

Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Gazeta Uniwersytecka

nr 2 (121) _____
Kwiecień / Czerwiec 2022
ISSN 2719-4647

HR EXCELLENCE IN RESEARCH
AWARDED TO UR

Z życia uczelni

*Uroczystość nadania godności
doktora honoris causa UR
dla prof. Bronisława Sitka
i dr. Jurija Andruchowicza*

Nominacje

*Profesor Elżbieta Dynia
Profesor Zofia Sokołowicz*

Nagrody i osiągnięcia

*HR Excellence in Research
przyznane UR*

Jubileusze

45-lecie Resovii Saltans

Uniwersytet Rzeszowski
ur.edu.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN 2719-4647

Skład: Wydawnictwo UR

Druk: Drukarnia UR

Adres Redakcji:

al. Rejtana 16c

35-959 Rzeszów

tel.: 17 872 10 26

gazetaur@ur.edu.pl

Redakcja

Maciej Ulita

Wioletta Wrona

Projekt okładki

Michał Świąćicki

Projekt layoutu

Kamil Skrzypiec

Nakład: 150 szt.

Gazetę Uniwersytecką wydaje

Uniwersytet Rzeszowski za zgodą

Rektora. Autorzy tekstów

i współpracownicy nie otrzymują

honorariów za publikację.

Zastrzegamy sobie prawo skracania,

adiustacji tekstów i zmiany tytułów.

4 Wysławianie myśli

Z życia uczelni

4 Z obrad Senatu

6 Uroczystość nadania godności doktora honoris causa w UR

8 Laudacja Bronisława Sitka

12 Laudacja Jurija Andruchowycza

16 Uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych

21 Oficjalne otwarcie budynku A1 UR

22 Stypendia Ministra Edukacji i Nauki wręczone

23 Uniwersytet Rzeszowski członkiem Grupy Badawczej EUROFUR

24 Współpraca z miastem

Nominacje

25 Profesura w Kolegium Nauk Społecznych – prof. dr hab. Elżbieta Dynia

27 Profesor Zofia Sokołowicz

28 Habilitacje w Kolegium Nauk Przyrodniczych

Do poczytania

30 Szkoła Doktorska – co nowego?

32 Writefull

33 Z różnych krajów do Rzeszowa

35 Drugi dom

37 Inauguracja Roku Ignacego Łukasiewicza na Uniwersytecie Złotego Wieku w Gorlicach – 19.01.2022 r.

39 Wydawnictwo UR poleca

Wywiady

40 Jak zostałem językoznawcą?

Konferencje i seminaria

42 Międzynarodowa VIII Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego „Międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne – wyzwania i zagrożenia”

44 Sprawozdanie z Konferencji Naukowej pt. „Administracja w dobie pandemii. Nowe wyzwania”

Nagrody i osiągnięcia

46 HR Excellence in Research przyznane UR

48 6 134 890 zł z grantów NCN dla naukowców z UR

49 Certyfikat Jakości Roku® 2021 w kategorii „nauka” dla Uniwersytetu Rzeszowskiego

50 Pięć medali dla wynalazków wytworzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim w ramach realizacji projektów grantowych PCI

Jubileusze

51 Jubileusz 45-lecia działalności artystycznej Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego „Resovia Saltans”

Kultura i sztuka

54 Tempus passionis

59 Kontemplacyjna cisza „Epitafia polskie” Tadeusza Gustawa Wiktora

62 Wyspa Jacka Kolasińskiego. Wystawa w Galerii ISP UR 3–31 marca 2022

Wydarzenia

64 Piknik Nauki EKSPLOKACJE

65 XIII Uniwersyteckie Targi Pracy połączone z Dniem Otwartym UR

Pro memoria

66 Marco Jačov (1945–2022)

67 Prof. dr hab. Feliks Kiryk (1933–2022)

Studencki uniwersytet

69 Polsko-ukraiński studencki dialog naukowy

71 Wizyta studyjna w Szwajcarii w ramach projektu POWER Studenci UR w Zuryjskiej Wyższej Szkole Nauk Stosowanych (ZHAW)

Na sportowo

74 Sześć medali dla studentek i studentów UR w AMP w Trójboju Siłowym Klasycznym

75 Akademickie Mistrzostwa Polski w Brydżu Sportowym, Katowice 1–3 kwietnia 2022 r.

76 Medale dla UR w ergometrze wiosłarskim

77 Medale studentek i studentów UR na Akademickich Mistrzostwach Polski w Lekkiej Atletyce

78 Podwójne złoto dla siatkarki Uniwersytetu Rzeszowskiego w Akademickich Mistrzostwach

Podkarpacia w Siatkówce Piłkowej

Wysławianie, myśli?

Maciej Ulita

Umiejętność wyrażania myśli słowami i gwarantowana tego swoboda są jednymi z większych osiągnięć gatunku ludzkiego. Nie zmienia to faktu, że „zrozumienie” tego stanu rzeczy generuje różnorodne nieporozumienia. Świat oferuje nam niezliczoną ilość okazji do wyrażania słów, co obnaża często brak zrozumienia jednej z elementarnych prawd związanych z zasadą ergonomii wypowiedzania myśli, a mianowicie – „Błogosławieni Ci, którzy nie mając nic do powiedzenia, nie ubierają tego faktu w słowa”. Zasada zdawałaby się prostą i byłaby taką w idealnym świecie. Niestety, wbrew temu, co twierdzą niektórzy,

podobnie jak i w opozycji do tego, co głoszą z przekonaniem inni – nie jest. W komentarzach do rzeczywistości (bez przypisów) słyszymy i czytamy nawałnicę słów. Słów pięknych i mądrych, wysublিমowanych i oczekujących elokwencji. Brniemy przez transinteligibilne imponderabilia, wznosząc się na oratorskie wyżyny... z których Pan Barnum śmieje się do łez i krzyczy – miałem rację! Osobiście wierzę, że słowa mają moc. Umiejętnie używane ułatwiają życie w takim samym stopniu, jak komplikuje je ich nadużywanie. Niezależnie jednak od ilości, w żadnej chwili nie powinniśmy zapominać, że kluczem do sukcesu jest jakość.

Jakość w wyrażaniu myśli jest trudna do osiągnięcia. Trzeba wiedzieć, o czym i jak się myśli, żeby dobrze to powiedzieć... a do tego trzeba myśleć... A na zakończenie, z ukłonami dla Pana Barnuma – horoskop na dziś: „Przydarzy Ci się coś, co wpłynie niebawem na Twoje życie. Jeśli wykonasz właściwy ruch, konsekwencje Cię zaskoczą. Uważaj na nieprzychylnych ludzi, którzy tylko czekają na chwilę osłabienia Twojej koncentracji. Czekają Cię zmiany. Niektóre nie przysporzą Ci radości, ale pozostałe będą źródłem satysfakcji – bądź czujny/czujna!”

Z obrad Senatu

Justyna Zięba

Posiedzenie Senatu zwołane na **31 marca** po raz pierwszy odbyło się w nowej Sali Senatu przy al. Rejtana 16c. Senat rozpoczął obrady minutą ciszy, oddając w ten sposób hołd wszystkim ofiarom wojny toczącej się za naszą wschodnią granicą.

W pierwszym punkcie Senat podjął uchwały wszczynające postępowania w sprawie nadania tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. Bronisławowi Włodzimierzowi Sitkowi oraz ukraińskiemu pisarzowi, poecie, eseściście

i tłumaczowi dr. Jurijowi Andruchowyczowi. W kolejnym punkcie Senat uchwalił zmiany w *Regulaminie przeprowadzania czynności w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora oraz stopnia doktora habilitowanego prowa-*

dzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim, uszczegóławiając istotne kwestie oraz dostosowując go do aktualnie obowiązujących przepisów.

W bloku spraw dydaktycznych Senat podjął uchwały w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku *logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego*, studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim, a także przyjął zmiany w programie na kierunku *edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej*, studia pierwszego stopnia o profilu ogólnoakademickim oraz w programach studiów na kierunkach prowadzących kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

Podczas posiedzenia zaktualizowana została również uchwała nr 91/06/2021 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023.

W kolejnych punktach Senat przyjął zmiany w Regulaminie studiów, a także podjął uchwałę w sprawie ustalenia zasad kontynuacji kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim od semestru letniego roku akademickiego 2021/2022 w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Na koniec prorektor ds. studenckich i kształcenia dr hab. Elżbieta Rokosz, prof. UR przedstawiła *Sprawozdanie z funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie Rzeszowskim za rok akademicki 2020/2021*.

Posiedzenie Senatu zwołane **zostało na dzień 28 kwietnia** i odbyło się w trybie stacjonarnym.

W pierwszym punkcie Senat zatwierdził roczne sprawozdanie z działalności Rady Uniwersytetu Rzeszowskiego, które to zostało przedstawione przez jej przewodniczącego Jerzego Ginalskiego. W kolejnym punkcie Senat uchwalił

zmiany w składach osobowych:

- 1) Komisji ds. Statutu i Rozwoju,
- 2) Komisji ds. Nauki,
- 3) Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów,
- 4) Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów

spowodowane ukończeniem studiów i tym samym utratą statusu studenta niektórych jej członków.

Kolejny punkt porządku obrad dotyczył sprostowania oczywistych omyłek w Uchwale nr 119/11/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia programu kształcenia na cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2022/2023 w Szkole Doktorskiej w Uniwersytecie Rzeszowskim.

Podczas posiedzenia zaktualizowana została również Strategia HR4R UR – *Plan działań w zakresie wdrożenia zasad „Europejskiej karty naukowca” i „Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim”*.

Ostatnia uchwała podjęta na kwietniowym posiedzeniu dotyczyła zmiany nazwy studiów podyplomowych i ustalenia programu dla kwalifikacyjnych studiów podyplomowych: *nauczanie języka polskiego jako obcego*.

Posiedzenie Senatu zwołane na dzień **26 maja** rozpoczęło się wręczeniem wyróżnionym studentom dyplomów i listów gratulacyjnych. Decyzją ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka 17 studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego otrzymało stypendia za znaczące osiągnięcia. Stypendia zostały przyznane na rok akademicki 2021/2022 i są wypłacane jednorazowo – w wysokości 17 000,00 zł.

W pierwszym punkcie Senat zdecydował o nadaniu tytułu doktora *honoris causa* Uniwersytetu Rzeszowskiego **prof. dr. hab. Bronisławowi Włodzimierzowi Sitkowi** oraz ukraińskiemu pisarzowi, poecie, eseiście i tłumaczowi **Jurijowi Andruchowyczowi**.

W drugim punkcie Senat podjął

uchwałę w sprawie nadania imienia Świętej Jadwigi Królowej Dużej Auli w bud. A1 Uniwersytetu Rzeszowskiego przy al. Rejtana.

Kolejny punkt porządku obrad dotyczył przyjęcia regulaminu dotyczącego powierzenia obowiązków profesora wizytującego w Uniwersytecie Rzeszowskim wynikających z umowy cywilnoprawnej.

W bloku spraw dydaktycznych podjęto uchwały w sprawie zmian w programie studiów na kierunku *muzeologia*, studia drugiego stopnia o profilu praktycznym, studiów na kierunku *turystyka i rekreacja*, studia pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, a także ustalenia programów studiów na czternastu innych kierunkach.

Podczas posiedzenia przyjęta została uchwała zmieniająca Uchwałę nr 91/06/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2022/2023. Senat przyjął również zmiany w Uchwale nr 393/12/2018 Senatu UR z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zasad przyjmowania na I rok studiów laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego na lata akademickie: 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023.

Ostatni punkt porządku obrad dotyczył podjęcia uchwały zmieniającej Uchwałę nr 500/10/2019 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 24 października 2019 r. w sprawie zatwierdzenia programu studiów podyplomowych: *logopedia*.

Ponadto w trakcie posiedzenia kvestor UR pani mgr Marzena Filipek przedstawiła szczegółowe informacje dotyczące wykonania planu rzeczowo-finansowego za rok 2021.

Uroczystość nadania godności doktora honoris causa w UR

6 czerwca 2022 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się uroczystość nadania godności doktora honoris causa prof. dr. hab. Bronisławowi Sitkowi oraz dr. Jurijowi Andruchowyczowi.

Po wysłuchaniu *Gaude Mater Polonia* JM prof. dr hab. Sylwester Czopek powitał zgromadzonych gości,

a następnie przekazał głos prorektor ds. KNS dr hab. Elżbiecie Feret, prof. UR – reprezentującej Kolegium Nauk Społecznych wnioskujące o nadanie godności doktora honoris causa profesorowi Bronisławowi Sitkowi.

Pani rektor przedstawiła przebieg prac związanych z przewodem doktorskim,

a następnie wygłosiła laudację. Po oficjalnym wręczeniu dyplomu głos zabrał prof. dr hab. Bronisław Sitek.

Drugą część uroczystości prowadził prof. dr hab. Paweł Grata – prorektor ds. Kolegium Nauk Humanistycznych, które było wnioskodawcą nadania godności doktora honoris causa UR dr. Jurijowi

Andruchowyczowi. Profesor Paweł Grata przedstawił procedurę związaną z przeżwodem doktorskim. Laudację wygłosił prof. dr hab. Janusz Pasterski – dyrektor Instytutu Polonistyki i Dziennikarstwa UR. Po oficjalnym wręczeniu dyplomu głos zabrał dr Jurij Andruchowycz. Na zakończenie uroczystości przemówienia wygłosili zaproszeni goście oraz odczytano nadesłane listy gratulacyjne. Oprawę tego pięknego akademickiego święta zapewnił Chór Instytutu Muzyki UR pod dyrekcją prof. dr hab. Bożeny Stasiowskiej-Chrobak.

fot. M. Świącicki

Czcigodny Panie Doktorze Honoris Causa, Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Dostojni Goście

Elżbieta Feret

Na wstępie chciałabym wskazać krótki zarys działalności naukowej Pana Profesora związanej z uzyskiwaniem kolejnych stopni naukowych oraz tytułu profesora, który zostanie uzupełniony podczas laudacji.

Pan Profesor urodził się 27 września 1958 roku w Inowrocławiu. Studia teologiczno-filozoficzne ukończył w 1984 roku w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie, zaś w roku 1989 ukończył także studia prawnicze na Wydziale Prawa Kanonicznego w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

Po studiach magisterskich kontynuował pracę naukową na Wydziale Prawa Kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie oraz na Corso di Prefezionamento in dirittoromano w Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie, które ukończył w czerwcu 1990 roku z wyróżnieniem oraz nagrodą Urzędu Miasta Stołecznego Rzymu. Chęć pogłębiania wiedzy prawniczej skłoniła Pana Profesora do podjęcia dalszej nauki w Leopold Wenger-Institut für Rechtsgeschichte der Universität München. Uwieńczenie prowadzonych badań stanowiła dysertacja nt. *Studia nad skargami popularnymi w prawie rzymskim przedklasycznym i klasycznym*, obroniona w 1993 roku w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

W latach 1997–2001 będąc zatrudnionym w Uniwersytecie Szczecińskim na Wydziale Prawa i Administracji w Katedrze Prawa Rzymskiego i Doktryn Polityczno-Prawnych, Pan Profesor odbył stypendium naukowe w ramach grantu badawczego na temat związku działań ekologicznych i praw człowieka w University Of South Africa w Pretorii w Republice Południowej Afryki, podczas którego dokonał również nostryfikacji stopnia naukowego doktora w krajach należących do Korony Brytyjskiej.

24 marca 1998 roku Pan Profesor uzyskał stopień doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa – prawa rzymskiego na Wydziale Prawa i Administracji w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu na podstawie pracy zatytułowanej *Pojęcie sprawiedliwości w konstytucjach cesarskich z okresu Dioklecjana i Konstantyna Wielkiego*.

1 września 2001 roku Pan Profesor podjął pracę na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, gdzie pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa i Administracji, będąc także odpowiedzialnym za współpracę z zagranicą. Od 1 października 2003 roku jest wykładowcą na międzynarodowych studiach doktoranckich prowadzonych w Uniwersytecie w Bari

przez Departament Prawa Publicznego, a od roku 2020 jest członkiem studiów doktoranckich.

Postanowieniem z 21 grudnia 2007 roku Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał Panu Profesorowi tytuł naukowy profesora nauk prawnych. 1 października 2014 roku Pan Profesor, rozpoczął pracę na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych w Szkole Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie, gdzie pracuje do dzisiaj pełniąc funkcję kierownika Katedry Prawa Rzymskiego i Porównawczego.

Kolegium Nauk Społecznych, które było wnioskodawcą, wraz z całym Uniwersytetem czuje się wyróżnione, że do grona swoich doktorów honoris causa może zaliczyć tak wybitnego uczonego.

Akademicki tytuł honorowy – doktor honoris causa („tytuł dla zaszczytu”) wiąże się z tradycją wprowadzoną w XV wieku przez Uniwersytet w Oxfordzie w celu honorowania osób szczególnie zasłużonych, o wysokim statusie naukowym, cieszących się powszechnym szacunkiem i niekwestionowanym uznaniem. W Polsce pierwsze tytuły honorowego doktora nadał Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1816 roku profesorowi historii powszechnej Feliksowi Bentkowskiemu i prof. literatury polskiej Pawłowi Czajkowskiemu.

Z uwagi na to, że doktorat honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego stanowi najwyższy akademicki tytuł honorowy nadawany przez Senat Uniwersytetu Rzeszowskiego osobom spoza naszej akademickiej wspólnoty, o powszechnie uznanym autorytecie naukowym, decyzja o wyróżnieniu tym tytułem jest zawsze poprzedzana szczegółową analizą osiągnięć kandydata.

Dzisiaj, z woli Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego, który pozytywnie zaopiniował wniosek Kolegium Nauk Społecznych, przy pozytywnych recenzjach autorytetów naukowych w osobach: pana prof. dr. hab. Antoniego

Dębińskiego, specjalisty w zakresie prawa rzymskiego z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz pana prof. dr. hab. Andrzeja Zdzisława Bałabana, specjalisty z zakresu prawa konstytucyjnego z Uniwersytetu Szczecińskiego, a także pozytywnych uchwałach podjętych przez Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II i Uniwersytet Szczeciński w obecności znamienitych gości celebруемy uroczystość promocji Pana Profesora Bronisława Włodzimierza Sitka dr. honoris causa.

Uroczystość ta jest doskonałą okazją do spojrzenia wstecz na początki drogi życiowej i naukowej Profesora Sitka. Stanowi także asumpt do wskazania, co sprawiło, że za cel swego życia zawodowego obrał badanie tak skomplikowanej i dynamicznie zmieniającej się materii, jaką są nauki prawne ze szczególnym uwzględnieniem prawa rzymskiego.

Jak wynika z wcześniej wskazanej drogi naukowej Pana Profesora, Jego zainteresowania należy wywodzić z prawa rzymskiego będącego dla prawnika fundamentem dla wszystkich regulacji prawa europejskiego, które to Pan Profesor rozpatruje w kontekście współczesnej recepcji prawa. Potwierdzeniem takiego postrzegania roli prawodawstwa rzymskiego są Jego liczne publikacje dotyczące m.in. prawnej ochrony praw i interesów państwa; sposobu organizacji władzy publicznej; odpowiedzialności państwa; organizacji samorządów lokalnych od prawa rzymskiego do współczesności; prawa człowieka i ich odniesienie do norm etycznych, a nawet zachowania człowieka w cyberprzestrzeni.

Efektom pasji naukowca, badacza oraz niezwyklej pracowitości Pana Profesora jest bardzo bogaty dorobek naukowy, na który składa się łącznie 294 prac oryginalnych (z liczbą cytowań ponad 100 razy); w tym: 10 monografii, 4 podręczniki i skrypty, 226

artykułów naukowych, 32 tłumaczenia i recenzje, 18 sprawozdań i wstępów, 7 prac nieopublikowanych oraz 1 praca popularnonaukowa.

Oceniając dorobek naukowy Pana Profesora, recenzenci powołani w niniejszym postępowaniu są zgodni co do jego ogromnego znaczenia merytorycznego.

Ks. prof. Antoni Dębiński podnosi, że kandydat podejmuje w swoich publikacjach „tematy ważne zarówno z punktu widzenia romanistyki prawniczej, jak i związków z innymi dyscyplinami, prawem kanonicznym, teologią, historią, filozofią i teorią prawa”, poświęcając swoje prace takim zagadnieniom, „które były mało eksplorowane”, czego przykład stanowi monografia *Wybrane systemy prawnej i instytucjonalnej ochrony praw i interesów państwa* (Warszawa 2020), którą recenzent ocenia „jako rzetelne i merytoryczne studium stanowiące *novum* na polskim rynku wydawniczym ze względu na zakres omawianej problematyki”. Zwraca jednocześnie uwagę na zainteresowania międzynarodowe Pana Profesora, co potwierdza również pan profesor Andrzej Bałaban, uznając prace kandydata za „prace wybitne, mające charakter pionierski zarówno na gruncie nauk prawnych w Polsce, jak i w Europie”. Pan profesor stwierdza, że „intensywność prac naukowych Profesora Sitka jest zdecydowanie ponadprzeciętna”, a jego dorobek „ma postać nader wszechstronnych dokonań, cenionych w środowisku akademickim i honorowanych w powszechnej kulturze akademickiej”.

Uznając za w pełni udowodniony aspekt publikacyjny zarówno liczbowo, jak i merytorycznie działań Profesora, warto także zwrócić uwagę, że swoją dociekliwość badawczą i pasję poznawczą Pan Profesor rozwijał i rozwija, kierując grantami badawczymi, tj. Komitetu Badań Naukowych; Ministerstwa Edukacji Narodowej; Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa

Wyższego oraz uczestnicząc w **30** stypendiach naukowych oraz programach krajowych i zagranicznych, w ramach których prowadził zajęcia na uniwersytetach za granicą: w Rzymie, w Palermo, w Trieście, w Bari, w Pizie, w Monachium, w Castellon w Hiszpanii.

Za swoją ogromną aktywność poza granicami Polski Pan Profesor uzyskał finansowanie z Ministerstwa Spraw Zagranicznych Włoch swoich **siedmiu** badań w ramach tzw. Misji Profesorskiej, realizując badania w Uniwersytetach w Pizie, w Rzymie i w Bari.

Wychwalając osobę Pana Profesora Sitka, należy zwrócić uwagę na fakt, że obok docenionej, co znalazło potwierdzenie w cytowanych fragmentach recenzji, polskiej i zagranicznej działalności naukowej Jego działania nie ogranicza się wyłącznie do pracy uczonego, lecz związane jest także z piastowaniem licznych funkcji publicznych, na co także zwrócili uwagę recenzenci.

W latach 2013–2015 Pan Profesor pełnił funkcję prezesa Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa. W 2015 roku został wybrany na członka Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk na kadencję 2015–2018, a w 2016 roku na członka do Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułu Naukowego do Sekcji Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz na sędziego Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej.

W styczniu 2017 roku Pan Profesor został wybrany na sekretarza Centralnej Komisji ds. Spraw Stopni i Tytułu Naukowego na kadencję 2017–2020, a w listopadzie 2017 roku został powołany jako ekspert do zespołu w Ministerstwie Cyfryzacji ds. Kodeksu Cyfrowego.

Z kolei w czerwcu 2019 roku Pan Profesor został wybrany na członka nowo powołanej Rady Doskonałości Naukowej na kadencję 2020–2023, a w styczniu 2020 roku Marszałek Senatu RP powołał Pana Profesora na członka Zespołu Doradców ds. Kontroli Kon-

stytucyjności Prawa przy Marszałku Senatu X kadencji (2020-2023).

Także w 2020 roku Pan Profesor został ponownie powołany na członka Zespołu ds. Awansów Naukowych Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, a także wpisany na listę arbitrów rekomendowanych Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej na lata 2021–2024. W styczniu 2021 roku Pan Profesor został powołany na czteroletnią kadencję na członka Rady Programowej

Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji przy Krajowej Radzie Radców Prawnych jako czynny Radca Prawny od 2003 roku.

Na tę jakże wielopłaszczyznową i wielowątkową działalność Pana Profesora zwracają uwagę także recenzenci, wskazując, że „połączenie wiedzy teoretycznej wyniesionej ze studiów i wieloletniej pracy naukowo-dydaktycznej” oraz doświadczenia zdobyte w czasie służby publicznej „plasują Autora

w gronie najbardziej kompetentnych znawców problematyki”.

W tym miejscu konieczne należy także zwrócić uwagę, że działalność Pana Profesora cechuje wyjątkowość i nietuzinkowość także w zakresie tak ważnej z punktu widzenia nauczyciela akademickiego umiejętności łączenia pasji do nauki z działalnością dydaktyczną oraz chęcią pomocy młodym badaczom, dla których słusznie Pan Profesor Sitek jest mentorem, autorytetem naukowym i wzorem prawdziwego naukowca. Dzięki swoim rozległym zainteresowaniom, wciąż podążając za współczesnymi, trudnymi i zaskakującymi wyzwaniami świata, Pan Profesor prowadził i prowadzi z polskimi i zagranicznymi studentami i doktorantami zajęcia o zróżnicowanej tematyce – od prawa rzymskiego przez historię powszechną państwa i prawa, prawo wyznaniowe, współczesne doktryny polityczne i prawne, prawo o uchodźcach do prawa gospodarczego, elementów prawa dla ekonomistów, prawa cywilnego, prawa administracyjnego oraz prawa zobowiązań Unii Europejskiej.

Pan Profesor Bronisław Sitek wykazuje ogromne zaangażowanie współpracując stale ze studentami, wykraczając poza zwykłą dydaktykę w ramach opieki nad kołami naukowymi – Kołem Prawa Rzymskiego i Porównawczego, a obecnie Komparatystyki Prawniczej. Pan Profesor brał także udział w charakterze arbitra w IV Ogólnopolskim Konkursie *Moot Court* – Arbitraż Handlowy organizowanym przez Grupę Lokalną Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa ELSA Warszawa we współpracy z Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie.

Będąc członkiem studiów doktoranckich na Uniwersytecie w Bari, propaguje szerokie spojrzenie ludzi młodych na problemy współczesnego świata, umożliwiając im wyjazdy w ramach programu Erasmus+, a współpracując

z Uniwersytetem w Augsburgu od 2015 roku, organizuje corocznie seminaria doktorantów.

Wymierny efekt pracy Pana Profesora stanowi także wypromowanie około 300 licencjatów oraz 90 magistrów; wykonanie 260 recenzji prac dyplomowych; wypromowanie 11 doktorów; przygotowanie recenzji 19 dysertacji; 1 recenzji habilitacyjnej; 9 recenzji o tytuł, a także wystąpienie dwukrotnie w charakterze rzeczoznawcy tzw. superrecenzenta.

Istotne jest także wyartykułowanie stałej współpracy Pana Profesora z Uniwersytetem Rzeszowskim. W tym zakresie jedynie tytułem egzemplifikacji należy podkreślić ogromny wkład Pana Profesora we wspólne inicjatywy naukowe, w których nasz Uniwersytet (głównie pracownicy dawnego Wydziału Prawa i Administracji, a obecnie Instytutu Nauk Prawnych oraz Instytutu Nauk o Polityce Kolegium Nauk Społecznych) występował w roli współorganizatora licznych konferencji naukowych o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym, czego owocem były wystąpienia oraz punktowane publikacje naukowe zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

Od 2017 roku, dzięki inicjatywie Pana Profesora, Uniwersytet Rzeszowski jest współorganizatorem konferencji naukowych organizowanych przez Wyższą Szkołę Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi w Józefowie oraz Komisję Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej działającej przy Senacie. Problematyka konferencji jest zróżnicowana, co pozwoliło na udział zarówno rzeszowskich teoretyków, jak i praktyków prawa odnoszących się m.in. do zagadnień: „Informatyzacji w samorządach jako istotnego elementu dobrej administracji”; „Praw człowieka” – konferencji nt. „Human rights in the time of crisis: state – society – technology – security”; „Artificial intelligence and the future of human rights”.

Dzięki inicjatywie Pana Profesora nasz

Uniwersytet przystąpił także do międzynarodowej grupy badawczej EURO-FUR, której celem jest podejmowanie dyskusji naukowej na tematy ważne dla integracji europejskiej. Poruszane problemy badawcze mają charakter interdyscyplinarny, gdyż są realizowane w obszarach nauk społecznych, humanistycznych oraz nowych technologii, zwłaszcza informatycznych. Działalność EUROFUR-u w tym zakresie jest szczególnie istotna z punktu widzenia integracji polskich i zagranicznych naukowców stojących przed wyzwaniami XXI wieku, które jako doskonały obserwator dostrzega Pan Profesor, motywując do wspólnego działania także naukowców naszego Uniwersytetu.

Z dumą mogę podkreślić także członkostwo Pana Profesora w radzie naukowej czasopisma Uniwersytetu Rzeszowskiego *Ius et Administratio*, którego działalność zapoczątkowana w 2004 roku z inicjatywy pracowników Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego została reaktywowana w roku 2013.

Szanowni Państwo,
za sentencją przypisywaną Arystotelesowi: *Qui non confert non honoratur* – „Nie doznaje czci ten, kto niczym nie przyczynia się do wspólnego dobra”, Pan, Panie Profesorze, do naszego wspólnego dobra przyczyniał się wielokrotnie, dlatego też dziś z radością i dumą oddajemy Panu Profesorowi należną cześć”.

Dziękuję Państwu za uwagę

Jurij Andruchowycz – mistrz wyobraźni, słowa i dialogu, Magnificencjo Rektorze, Wysoki Senacie, Wielce Szanowny Doktorze Honorowy! Dostojni Goście!

Janusz Pasterski

„Bo ja dziś nie uciekam, lecz wracam”
(Jurij Andruchowycz, *Moscoviada*, s. 195)

U honorowanie pisarza jest przywilejem wolnych i demokratycznych wspólnot. Jest też zawsze docenieniem kultury, z której pisarz wyrasta, wyrazem uznania dla języka, którym wyraża swoje myśli, ale przede wszystkim znakiem szacunku dla wielkiego wysiłku objaśniania rzeczywistości, zapisu ludzkiego doświadczenia i budowania więzi z innymi ludźmi. Literatura jest bowiem odzwierciedleniem świata, niepowtarzalnym złączeniem piszącego i czytelnika, ręką wyciągniętą do poznania drugiego człowieka, mostem ku wspólnocie. Jest opowieścią, która swój początek bierze z życia, ze znalezienia się w tej, a nie innej teraźniejszości, w kłamrze czasu i rzeczywistości pomiędzy narodzinami a śmiercią. Ten początek decyduje o jej ścisłym związku z egzystencją człowieka, nawet jeśli jej domeną staje się fikcja, a motorem twórczym – wyobraźnia.

Pisarstwo Jurija Andruchowycza wyraża niewątpliwie z teraźniejszości, której podstawowym symbolem i układem odniesienia jest suwerenna Ukraina. Jako pisarz rodził się niemal wraz z nią,

dojrzał, transformował. Podobnie jak polscy skamandryci sprzed stulecia wszedł w nową sytuację całkowicie gotowy, bowiem druga połowa lat 80. XX wieku była dla niego okresem artystycznego formowania. Założona przez niego wspólnie z Ołeksandrem Irwanciem i Wiktorem Neborakiem w 1985 roku we Lwowie grupa poetycka Bu-Ba-Bu (Burlaska-Bałagan-Bufonada) przecierała szlaki nowej literatury. Wprowadziła ton radosnego karnawału, odrzuciła stare kanony, zmieniła tematy, wniosła nowy język i zabawę. „Czegośmy chcieli? – pytał pisarz po latach – Wydaje się, że najpierw była to nie tyle estetyka, co sposób przetrwania. Albo estetyka jako sposób przetrwania. Lub odwrotnie. Innymi słowy – próba bycia maksymalnie wolnym w sytuacji ogólnego zniewolenia” (*Ave, Chrysler!*, s. 12). Recenzenci w przewodzie doktorskim Jurija Andruchowycza byli całkowicie zgodni w ocenie historycznoliterackiego znaczenia działalności tej grupy. Profesor Bogusław Bakuła nazwał ją „jednym z najważniejszych wydarzeń w ukraińskiej literaturze ostatnich dekad XX wieku”, które „dzisiaj jest opisywane w podręcznikach”, a profesor Jarosław Fazan odnalazł w niej „eksplozję niezależnej kultury ukraińskiej

przełomu lat 80. i 90.", dzięki której „uformowała się dzisiejsza literatura niepodległej Ukrainy”.

Był to jednak dopiero początek pisarskiej działalności Jurija Andruchowycza. Jego kolejne utwory na swój artystyczny, oryginalny sposób podtrzymywały ten splót z terażniejszością i współkształtowały oblicze nowoczesnej literatury ukraińskiej. Obok poezji i performansu specjalnością poety i pisarza stała się proza oraz eseistyka. W swoich powieściach groteskową karnawalizacją, ironią i pastiszem łamał dawne konwencje, eksperymentował z narracją, językiem i sposobami hybrydyzacji świata przedstawionego, rozprawił się z relikami sowieckiego myślenia, stawiał pytania o przeszłość, zaskakiwał krytycznymi ocenami, odsłaniał to, co ukryte lub skrętnie chowane. Doskonale wyczuwał puls terażniejszości, niezwykle rozedrganie świata, dynamizm, energię, wyraźny czas przemiany, którego nie można przegapić – i nie chodzi tu tylko o przejście pomiędzy drugim i trzecim milenium. Jego proza wciągała czytelników postmodernistycznym urokiem dynamicznej i bezkresnej wyobraźni, a jednocześnie mocnymi korzeniami łączyła się z przeszłością kultury i literacką tradycją. Te podskórne korzenie prowadziły razem znacznie głębiej, w stronę bliższej i dalszej przeszłości, historii ukrytej w miejscach, krajobrazach, architekturze, przedmiotach, opowieściach czy w samym języku. „Mieszkam w takim miejscu świata, gdzie przeszłość bardzo wiele znaczy. Niektórzy nazywają to *zakorzeniem*, a inni *zapętnieniem*” (*Środkowoeuropejskie rewizje*, s. 78). W ten sposób narodził się Andruchowycz – eseista, uważny obserwator, kontemplujący zarówno ślady dawno minionego świata, jak i znaki trwałości, myśliciel, podróżnik, chłonący wrażenia i impulsy z odwiedzanych miejsc, układający z nich „intymny leksykon”. W swojej eseistyce Andruchowycz pokazuje się z nieco innej strony niż w beletrystyce i większą wagę odgrywają w niej katego-

rie porządkujące rzeczywistość. Eseista odwołuje się między innymi do skończoności alfabetu, kategoriowości map, historyczności ruin, definicyjności encyklopedii czy glosariuszy. Te układy odniesienia pomagają mu rozpoznawać świat, widzieć go w możliwej całości i w nadziei ładu, lecz równocześnie – jak napisał o samych mapach – „w żadnym razie [nie są] środkiem do znalezienia właściwej drogi” (*Leksykon miast intymnych*, s. 10). Eseistyka bowiem jest przede wszystkim szukaniem, rozważaniem, w większym stopniu stawianiem pytań niż znajdowaniem odpowiedzi. Jak choćby wtedy, gdy pyta: „Tak, wszystko to rozpad i pył. Ale [...] czy nie mam prawa wierzyć, że każdy rozpad jest w gruncie rzeczy aktem nowego tworzenia?” (*Środkowoeuropejskie rewizje*, s. 16). Znaczenie tych refleksji wykracza razem poza samą literaturę i wiąże się z okresem proeuropejskiej transformacji Ukrainy, której częścią składową była także konieczność zdefiniowania ukraińskiej tożsamości. Literatura odegrała (i wciąż odgrywa) w tym procesie niezwykle ważną rolę jako przestrzeń dialogu, dyskurs wartości, arena „przepracowania” przeszłości i miejsce spotkania nowych idei i wzorów. W ten sposób jeszcze raz potwierdziło się kluczowe znaczenie literatury dla utrzymania duchowej kondycji społeczeństwa, zwłaszcza w tak trudnym i wymagającym odwagi i heroizmu czasie walki o wolność, godność i niezawisłość.

Jak każdy pisarz poruszający wyobraźnię czytelników, Jurij Andruchowycz ma dar tworzenia opowieści. Fabularne historie z jego utworów zaskakują pomysłowością, kreowaniem nieoczywistych zdarzeń, groteskowym spiętrzeniem i przejaskrawieniem, zmiennością miejsc, tempem akcji, zróżnicowaniem stylu, ironicznym dystansem. Świat z utworów Andruchowycza to czas przemiany, rozpadu starych form i rodzenia się nowych, epoka postkarnawału, masowej rozrywki, konsumpcji i nadmiaru, który przytła-

cza i zmienia sens, era kulturowych cytatów i powtórzeń. Przede wszystkim jednak uwagę odbiorców tej prozy przykuwają niesłychanie barwne, surrealistyczne i nieco tajemnicze postaci ich bohaterów. To zwykle poeci i pisarze, ukraińscy literaci, z dumą podtrzymujący wiarę w autorytet pisarza jako wybrańca muz i niespokojnego ducha, któremu do ucha szepcze sam literacki dajmonion. I nawet jeśli tych bohaterów otacza ironiczny cudzysłów postmodernistycznej zabawy, to w ich fantasmagorycznych historiach jedynym trwałym elementem jest ich mocne zakorzenie w miejscu swego pochodzenia. Matecznikiem bohaterów jest mityczne Czortopole, miasteczko usytuowane gdzieś w samym centrum ukraińskości, „duchowa Mekka”, do której trzeba „choć raz w życiu pojechać, jeśli kocha się swój kraj ojczysty” (*Rekreacje*, s. 10). To właśnie w Czortopolu odbywa się tajemnicze Święto Zmarłychwstałego Ducha, do którego zjeżdżają czterej poeci w debiutanckiej powieści pt. *Rekreacje*. Nowy czas wymaga odrodzenia, wspólnota musi poddać się rytuałowi oczyszczenia, jak bohaterowie powieści, którzy uwalniają się od własnych obsesji, obciążeń, nawarstwień. Profesor Jerzy Jarzębski porównał *Rekreacje* do *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego, w którym „miastowi przyjeżdżają na prowincję zabawić się z ludem”, ale ostatecznie i tak zostają wciągnięci przez moc oczyszczających obrzędów. Z Czortopola wywodzi się także Stach Perfecki, poeta, performer, mistrz sztuk wszelakich, bohater innej powieści pt. *Perwersja*. Jego droga na weneckie salony prowadziła właśnie z Czortopola, przez Lwów, Przemyśl, Kraków, Bratysławę, Wiedeń, Pragę, Monachium. Mityczne Czortopole wyłania się też w sugestywnej, baśniowej opowieści o Bohdanie Ihorze Antonyczu *Dwanaście kręgów*. Trzeba więc powiedzieć, że proza Jurija Andruchowycza jest nie tylko wykwi-tem ukraińskiego postmodernizmu w jego najbarwniejszej, błyskotliwej,

i erudycyjnej postaci, ale także głosem odrodzonej kultury ukraińskiej, diagnozującym i zaświadcującym, stawiającym pytania i poszukującym ukrytych korzeni. W finale powieści *Moscoviada*, którą można nazwać literackim rozliczeniem z sowiecką przeszłością, czy też z taką „podświadomością zbiorową”, zwracając się do wymyślnego władcy Ukrainy, narrator napisał: „Gdyby swego czasu Wielki Rozdawca Map Świata zwrócił się do mnie o radę, teraz wszystko wyglądałoby inaczej. Ale On umieścił nasz kraj właśnie tam, gdzie Mu się spodobało. Dziękujemy i za to. I za to, że uczynił nas miękimi i ospałymi, cierpliwymi, leniwymi, dobrymi, że zrobił z nas obojętnych, zazdrosnych i ufnych, chytrych, bojaźliwych i kłótliwych, niedbałych, pokornych i rozkochanych w śpiewie. Mogło być gorzej. [...] Taki właśnie przeżanie jest ten Wasz naród. Innego, Wasza Miłość, nie mamy – ani Wy, ani ja” (s. 194).

Z wielowiekowego aliansu ze wschodnim imperium ukraińska wspólnota w wizji pisarza wychodzi poraniona i obolała, „z kulą w czaszce” – jak ujmuje to w celnej metaforze. Będzie potrzebować długotrwałej rekonwalescencji, ale się odrodzi, gdyż jest w niej głębokie pragnienie wolności i równie silna świadomość odrębności.

Dla Jurija Andruchowycza pamięć indywidualna jest zarazem emanacją pamięci zbiorowej, bowiem rodzi się w określonej przestrzeni społecznej, przyswaja wartości i zwyczaje, nasycy opowieściami i historią. Jej jądrem jest ponadjednostkowa wspólnota pamięci fundująca przynależność i oparcie. Z mitycznego Czortopola trzeba więc przenieść się do miejsc rzeczywistych, choć równocześnie tak mocno przesiąkniętych wielokulturową przeszłością, że w rezultacie również obrosłych w mit. Te miejsca to Iwano-Frankiwskie i Lwów, symboliczne centra jego wizji Europy Środkowej. W tym pierwszym – jak przenikliwie zauważył profesor Bakuła

– skrywa się jeszcze duchowa przeszłość innego miasta – Stanisławowa. Drugie zaś to synonim Miasta w ogóle – stare mury i kamienie, średniowiecze, renesans, galicyjska polifonia kultur i języków, niezwykły styk „realnego i wyobrazonego”. Jurij Andruchowycz nazwał je „miastem-okrętem”, które jest w tej szczególnej sytuacji, że leży pośrodku świata i może się poruszać we wszystkich kierunkach, gdyż pod miastem przebiega równo „dział wód dwu basenów: Morza Bałtyckiego i Czarnego” (*Miasto-okręt*, s. 67). „Dzięki temu – pisał – właśnie tu i teraz, pod koniec stulecia i tysiąclecia, mamy wspaniałą okazję być pasażerami jednego ze statków, który płynie, jak nam się wydaje, w znanym kierunku (tamże, s. 73).

To mocne zakorzenienie łączy pisarza ze świadomością, że „nawarstwienie kultur nie jest jedynie świętem zatartych granic” (tamże, s. 72). Ma ono swoją cenę, która skutecznie dekonstruuje mit idylli. Istotniejsze jest jednak to, że pasażerami tego statku mogą być wszyscy, dla których przeszłość jest miejscem spotkania i dialogu, a historyczny palimpsest stanowi wspólną wartość. Do tej skomplikowanej przeszłości odwoływał się wielokrotnie. Na przykładzie własnego życia badał ją w eseju *Środkowo europejskie rewizje*, szukając razem z Andrzejem Stasiukiem wspólnych miejsc świadomości i wyobraźni owej Europy Środkowej. Pisał tam między innymi:

„Wychowywałem się w świecie owych miasteczkowych podwórek i domów, tak modnych sto lat temu mansard i werand. [...] Przeważająca część tego świata już w chwili moich narodzin leżała w gruzach, stąd nie mogę pamiętać całości, wciąż jednak pamiętam owych dziwnych, przeważnie przygarbionych starych mężczyzn i kobiety, którzy przeklinali w dialekcie galicyjskim, jeszcze z czasów gimnazjalnych pamiętali łacińskie przysłowia, a w czasach Chruszczowa i The Beatles ubierali się tak, jakby szli witać erzhęzoga Franciszka Ferdynanda” (s. 8).

Z kolei w historiach z polsko-ukraińskiego pogranicza i galicyjskiej przeszłości stworzył *Kochanków Justycji*, wciągającą, mozaikową opowieść o postaciach awanturników, zabójców, oszustów, idealistów czy o tragicznych zdarzeniach odsłaniających dramatyzm etnicznych, nacjonalistycznych i ideologicznych zapętleń. W powieściach i esejach autora *Perwersji* stają obok siebie terażniejszość i przeszłość, wzajemnie zaciekawione i może nawet zaskoczone odkrytym nagle sprzęgnięciem. Odsłonięta ciągłość ma jednak głęboki sens przenikania do źródeł, odnajdywania łączności, budowania wspólnoty. Pamięć o przeszłości, nawet tej najtrudniejszej i najbardziej tragicznej, musi stać u podstaw każdej terażniejszości, bo „przeszłość jest to dziś, tylko cokolwiek dalej”, jak pisał Cyprian Kamil Norwid.

Jurij Andruchowycz ma w swoim dorobku również ważną kartę działalności przekładowej. Współczesnej kulturze ukraińskiej przyswoił między innymi dramaty Williama Szekspira, wiersze wybitnych poetów niemieckich i amerykańskich, a także dwudziestowiecznych mistrzów polskiej literatury: Brunona Schulza, Czesława Miłosza czy Tadeusza Konwickiego. O znaczeniu tłumaczeń dla procesu formowania nowoczesnej kultury ukraińskiej nie trzeba nikogo przekonywać. Ruch myślowy procesów kulturowych ma bowiem zawsze charakter dwustronny, pisarz przybliży dzisiejszym odbiorcom dzieła światowej literatury językiem odwołującym się do współczesnej wrażliwości. Jednocześnie jest w wielu krajach ambasadorem i twarzą nowoczesnej literatury ukraińskiej.

Twórczość literacka Jurija Andruchowycza została doceniona nie tylko w Ukrainie. Prestiżowe, międzynarodowe nagrody (w tym polska Literacka Nagroda Europy Środkowej „Angelus”) potwierdzają niebagatelny, myślowy format jego dzieł, znaczenie dla kultury ukraińskiej i europejskiej, a także

ich uniwersalny przekaz i nowoczesny, artystyczny kształt.

Magnificencjo Rektorze,
Dostojny Senacie,
Wielce Szanowny Doktorze Honoris Causa,
Wielce Szanowni Goście!

Witamy dzisiaj w społeczności akademickiej Uniwersytetu Rzeszowskiego Jurija Andruchowycza – pisarza, poetę, eseistę i tłumacza, przenikliwego obserwatora współczesności, który jak mało kto potrafi przedstawiać i opisywać dzisiejszy świat, problematyzować istotne tematy, inicjować kluczowe dyskursy, stawiać ważne pytania o tożsamość jednostkową i zbiorową, los wspólnoty, znaczenie pamięci, kształt przyszłości. Jego twórczość jest równocześnie głosem suwerennej kultury ukraińskiej, której najważniejszym zadaniem jest dzisiaj – w szczególnych okolicznościach brutalnej agresji wojennej – wspieranie wolności, niepodległości i prawa do podążania własną drogą rozwoju. Właśnie przez pamięć, odkrywanie korzeni i więzi, łączenie przeszłości z terażniejszością, wreszcie świadomość wspólnoty historycznej i kulturowej Europy Środkowej twórczość Jurija Andruchowycza wpisała się na trwałe do historii literatury. Tu w Rzeszowie, nieopodal Lwowa i Iwano-Frankiwska, bez trudu rozpoznajemy i z całą mocą odbieramy świat przedstawiony w tych utworach, nie trzeba nam tłumaczyć galicyjskich osobliwości. Trafilibyśmy nawet do Czortopola, aby posłuchać huculskiej muzyki i opowieści o Dowboszu.

Dziękując Panu, Panie Juriju Andruchowyczu, za tę ogromną pisarską pracę, prosimy Pana o przyjęcie tytułu Doktora *Honoris Causa* Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Rzeszów, 6 czerwca 2022

Uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych

7 czerwca 2022 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim odbyły się uroczyste promocje doktorów i doktorów habilitowanych. Temu ważnemu akademickiemu świętu towarzyszy zwyczajowo wręczenie odznaczeń państwowych i resortowych.

Po przywitaniu promowanych doktorów i doktorów habilitowanych, odznaczonych, laureatów nagród oraz zgromadzonych gości, wśród których obecny był wiceminister zdrowia pan Piotr Bromber, JM prof. dr hab. Sylwester Czopek, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego poprosił o rozpoczęcie pierwszej części uroczystości.

Część uroczystości poświęconą wręczeniu odznaczeń państwowych prowadziła dr hab. Elżbieta Feret, prof. UR – prorektor ds. Kolegium Nauk Społecznych. Nagrody wręczyła pani wojewoda Podkarpacka dr Ewa Leniart.

Złoty Krzyż Zasługi otrzymali:

prof. dr hab. inż. Józef Gorzelany
prof. dr hab. Antoni Szczurek

Srebrny Krzyż Zasługi otrzymali:

dr hab. Wojciech Birek, prof. UR
dr hab. Mariusz Chrostek, prof. UR
dr Władysława Jastrzębska
dr hab. Agata Kucharska-Babula, prof. UR
dr hab. Wiesława Kuźniar, prof. UR
prof. dr hab. Igor Tralle
dr inż. Alina Walenia

Brązowy Krzyż Zasługi otrzymali:

dr hab. Aneta Bylak, prof. UR

dr inż. Piotr Cyrek
dr Maciej Kluz
dr Barbara Lulek
dr Grzegorz Pączka
dr Bogdan Saletnik
dr hab. Katarzyna Szara, prof. UR
mgr inż. Renata Szura
dr Marcin Wesołowski
dr Jolanta Zawora
dr hab. Justyna Koc-Jurczyk, prof. UR
dr hab. Grzegorz Zagała, prof. UR

Kolejną część uroczystości poświęconą wręczeniu Medalii Uniwersytetu

Rzeszowskiego prowadził prorektor ds. Kolegium Nauk Medycznych prof. dr hab. Artur Mazur.

Medale Uniwersytetu Rzeszowskiego otrzymali:

dr n. med. Zygmunt Ostrowski
prof. dr hab. n. med. Stanisław Orkisz
prof. dr hab. inż. Stanisław Wołowicz

Kolejny etap uroczystości to wręczenie Nagród Rektora UR. Prowadziła ją dr hab. Elżbieta Rokosz, prof. UR – prorektor ds. studenckich i kształcenia.

Nagrody za uzyskanie tytułu profesora otrzymały:

prof. dr hab. Elżbieta Dynia
prof. dr hab. Zofia Sokołowicz

Nagrody za habilitacje otrzymały:

dr hab. Agnieszka Gala-Błądzińska
dr hab. Natalia Matłok
dr hab. Justyna Ruchała
dr hab. Anna Rudyk

Nagrody za uzyskanie stopnia doktora otrzymali:

dr Beata Bachurska
dr Joanna Błąjda
dr Konrad Kwaśniak
dr Patrycja Pańczyszyn-Trzewik
dr Mateusz Rybak
dr Natalia Tańska
dr Łukasz Ożóg
dr Aneta Sokal

Nagrodę zespołową za uzyskanie uprawnień doktorskich w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej otrzymali:

prof. dr hab. Wojciech Czarny
mgr Natalia Jakubowska
dr hab. Paweł Król, prof. UR
mgr Katarzyna Pado

Nagrodę zespołową za osiągnięcia naukowe i aktywność grantową otrzymali:

dr Anna Czernicka-Kubicka
dr Bożena Czubał
mgr Patrycjusz Kołodziejczyk
prof. dr hab. Piotr Tutka
dr Karol Wróblewski

Nagrodę zespołową za uzyskanie przez Uniwersytet Rzeszowski logo HR otrzymali:

dr Jakub Czopek
prof. dr hab. Idalia Kasprzyk
dr Jarosław Kinał
dr hab. Anna Koziorowska, prof. UR
dr Piotr Matłosz
mgr Ewelina Piszczek
dr hab. Elżbieta Rokosz, prof. UR
mgr Małgorzata Soroń
mgr inż. Justyna Czarnik-Kwaśniak
dr Maciej Ulita
dr hab. Maciej Wnuk, prof. UR.

Po wręczeniu wszystkich przewidzianych programem uroczystości nagród przyszła pora na część najważniejszą. Rozpoczął ją JM prof. dr hab. Sylwester Czopek, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego.

„Uroczystość promocji doktorskiej ma szczególny charakter. Jest ona bowiem końcowym, miłym akcentem wieloletniego trudu doktorów, niewymiernej opieki naukowej promotorów i życzliwej troski wielu ogniw instytucjonalnych naszej Uczelni.

Od ostatniej promocji doktorskiej upłynęło pół roku. W tym okresie 67 adeptów nauk humanistycznych, społecznych, biologicznych, rolniczych i nauk o zdrowiu na mocy uchwał odpowiednich rad kolegów naszego Uniwersytetu uzyskało stopnie doktora, 5 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego.

W okresie, jaki upłynął od poprzedniej promocji:

- Rada Naukowa Kolegium Nauk Humanistycznych przyznała 3 osobom stopień doktora habilitowanego, 22 osobom stopień naukowy doktora;
- Rada Naukowa Kolegium Nauk Medycznych przyznała 23 osobom stopień naukowy doktora;
- Rada Naukowa Kolegium Nauk Przyrodniczych przyznała 2 osobom stopień doktora habilitowanego, 8 osobom stopień naukowy doktora;
- Rada Naukowa Kolegium Nauk Społecznych przyznała 14 osobom stopień doktora.

Zgodnie z tradycją akademicką ubiegają się oni o to, abyśmy na dzisiejszej uroczystości godność tę potwierdzili uroczystym aktem promocji!”

Promocje doktorów habilitowanych

Prof. dr hab. Paweł Grata przedstawił sylwetki doktorów habilitowanych reprezentujących Kolegium Nauk Humanistycznych. Byli to w kolejności:

- dr hab. Ewa Konieczna
- dr hab. Anna Rudyk
- dr hab. Paweł Korzeniowski

Prof. dr hab. Idalia Kasprzyk przedstawiła sylwetki doktorów habilitowanych reprezentujących Kolegium Nauk Przyrodniczych. Byli to w kolejności:

- dr hab. Mariola Garczyńska
- dr hab. Natalia Matłok

Promocje doktorów

JM prof. dr hab. Sylwester Czopek, rektor UR poinformował, że uroczyste ślubowanie doktorskie odbędzie się w języku łacińskim. Na scenę weszli:

Z Kolegium Nauk Humanistycznych:

- dr Elżbieta Sieradzka
- dr Błażej Muzolf
- dr Beata Polit
- dr Mieszko Janas
- dr Jarosław Brenkacz
- dr Zbigniew Bajda

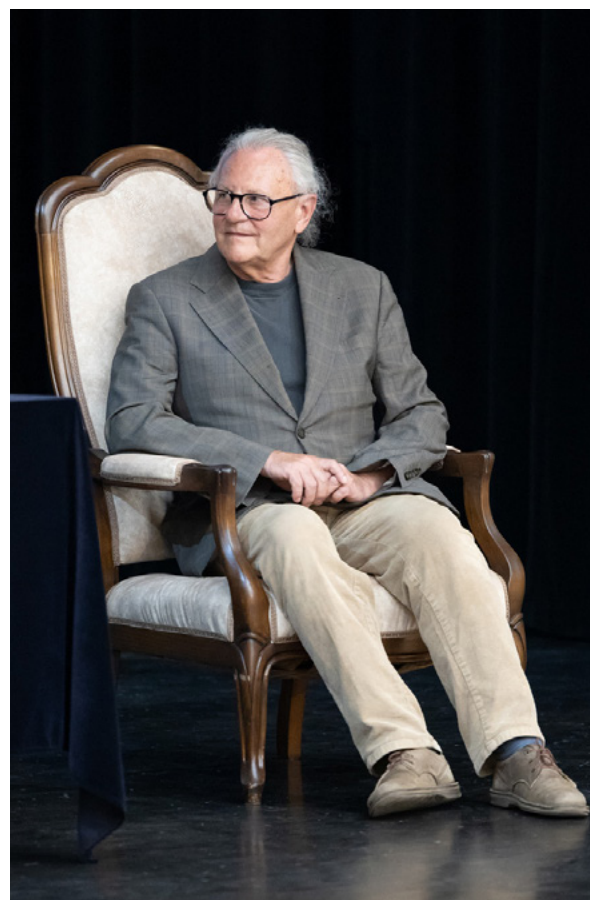
dr Bernadeta Frysztak
dr Irena Drozd
dr Mateusz Kubek
dr Marlena Kowalska-Sacała
dr Lidia Hyz-Obrzut
dr Sławomir Zieliński
dr Aldona Młynarczuk
dr Daniel Nowak
dr Katarzyna Coombs-Hoar
dr Karolina Kurowska
dr Magdalena Krawiec
dr Barbara Drozd
dr Joanna Czerkies
dr Karolina Kumka
dr Agnieszka Matwiejczuk
dr Anna Godos

Z Kolegium Nauk Medycznych:

dr Sławomir Porada
dr Piotr Przyczyna
dr Łukasz Ożóg
dr Piotr Bar
dr Paweł Porzycki
dr Natalia Leksa
dr Marcin Wiącek
dr Aneta Sokal
dr Joanna Błajda
dr Danuta Mazur-Soliszewska
dr Joanna Gustalik-Nowicka
dr Artur Szymczak
dr Róża Borecka
dr Aneta Radziszewska
dr Greta Gaweł
dr Konrad Klekot
dr Sławomir Januszek
dr Konrad Kwaśniak
dr Fedir Yurochko
dr Marta Kołt-Kamińska
dr Piotr Januszyk
dr Robert Kiełbasiński
dr Anna Kucab

Z Kolegium Nauk Przyrodniczych:

dr Karol Skrobacz
dr inż. Mirela Kotlicka
dr inż. Monika Kucharska-Świerszcz
dr inż. Dagmara Migut
dr Patryk Kosowski
dr inż. Monika Pichla
dr Krzysztof Kosiński
dr inż. Renata Pawlak

Z Kolegium Nauk Społecznych:

dr Marek Tomczuk
 dr Michał Gnap
 dr Maria Kuzin
 dr Piotr Karaś
 dr Patrycja Pater-Grzeszyk
 dr Anna Englert-Bator
 dr Piotr Jaworski
 dr Marlena Pieniążek
 dr Beata Bachurska
 dr Bogumił Jedynek
 dr Beata Jamrógiewicz
 dr Barbara Skawina
 dr Agata Sulikowska-Dejena
 dr Krzysztof Jamroży.

Po złożeniu uroczystej przysięgi prorektorzy wraz z promotorami dokonali ceremonialnego nałożenia biretów doktorskich. Ostatnim elementem uroczystości było wystąpienie przedstawicielki promowanych doktorów – pani dr Barbary Drozd. Oprawę muzyczną uroczystości zapewnił Chór Instytutu Muzyki pod dyrekcją dr Katarzyny Sobas. Dopełnieniem promocji i niejako kontynuacją uroczystości nadania doktoratów honorowych było spotkanie autorskie z dr. Jurijem Andruchowyczem oraz wieczorny koncert doktora honoris causa z zespołem KARBIDO. Wydarzenia odbyły się w Instytucie Muzyki UR. Vivat Academia!

fot. M. Świąćicki

Oficjalne otwarcie budynku A1 UR

27 maja 2022 r. miała miejsce uroczysta prezentacja przebudowanego budynku A1 Uniwersytetu Rzeszowskiego. W wydarzeniu poza władzami UR, przedstawicielami organów rządowych i samorządowych udział wzięli przebywający z krótką wizytą roboczą w Rzeszowie minister edukacji i nauki pan Przemysław Czarnek.

Odwiedziny w przebudowanym budynku „Rektoratu” były okazją do przekazania na ręce JM Rektora prof. dra hab. Sylwestra Czopka symbolicznego czeku na łączną kwotę 2 417 725 zł (*Utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego* – 1 392 500 zł i *Nauka dla Społeczeństwa* – 1 025 225 zł).

Po wystąpieniu JM Rektora oraz pana ministra głos zabrali przedstawiciele władz rządowych i samorządowych: wicewojewoda podkarpacki pan Radosław Wiatr oraz marszałek województwa podkarpackiego pan Władysław Ortyl. Głos zabrał również poseł na Sejm RP Andrzej Szlachta.

Po przemowach zaproszonych gości nastąpiło przecięcie wstęgi.

W uroczystości udział brali również reprezentanci społeczności akademickiej UR, m.in. były rektor UR prof. dr hab. Aleksander Bobko oraz szczególnie ważni dla realizacji przedsięwzięcia: autor projektu – pan Maciej Trybus i przedstawiciele generalnego wykonawcy – firmy Baudiedzic – panowie: wiceprezes Jacek Skimina i pan Rafał Kaczmarczyk.

fot. M. Świącicki

Stypendia Ministra Edukacji i Nauki wręczone

26 maja 2022 r. podczas posiedzenia Senatu UR wręczono stypendia Ministra Edukacji i Nauki.

Przypomnijmy, że 31 marca 2022 r. spośród 910 wniosków spełniających warunki otrzymania stypendium minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek przyznał stypendium 432 studentom. Stypendia przyznawane są za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe.

Dokumenty potwierdzające przyznanie stypendium oraz dyplomy uznania wręczyli: Jego Magnificencja prof. dr hab. Sylwester Czopek, rektor UR oraz dr hab. Elżbieta Rokosz, prof. UR, prorektor ds. studenckich i kształcenia.

Jak stwierdził JM Rektor, „17 stypendiów Ministra to bardzo dobry wynik. Najlepszy z dotychczasowych”.

Stypendia otrzymali:

- Aleksandra Maria Bajor z kierunku pedagogika (KNS).
- Wiktoria Anna Bialic z kierunku jazz i muzyka rozrywkowa (KNH).
- Magdalena Maria Biernacka z kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (KNS).
- Marlena Maria Bytnar z kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (KNS).
- Katarzyna Cyrkun z kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (KNS).
- Nikola Oliwia Czarnota z kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne (KNS).
- Anna Głowacka z kierunku lekarskiego (KNM).
- Mariusz Rafał Kądziołka z kierunku prawo (KNS).
- Sabina Martyna Lizis z kierunku fizjoterapia (KNM).
- Marta Anna Magdoń z kierunku pedagogika (KNS).
- Adrian Mokrzycki z kierunku prawo (KNS).
- Paulina Pisaniak z kierunku lekarskiego (KNM).
- Piotr Kazimierz Ślipek z kierunku biotechnologia (KNP).
- Aleksander Arkadiusz Tarczoń z kierunku lekarskiego (KNM).
- Konrad Michał Wróbel z kierunku lekarskiego (KNM).
- Łukasz Piotr Zarębski z kierunku lekarskiego (KNM).
- Agata Ewa Ziobroń z kierunku prawo (KNS).

Stypendium Ministra jest wypłacane jednorazowo, a jego wysokość to 17.000 zł.

Serdecznie gratulujemy stypendystom z naszego Uniwersytetu!

fot. M. Świąćicki

Uniwersytet Rzeszowski członkiem Grupy Badawczej EUROFUR

Miło nam poinformować, że z inicjatywy prorektora ds. Kolegium Nauk Społecznych dr hab. Elżbiety Feret, prof. UR, Uniwersytet Rzeszowski został członkiem Grupy Badawczej EUROFUR. Międzynarodowa grupa badawcza EUROFUR powstała w wyniku wieloletniej współpracy ludzi nauki. Akronim nazwy pochodzi od terminu *Future of Europe* (Przyszłość Europy). Termin Europa oznacza cały kontynent. Jednak w przyszłości spodziewana jest również współpraca z osobami i uczelniami spoza Europy.

Celem grupy badawczej jest podejmowanie dyskusji naukowej na tematy ważne dla integracji europejskiej. Podejmowane problemy badawcze mają być realizowane w obszarach nauk społecznych i prawnych, humanistycznych oraz nowych technologii, zwłaszcza informatycznych. Istotne dla przyszłości Europy jest również prowadzenie badań w obszarze jej historii z uwzględnieniem kontekstu zmian zachodzących w tożsamości europejskiej. W szczególności badania będą dotyczyły problemów związanych z systemem wartości europejskich, edukacją, polityką, demografią, jakością życia, komunikacją z wykorzystaniem urządzeń ICT, religią i prawami człowieka.

Program skierowany jest do pracowników, doktorantów oraz studentów naszej Uczelni.

This is to confirm that
University of Rzeszów
is a Member of the EUROFUR European Research Group

I. Florek

Iwona Florek, PhD.

Secretary of EUROFUR European Research Group

The future of Europe should be seen from the perspective of opportunities for its sustainable economic, social and political development. Members of the EUROFUR Group base their activities on common European values, such as: respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law, respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities, tolerance, non-discrimination, justice, solidarity, equality of women and men and respect for history and religion.

(from the Mission of the EUROFUR Research Group)

Współpraca z miastem

10 maja 2022 r. w rzeszowskim ratuszu doszło do podpisania *Listu intencyjnego w sprawie współpracy i wspólnego działania w celu umocnienia pozycji Rzeszowa jako wiodącego ośrodka akademickiego na mapie Polski i Europy*. Sygnatariuszami listu byli: prezydent miasta Rzeszowa i rektorzy 6 rzeszowskich uczelni.

Strony porozumienia zobowiązały się do wspólnego podejmowania działań mających na celu umocnienie pozycji Rzeszowa jako wiodącego ośrodka akademickiego na mapie Polski i Europy.

W ramach działań szczegółowych planuje się m.in.:

- wspólne prowadzenie działań promocyjnych;
- kształtowanie wizerunku Rzeszowa jako miasta przyjaznego studentom;
- kształtowanie wizerunku Rzeszowa jako centrum kulturalnego i naukowego;
- stworzenie programu międzynarodowej promocji Rzeszowa;
- stworzenie funduszu umożliwiającego realizację tych zadań.

Zarówno prezydent miasta Rzeszowa, jak również rektorzy rzeszowskich uczelni wyrazili gotowość i otwartość do realizacji zawartych w liście postulatów.

W trakcie spotkania powołano również koordynatorów reprezentujących miasto i uczelnie.

Pierwsze wspólne działania już trwają. Trzymamy kciuki za powodzenie kolejnych wspólnych inicjatyw.

fot. G. Bukała / UM Rzeszów

Profesura w Kolegium Nauk Społecznych – prof. dr hab. Elżbieta Dynia

16 lutego 2022 r. tytuł profesora nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne otrzymała dr hab. **Elżbieta Dynia**, prof. UR.

Profesor Elżbieta Dynia swoją drogę zawodową rozpoczęła w 1974 r. w Filii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Rzeszowie jako absolwentka Wydziału Prawa i Administracji. Z Uczelnią związała całe swoje życie zawodowe, pozostając pracownikiem naukowym Wydziału Prawa i Administracji również po utworzeniu w 2001 r. Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W roku 1981 uzyskała stopień doktora nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie na podstawie rozprawy doktorskiej *Status prawno-międzynarodowy Brytyjskiej Wspólnoty Narodów*. Kontynuowana przez profesor Elżbietę Dynię działalność badawcza zaowocowała otrzymaniem w 1998 r. stopnia

doktora habilitowanego w dziedzinie prawa międzynarodowego publicznego na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie. W pracy habilitacyjnej pod tytułem *Uznanie rządu w prawie międzynarodowym* poddała analizie mało opisanym w piśmiennictwie prawniczym zagadnienie. W roku 2001 profesor Elżbieta Dynia została mianowana na stanowisko profesora nadzwyczajnego UMCS w Lublinie, a następnie UR.

W roku 2000 profesor Elżbieta Dynia objęła stanowisko kierownika nowo utworzonego Zakładu Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Wydziału Prawa i Administracji Filii UMCS w Rzeszowie. Funkcję tę pełniła do 2021 r.

Pani profesor jest autorką ponad stu prac naukowych. Są to monografie, podręczniki, części prac zbiorowych i artykuły. W kręgu Jej

zainteresowań badawczych znajduje się problematyka dotycząca państwa jako podmiotu prawa międzynarodowego, międzynarodowej ochrony praw człowieka, instytucji uznania państwa i rządu, prawa Unii Europejskiej, organizacji międzynarodowych i międzynarodowego prawa lotniczego. Była również promotorem w trzech zakończonych przewodach doktorskich, a aktualnie jest promotorem w dwóch kolejnych, recenzentem 19 rozpraw doktorskich oraz promotorem 643 prac magisterskich i 229 licencjackich. Wielokrotnie była również członkiem i recenzentem Komisji w postępowaniach habilitacyjnych. Profesor Elżbieta Dynia prowadziła i nadal prowadzi wykłady i seminaria z prawa międzynarodowego i prawa europejskiego dla studentów kierunku prawo i administracja Instytutu Nauk Prawnych UR. W latach 2009–2012 pro-

wadziła wykłady z przedmiotu Europejski System Banków Centralnych na studiach podyplomowych: „mechanizmy funkcjonowania strefy euro” zorganizowanych na zlecenie NBP przez Wydział Ekonomii UR. Od 2015 r. prowadzi również wykłady z międzynarodowego prawa lotniczego na Politechnice Rzeszowskiej, a od 2004 r. zajęcia z przedmiotu prawo Unii Europejskiej i ochrona praw człowieka w Radzie Europy i Unii Europejskiej, na aplikacji radcowskiej organizowanej przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Rzeszowie.

Pani profesor pasję do nauki i przekazywania wiedzy innym łączy z intensywną działalnością organizacyjną. W ciągu swojej wieloletniej pracy zawodowej aktywnie uczestniczyła w życiu społeczności akademickiej, tak na szczeblu Wydziału, jak i całej Uczelni. W latach 1999–2001 była członkiem Senackiej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów Filii UMCS w Rzeszowie, w latach 2001–2002 członkiem Komisji Dydaktyki Wydziału Prawa i Administracji UR, od 2002 do 2005 r. członkiem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania UR i od 2007–2008 r. członkiem Komisji Dydaktyki Wydziału Prawa i Administracji UR. 18 stycznia 2017 r. została powołana na członka Wydziałowej Komisji Programowej na kierunku prawo.

Od 2001 do 2002 r. była członkiem powołanego przez wojewodę podkarpackiego Regionalnego Zespołu ds. Informacji i Edukacji Europejskiej, a w 2000 r. założycielem i kierownikiem Podyplomowego Interdyscyplinarnego Studium Europeistyki przy Wydziale Prawa i Administracji, którego ostatnia edycja zakończyła się w 2005 r. po wejściu Polski do Unii Europejskiej. W latach 2002–2005 pełniła również funkcję prodziekana ds. studiów dziennych Wydziału Prawa i Administracji UR, a od 2008 do 2012 r. funkcję prorektora ds. studenckich i kształcenia UR oraz była członkiem Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej. Od roku 2000 jest opiekunem Europejskiego Stowarzyszenia

Studentów Prawa ELSA-Rzeszów, a od 2016 członkiem honorowym Stowarzyszenia.

Za osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne wielokrotnie była nagradzana przez Rektora Filii UMCS w Rzeszowie i Rektora UR. Odznaczona została również Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi (1998 i 2009) oraz w 2009 otrzymała Laur Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego „Prostudencki Autorytet”.

Profesor Elżbieta Dynia działa aktywnie w organizacjach naukowych. Od roku 1998 jest członkiem Grupy Polskiej Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego (ILA), w latach 2003–2005 była członkiem Zarządu Grupy Polskiej ILA. W roku 2004 została członkiem honorowym Stowarzyszenia Prawników „Temida” w Jaśle, od 2006 r. członkiem Rzeszowskiego Towarzystwa Naukowego, a od 2015 r. członkiem Polskiego Stowarzyszenia Prawa Europejskiego. W latach 2008–2009 była członkiem Rady Programowej Centrum Prawa i Zarządzania przy Wyższej Szkole Menedżerskiej w Legnicy.

Pani profesor była i jest również członkiem rad programowych czasopism naukowych: członkiem Rady Redakcyjnej „Rzeszowskich Zeszytów Naukowych Prawo–Ekonomia” wydawanych przez Filię UMCS w Rzeszowie, członkiem Komitetu Redakcyjnego „Zeszy-

tów Naukowych Uniwersytetu Rzeszowskiego”, Seria Prawnicza, „Polish Review od International and European Law”, „Journal of International Trade, Logistics and Law” oraz recenzentem wydawniczym miesięcznika „Sprawy Międzynarodowe”, „Studia Prawnicze KUL” i „Annales Universitatis Mariae Skłodowska-Curie, sectio G (lus)”.

Profesor Elżbieta Dynia odbyła też staże naukowe w Polskim Instytucie Spraw Międzynarodowych w Warszawie (lata 1978–1979), Uniwersytecie Lock Haven w Pensylwanii (USA) w 1987 r. oraz wraz z pracownikami Zakładu uczestniczyła w wyjeździe studyjnym do The Faculty of Law, The University Pablo De Olavide w Hiszpanii.

Należy dodać, że dzięki inicjatywie i zaangażowaniu Pani Profesor od kilku lat rzeszowskie środowisko naukowe może pochwalić się cyklicznymi międzynarodowymi konferencjami dotyczącymi międzynarodowego prawa lotniczego i kosmicznego (w kwietniu 2022 r. odbyła się już VIII edycja konferencji). Ponadto w 2021 r. Pani Profesor uczestniczyła w Kapitułach I Ogólnopolskiego Konkursu dla studentów na najlepszą pracę dyplomową z dziedziny lotnictwa organizowanego przez PLL LOT oraz została zaproszona do Kapituły drugiej edycji konkursu, która odbywa się w 2022 r.

Profesor Zofia Sokołowicz

Prof. **Zofia Sokołowicz** jest absolwentką biologii (Uniwersytet Jagielloński) oraz zootechniki (Akademia Rolnicza w Krakowie). Ukończyła również Międzyuczelniane Podyplomowe Studium Ochrony Przyrody im. Stefana Myczkowskiego w Krakowie. Stopnie naukowe: doktora oraz doktora habilitowanego uzyskała w Instytucie Zootechniki – PIB w Krakowie. Od 1 marca 2008 r. jest kierownikiem Katedry/Zakładu Produkcji Zwierzęcej i Oceny Produktów Drobiarskich Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W swojej działalności naukowej prof. Zofia Sokołowicz zajmuje się głównie wpływem czynników środowiskowych na jakość oraz bezpieczeństwo jaj i mięsa drobiowego, technologią przetwórstwa jaj i mięsa drobiowego oraz możliwościami poprawy walorów prozdrowotnych wyrobów drobiowych. Opublikowała ponad 240 prac i doniesień naukowych.

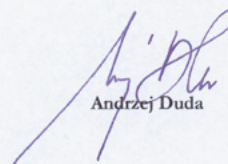
Prof. Zofia Sokołowicz jest członkiem wielu organizacji i towarzystw naukowych, m.in. WPSA (World's Poultry Science Association). Od roku 2015 jest członkiem Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, w kadencji 2015–2018 pełniła funkcję przewodniczącej Sekcji Dobrostanu Zwierząt KNZiA PAN.

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KOPIA

Szanowna Pani
dr hab. Zofia SOKOŁOWICZ

Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2022 r.
nadaję Pani tytuł profesora nauk rolniczych
w dyscyplinie zootechnika i rybactwo.

Andrzej Duda

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2022 r.

Habilitacje w Kolegium Nauk Przyrodniczych

Pani dr hab. **Mariola Garczyńska** uzyskała stopień magistra na kierunku biologia ze specjalnością biochemia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi na Uniwersytecie Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie. Tytuł doktora nauk zootechnicznych uzyskała w 2010 r. na Akademii Rolniczej w Krakowie na podstawie rozprawy pt. *Wpływ wybranych preparatów na populację dżdżownicy (*Eisenia fetida* Sav.) w skrzynkach ekologicznych* napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Joanny Kosteckiej. Pracę na Uniwersytecie Rzeszowskim na stanowisku asystenta w Zakładzie Przyrodniczych Podstaw Rolnictwa podjęła w 1998 r. W latach 2010–2018 pracowała na stanowisku adiunkta, od 2018 do dzisiaj pracuje według umowy na czas nieokreślony.

24 lutego 2022 r. Rada Naukowa Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego podjęła uchwałę o nadaniu jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych w dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo. Podstawą tej uchwały było osiągnięcie naukowe pt. *Wermikompostowanie bioodpadów komunalnych i odpadów z rolnictwa oraz biomonitoring neonikotynoidów stosowanych w ochronie roślin*. W sferze zainteresowań naukowych dr hab. Marioli Garczyńskiej znajdują się problemy technologii wermikompostowania, cechy wermikompostów oraz wpływ nawożenia organicznego na wybrane uprawy w warunkach polowych, wpływ ksenobiotyków na wybrane organizmy

testowe, zgrupowania *Lumbricidae* w glebach o różnym stopniu antropopresji oraz rozpoznawanie uwarunkowań zrównoważonego rozwoju.

Pani dr hab. Mariola Garczyńska jest autorem lub współautorem 57 publikacji naukowych (25,32 IF; 1172 pkt). Była wykonawcą 2 projektów badawczych. Odbyła 2 staże naukowe krajowe oraz zagraniczną wizytę studyjną w Guru Jambheshwar University of Science and Technology, Departament of Environmental Science and Engineering, Hisar, Indie (2014 r.). W swoim dorobku ma także trzymiesięczny staż zagraniczny w Anglii, w School of Forensic and Applied Sciences University of Central Lancashire w Preston (2017 r.). Pani dr hab. Mariola Garczyńska uczestniczy

w badaniach nad dżdżownicami, współpracując z angielską Earthworm Research Group (ERG) w School of Forensic and Applied Sciences University of Central Lancashire w Preston (badaniami kieruje dr Kevin R. Butt, a ze strony polskiej prof. dr hab. Joanna Kostecka). Efektem współpracy jest opublikowanie w latach 2019–2022 ośmiu publikacji z listy „Journal Citation Reports” (JCR). Pani dr hab. Mariola Garczyńska uczestniczyła w 34 konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, w kilku z nich jako członek komitetu organizacyjnego (19) lub przewodnicząca (5 konferencji). Sprawowała funkcję sekretarza przy pracy komitetów redakcyjnych dwóch czasopism naukowych – „Zeszyty Problemowe Postępów Nauk Rolniczych” i „Polish Journal for Sustainable Development”.

Od kilku kadencji jest skarbnikiem w Południowo-Wschodnim Oddziale Polskiego Towarzystwa Inżynierii Ekologicznej oraz od roku 2016 sekretarzem Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Przyrodników im. Kopernika.

Dr hab. Mariola Garczyńska brała udział w tworzeniu wniosku o uruchomienie kierunku *odnawialne źródła energii i gospodarka odpadami* (studia I stopnia), była członkiem komisji rekrutacyjnej oraz zespołu ds. jakościowej oceny prac dyplomowych oraz recenzji na kierunku OZEiGO.

Dr hab. Mariola Garczyńska jest promotorem lub recenzentem 60 prac dyplomowych. Od dawna angażuje się

w studencki ruch naukowy; była współopiekunem kilku sekcji studenckich kół naukowych (1998–2001; sekcja zoologii gleby w ramach SKN Ekonomistów, od 2005 r.; sekcja gospodarki odpadami w ramach SKN Zrównoważonego Rozwoju). Współorganizowała, a także samodzielnie prowadziła kilka konferencji skierowanych do studentów i doktorantów na Uniwersytecie Rzeszowskim. Pod jej opieką studenci prowadzą badania i prezentują je wyjeżdżając na konferencje ogólnopolskie.

W latach 2003–2016 działała także poza uczelnią w ramach Komitetu Okręgowego Olimpiady Biologicznej w Rzeszowie. Recenzowała liczne prace olimpijczyków, a w latach 2015–2016 została sekretarzem tego Komitetu. Współorganizowała eliminacje okręgowe OB na Podkarpaciu (2003–2015) oraz 12 konferencji edukacyjnych i warsztatów na rzecz zrównoważonego rozwoju dla olimpijczyków z Podkarpacia. Została wyróżniona za działalność organizacyjną i popularyzującą wie-

dzę przez prorektora ds. studenckich i kształcenia, dr. hab. Wojciecha Walata, prof. UR (rok 2017). Uzyskała również odznaczenie państwowe – Brązowy Krzyż Zasługi (2019 r.) oraz Medal Edukacji Narodowej (2021 r.).

Dr hab. Mariola Garczyńska prowadzi obecnie wykłady i ćwiczenia z 11 przedmiotów na kilku kierunkach: rolnictwo, ochrona środowiska, OZEiGO oraz logistyka odpadów w sektorze rolno-spożywczym.

Natalia Matłok w 2012 r. ukończyła na Uniwersytecie Rzeszowskim studia magisterskie na kierunku rolnictwo. Następnie jako słuchaczka studium doktoranckiego przy Wydziale Biologiczno-Rolniczym w 2018 r. uzyskała stopień doktora nauk rolniczych. Jej rozprawa doktorska została wyróżniona decyzją Rady Wydziału Biologiczno-Rolniczego. Od roku 2013 jest związana z UR, realizując prace badawcze w projekcie *Integracja środowisk naukowych obszaru pogranicza polsko-ukraińskiego w ramach Programu współpracy transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina*. W roku 2015 została zatrudniona na stanowisku naukowym w projekcie *Opracowanie innowacyjnych nawozów na bazie alternatywnego źródła surowca* realizowanym w ramach programu BIOSTRATEG finansowanego przez NCBR. Realizacja tego projektu zaowocowała opatentowaniem i wdrożeniem na rynek – na podstawie decyzji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dwóch nowych innowacyjnych nawozów wyprodukowanych z termicznie przetworzonych odpadów kostnych, których Natalia Matłok jest współtwórcą. Produkty te zostały nagrodzone w 2019 r. złotym medalem na wystawie wynalazków Euroivent oraz medalem brązowym IENA. Również w roku 2019 została zatrudniona w UR

na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego w Zakładzie Inżynierii Produkcji Rolno-Spożywczej. W trakcie prac badawczych zajmuje się poprawą jakości surowców zielarskich oraz zwiększaniem trwałości przechowalniczej owoców miękkich, co zaowocowało publikacją licznych prac w wysoko punktowanych międzynarodowych czasopismach naukowych oraz złożeniem kilku wniosków patentowych w Urzędzie Patentowym RP. Prace te cechował wysoki poziom naukowy oraz użyteczny, co zostało docenione przez gremia międzynarodowe na wystawie innowacji INTARG 2021 przyznaniem złotego medalu za wynalazek pt. *Przesuwanie okresu wegetacji i wydłużenia trwałości przechowalniczej pomidorów z wykorzystaniem procesu ozonowania*. W trakcie pracy zawodowej na UR realizowała trzy projekty badawczo-rozwojowe finansowane w ramach konkursów ze środków zewnętrznych. Podczas projektu pn. *Innowacyjna metoda poprawy stanu mikrobiologicznego i trwałości przechowalniczej owoców żurawiny wielkoowocowej* pełniła funkcję kierownika, a w projekcie pn. *Zaimplementowanie i dostosowanie do warunków klimatyczno-glebowych Polski innowacyjnej technologii produkcji owoców z zamkniętym systemem nawadniania i biofortyfikacji jodem i selenem*

na przykładzie żurawiny była koordynatorem ds. merytorycznych. Decyzją Rady Naukowej Kolegium Nauk Przyrodniczych UR z dnia 24 lutego 2022 r. nadano pani dr inż. Natalii Matłok stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk rolniczych, dyscyplinie rolnictwo i ogrodnictwo na podstawie osiągnięcia naukowego pt. *Poprawa jakości surowca zielarskiego wybranymi czynnikami abiotycznymi*. Natomiast od 1 kwietnia 2022 r. została zatrudniona na stanowisku profesora UR w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych.

Szkoła Doktorska – co nowego?

Joanna Berdowska

Szkoła Doktorska Uniwersytetu Rzeszowskiego powołana została w 2019 r. W chwili obecnej prowadzi kształcenie dla 81 doktorantów w ramach 17 dyscyplin naukowych i w 2 dyscyplinach artystycznych. W czerwcu 2022 r. uruchomiona zostanie rekrutacja po raz czwarty, która tym samym dopełni pełny cykl kształcenia. Rekrutacja z wykorzystaniem systemu internetowego rozpocznie się 1 czerwca 2022 r. Wszystkie potrzebne informacje dotyczące rekrutacji można znaleźć na stronie Szkoły Doktorskiej – *Rekrutacja 2022/2023*. Osoba zainteresowana kształceniem w Szkole Doktorskiej w zakładce *Jak aplikować – krok po kroku* znajdzie informacje dotyczące wyboru dyscypliny i przyszłego promotora.

Do Szkoły Doktorskiej można aplikować na dwa sposoby. Pierwszy polega na złożeniu własnego projektu badawczego i uzyskaniu jego akceptacji przez przyszłego promotora, drugi wymaga wyboru jednego z tematów priorytetowych zgłoszonych przez pracowników naukowych instytutów dyscyplinowych UR (lista w zakładce *Wykaz propozycji tematów priorytetowych*). Przy wyborze drugiej ścieżki aplikacji wymagane jest przed-

stawienie wstępnych założeń planowanych badań naukowych lub działań artystycznych. Wszystkich kandydatów obowiązuje załączenie do aplikacji opinii samodzielnego pracownika naukowego na temat dotychczasowego przebiegu pracy naukowej kandydata/kandydatki oraz pozostałych dokumentów wymaganych w ramach rekrutacji. Dokumenty dołącza się w formie skanów w systemie rekrutacyjnym.

Rekrutacja składa się z dwóch etapów. Pierwszy to weryfikacja dokumentów złożonych przez kandydatów/kandydatki, natomiast drugi stanowi rozmowa kwalifikacyjna. Podlega ona ocenie w zakresie od 0 do 40 punktów. Aby zaliczyć rozmowę kwalifikacyjną, należy uzyskać minimum 20 punktów.

Na stronie Szkoły Doktorskiej umieszczony jest szczegółowy harmonogram rekrutacji. W bieżącym roku zapisy w systemie trwają do 7 września 2022 r., co daje możliwości aplikowania osobom, które zamierzają obronić tytuł magistra dopiero we wrześniu. Ogłoszenie wyników rekrutacji nastąpi 23 września 2022 r. Po tym terminie osoby, które zostały wpisane na listę doktorantów, będą

zobowiązane dostarczyć wymagane dokumenty w formie papierowej do sekretariatu Szkoły Doktorskiej. Podpisując ślubowanie, nowo przyjęta osoba stanie się doktorantem/doktorantką Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Rzeszowskiego i rozpocznie czteroletni cykl kształcenia, który powinien zakończyć się złożeniem rozprawy doktorskiej pod koniec okresu kształcenia, tj. do końca VIII semestru.

Począwszy od roku akademickiego 2022/2023 w Szkole Doktorskiej obowiązywać będzie nowy program kształcenia. Jest on ukierunkowany na większą samodzielność doktora/doktorantki i promotora oraz ciekawszy dobór zajęć specjalistycznych. Propozycje zajęć wspólnych dla wszystkich dyscyplin zostały tak zaplanowane, aby umożliwić rozwiązywanie wszelkich problemów związanych z pracą naukowca w nowoczesnym świecie. Wśród zajęć znaleźć można między innymi następujące przedmioty: *etyka w nauce, prawo autorskie, komercjalizacja badań naukowych, pozyskiwanie funduszy na badania oraz zarządzanie projektami badawczymi*. Dodatkowo każdy doktorant/doktorantka będzie

miał możliwość zapoznania się z formami wystąpień publicznych, co będzie stanowić przygotowanie do zaliczenia innego przedmiotu, jakim jest *konferencja naukowa /wystawa/*. Do VI semestru doktorant będzie musiał wykazać się uczestnictwem w dwóch konferencjach naukowych, gdzie językiem debaty powinien być inny język nowożytny niż polski. Dla kierunków artystycznych będzie się wymagać uczestnictwa w dwóch wystawach bądź koncertach międzynarodowych.

Nowy program kształcenia dzieli się na trzy główne bloki. Pierwszy z nich i jednocześnie najważniejszy to zajęcia z promotorem lub promotorem pomocniczym. Od roku 2022

została zwiększona liczba godzin z promotorem w kontakcie bezpośrednim poprzez wspólną pracę na zajęciach. Dotyczy to takich przedmiotów, jak: *pracownia doktorska* i *seminarium doktoranckie*. Są one zaplanowane w trakcie całego cyklu kształcenia. Dodatkowo z promotorem realizowane będą zajęcia *wystąpienia publiczne*, w trakcie których doktorant/doktorantka będzie nabywał/a umiejętności przygotowania posteru, prezentacji, referatu dla dyscyplin naukowych i wystawy, koncertu dla dyscyplin artystycznych.

Drugi blok zajęć związany jest z umiędzynarodowieniem Szkoły Doktorskiej. Zajęcia prowadzone w tym bloku dają doktorantowi/doktorantce

możliwość wymiany myśli ze specjalistami z innych krajów. Istotnym przedmiotem realizowanym w tym bloku są *warsztaty z ekspertem*. Stwarza on możliwość kontaktu doktoranta/doktorantki z ekspertem w dziedzinie jego/jej zainteresowań. Tego rodzaju konsultacja może odbywać się zarówno poprzez zlecenie zajęć zewnętrznemu ekspertowi, jak również udanie się doktoranta/doktorantki do jednostki badawczej eksperta.

Kolejnym ważnym przedmiotem w ramach drugiego bloku kształcenia jest *seminarium doktoranckie*, które na III i IV roku powinno być realizowane z udziałem specjalisty z zagranicy. Doktorant/doktorantka

będzie mógł/a poszerzać swoją wiedzę z zakresu realizowanego tematu badawczego także poprzez uczestnictwo w konferencjach naukowych o zasięgu międzynarodowym. Ostatnim z przedmiotów promujących umiędzynarodowienie Szkoły jest *przedmiot fakultatywny specjalistyczny* realizowany z zakresu danej dyscypliny przy współudziale specjalistów z zagranicy.

Ostatni blok zajęć obejmują przedmioty z zakresu dydaktyki szkoły wyższej, wśród nich przede wszystkim *dydaktyka szkoły wyższej*. Przedmiot ten ma na celu przygotowanie doktoranta/doktorantki do pracy dydaktycznej i prowadzenia zajęć ze studentami. Doktorant/doktorantka nabędzie też umiejętności przygo-

towania kompletnej dokumentacji dydaktycznej. Kolejnym przedmiotem w ramach trzeciego bloku będzie *praktyka zawodowa* w liczbie 15 godzin w semestrze. Przedmiot ten będzie realizowany niemal przez cały okres kształcenia w Szkole Doktorskiej (z wyłączeniem I i VIII semestru). Dodatkowo w Szkole Doktorskiej każdy doktorant/doktorantka będzie miał/a możliwość doskonalenia specjalistycznego słownictwa z zakresu nowożytnego języka obcego, co pozwoli swobodniej poruszać się w świecie nauki.

Wszystkie prace związane z wprowadzeniem nowego programu kształcenia mają na celu bardziej wszechstronną pomoc doktorantowi/doktorantce w prowadzeniu

badań naukowych i uzyskaniu stopnia doktora.

Dodatkowe informacje dotyczące rekrutacji 2022/2023:

<https://www.ur.edu.pl/doktorant/szkola-doktorskadocutorial-school/rekrutacja-20222023recruitment-for-the-ur-doctoral/jak-aplikowac---krok-po-kroku-how-to-apply--appli>

i programu kształcenia można znaleźć na stronie Szkoły Doktorskiej:

<https://www.ur.edu.pl/doktorant/szkola-doktorskadocutorial-school/program-ksztalceniaprogram-of-doctoral-school-at-u/programy-ksztalcenia--the-programmes-of-study>

Writefull

Zachęcamy wszystkich studentów, doktorantów i pracowników naszej Uczelni do korzystania z pakietu oprogramowania Writefull służącego do korekty tekstów naukowych pisanych w języku angielskim.

Sugerowane poprawki opierają się na rzeczywistym zastosowaniu danego słowa czy struktury gramatycznej zależnym od kontekstu, a nie na ustalonym zestawie reguł gramatycznych. Writefull różni się od innych podobnych narzędzi tym, że wykorzystuje modele językowe oparte na sztucznej inteligencji (AI) i nieustan-

nie „uczy się” na podstawie tekstów milionów artykułów z naukowych czasopism. Poprawia gramatykę, interpunkcję, ortografię i stylistykę. Sugeruje poprawki w strukturze zdań w tekstach naukowych oraz brakujące elementy cytowania i proponuje słownictwo charakterystyczne dla danej dyscypliny, co jest szczególnie ważne dla publikacji w międzynarodowych czasopismach.

Więcej informacji można znaleźć na stronie Biblioteki UR pod adresem <https://bur.ur.edu.pl/writefull>

Z różnych krajów do Rzeszowa

Alina Harelik z Białorusi

Jesienią 2021 r. 32 młodych ludzi z kilku krajów (Białorusi, Jordanii, Kazachstanu, Mołdawii, Ukrainy) rozpoczęło tzw. rok zerowy, czyli naukę języka i kultury polskiej na kursie przygotowującym do podjęcia studiów w Polsce. Takie roczne kursy, obok innych form działalności, to główne zadanie działającego od lat (choć pod różnymi nazwami) Centrum Polonijnego UR. Każdy ze słuchaczy kursu ma ciekawą historię do opowiedzenia o swoich związkach z polskością, postrzeganiu naszego kraju, decyzjach, dzięki którym trafił na Uniwersytet Rzeszowski. Oddajmy głos Alinie Harelik z Białorusi, która w przyszłości pragnie studiować w Polsce dziennikarstwo.

Z Białorusi do Rzeszowa

Mińsk, 29 września. Stoję z rodzicami na dworcu autobusowym. Oprócz nas znajduje się tutaj dużo ludzi. Przeważnie to są studenci i ich bliscy. Mama pyta mnie, czy wszystkie dokumenty wzięłam ze sobą, a ojciec udziela porady, jak lepiej zapoznać się z kolegami na uczelni. Nareszcie żółty, piętrowy autobus podjeżdża pod nasze stanowisko. Wychodzi z niego kierowca, który sprawdza bilet i wizę, a następnie wkłada moją walizkę do bagażnika. Ostatnie chwile z rodzicami. Chociaż to smutny moment, ale staramy się nie pokazywać żalu. Mama i ojciec proszą mnie o pisanie do nich sms-ów po przekroczeniu granicy. Tak czy inaczej zauważam trochę

łez w oczach taty. W końcu rozmowy mocno przytulam rodziców, całuję ich i wchodzę do autobusu. Tak się rozpoczyna moja pierwsza podróż do Polski. Mam na imię Alina. Jestem z małego miasteczka Wilejka na Białorusi. Jeśli parę lat temu ktoś by mi powiedział, że przyjadę na studia do Polski, nie uwierzyłabym w to. Zawsze byłam przekonana, że drzwi uniwersytetów zagranicznych są otwarte tylko dla dzieci bogatych rodziców. Ale teraz jestem pewna, że to jest nieprawda, bo piszę ten artykuł, siedząc w akademiku Uniwersytetu Rzeszowskiego i będąc stypendystką *Programu dla Polonii im. gen. Władysława Andersa*.

Nigdy dotąd nie byłam w Polsce. Kiedy autobus wyjechał z Mińska i ruszył w stronę granicy, opanował mnie dziwny spokój. Na Białorusi wciąż istniały trudności z wyjazdem z kraju, więc w tamtym momencie poczułam się jak ptaszek, który uciekł ze złotej klatki w poszukiwaniu wolnego życia. Autobus jechał w nocy. W związku z tym spałam całą podróż. Obudziłam się dopiero w stolicy. Wysłałam na dworcu Warszawa Zachodnia i „otworzyłam” dla siebie Polskę. To były niesamowite wrażenia! Wszędzie słyszałam język polski, widziałam ceny w złotych i nieznanym dla mnie towarom w kiosku „Ruch”. Wiem, że to brzmi dziwnie, ale naprawdę byłam zaskoczona wszystkim, co mnie otaczało. Dobrze pamiętam pierwsze zdanie, który powiedziałam po polsku. To był zwrot

do pani w kasie „Proszę jeden bilet do Rzeszowa”. Do tego miasta zostałam skierowana przez NAWĘ do studiowania na „roku zerowym”. Nic wcześniej nie słyszałam o nim, znałam tylko jego lokalizację. Droga do Rzeszowa była wspaniała. Za oknem wzgórze zmie-

niały się na równiny, zielone gęste lasy – na stacje i domy. Od razu zauważyłam bardzo dobrą jakość polskich dróg! Niestety, u mnie w kraju one są w gorszym stanie. 5 godzin przejazdu minęło jak pół godziny, byłam zachwycona pięknymi krajobrazami Podkarpacia.

Następnego dnia zaczęła się nauka. Zapoznałam się z kolegami z grupy, z naszymi nauczycielami i zobaczyłam budynek uniwersytetu oraz centrum miasta. Dużo spacerowałam z koleżankami. Zakochałam się w rzeszowskich ulicach i atmosferze miasta. Od tego momentu czas zaczął lecieć bardzo szybko. Dzień za dniem, przygoda za

przygodą. Czego nie było na zerówce! Wspaniałe wycieczki do Sanoka i Krakowa, spektakle w teatrze i koncerty w filharmonii, zwiedzanie muzeów, świętowanie andrzejek i mikołajek. Niezapomniane doświadczenia!

Teraz jest maj. Od momentu mojego pierwszego przyjazdu do Polski minęło ponad pół roku. Czy lubię tu mieszkać? Jak najbardziej. Rzeszów stał się dla mnie drugim domem, gdzie zamiast mamy i ojca życia uczą nas mili lektorzy. Zamiast swego mieszkania, mam najlepszy, jaki widziałam w życiu, akademik. Poznałam w nim wspaniałych ludzi z różnych krajów (Jordanii, Mołdawii, Turcji, Ukrainy).

A co z Białorusią? Czy tęsknię za Ojczyzną? W ogóle nie. Oczywiście odczuwam tęsknotę za rodziną, babcią i najlepszymi przyjaciółkami, ale często dzwonię do nich i wtedy rozmawiamy przez Internet. Więc daję sobie radę. Moje miasteczko, w którym mieszkałam, nie wywołuje u mnie żadnych emocji, oprócz nostalgii. Tam spędziłam swoje dzieciństwo i lata szkolne. I to były kapitalne czasy. Ale zostać tam nie chcę. Malutka, nudna Wilejka nie ma dobrych warunków dla komfortowego życia i rozwoju kariery. Lubię Białoruś, jestem dumna ze swego narodu i kultury, ale uważam, że nasze życie jest zbyt krótkie, żeby zawsze siedzieć w jednym miejscu. Póki jestem młoda i mam dużo energii, będę badała ten świat z różnych stron. Na szczęście studia w Polsce dają taką możliwość. Za co jestem bardzo wdzięczna!

Drugi dom

Xenia Frumosu z Mołdawii

Nazywam się Xenia Frumosu i mam 19 lat. Pochodzę z Mołdawii, a dokładnie z miasta Bielce, które jest położone na północy państwa. W domu rozmawiałam w języku rosyjskim, w szkole w języku rumuńskim.

Mama zainicjowała moją przygodę z Polską. Zawsze mi opowiadała o tym, że mam polskie korzenie, a mój pradziadek był Polakiem i wyjechał do Mołdawii podczas II Wojny Światowej. Zakochałam się w jego kraju „od pierwszego wejrzenia”, pierwszego kontaktu. Uczyłam się języka polskiego od 12 roku życia głównie dzięki nauczycielom skierowanym do Mołdawii przez ORPEG (Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą). Poznawać polską kulturę pomagało mi również Stowarzyszenie „Dom Polski” w Bielicach (pamiętam do dziś, gdy po raz pierwszy przyszłam z mamą do Domu Polskiego). Przez kilka lat tańczyłam też w polskim zespole folklorystycznym „Krokus”, ale później zrozumiałam, że muzyka jest mi bliższa. Zaczęłam chodzić na zajęcia w szkole muzycznej i śpiewać w zespole wokalnym „Jaskółki”. Nieraz wyjeżdżaliśmy z wizytą do Senatu RP, by śpiewać kolędy w czasie Świąt Bożego Narodzenia, występowałyśmy na konkursach i festiwalach w Polsce. Odczułam również mocne powiązanie z Polską dzięki KRESOM. Jest to Konkurs Recytatorski im. Adama Mickiewicza organizowany corocznie przez Podlaską Siedzibę Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Brałam w nim udział

wiele razy, również w Gali Finałowej w Białymstoku. Te czasy kojarzą mi się z niesamowitą atmosferą, Białostockim Teatrem Lalek oraz przyjaciółmi z całego świata.

Kolejnym krokiem na drodze do zamieszkania w Polsce było otrzymanie stypendium im. gen. Władysława Andersa (jeden z kilku programów stypendialnych dla cudzoziemców i Polaków mieszkających poza granicami Polski przyznawane przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej – NAWĘ). W roku 2019 zostałam skierowana do Rzeszowa na kurs przygotowawczy. Po jego ukończeniu zamierzam podjąć studia dziennikarskie. Z mojej perspektywy ten dziewięciomiesięczny kurs otwiera mnóstwo możliwości, takich jak podniesienie poziomu języka polskiego do C1, adaptacja do życia w nowym kraju, zapoznanie się z jego kulturą, znalezienie nowych przyjaciół.

Jestem bardzo szczęśliwa, będąc tutaj, w Rzeszowie. Otrzymuję wsparcie od administracji Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Centrum Polonijnego. Wykładowcy zawsze są otwarci na nasze propozycje, biorą pod uwagę nasze pragnienia i cele, pomagają w trudnych chwilach i wyjaśniają, gdy coś wydaje się trudne. Jako słuchacze kursu często uczęszczamy do obiektów kulturalnych, takich jak teatry, muzea, filharmonie. Warto dodać, że od czasu do czasu mamy wycieczki. Na przykład w październiku byliśmy w Sanoku, zwiedzaliśmy skansen. Dla

UR oraz w budynku A0 przy al. Rejtana. Dla mnie to były cenne doświadczenia, które pomogły zdobyć pewność siebie w wystąpieniach przed kamerą.

Warto dodać, że od lutego należę do studenckiego Radia Feniks. Co czwartek wraz z polskimi studentami prowadzę poranki. Doceniam czas w radiu, ponieważ mam możliwość podniesienia poziomu znajomości języka polskiego i „bycia na bieżąco”. W Feniksie poznałam dużo ciekawych osób, a niektóre kontakty naprawdę zapowiadają się jako długotrwałe.

Kurs zerowy na Uniwersytecie Rzeszowskim to różnorodność, życzliwość dla cudzoziemców, chęć do współpracy. Mówiąc dokładnie, taki rodzaj programu jest szansą, aby zrealizować swoje marzenia, poznać nowe osoby, otrzymać cenną wiedzę. Również jest to możliwość, by zbliżyć się do kraju przodków i zarazem tego, który sami wybraliśmy dla siebie. Myślę, że moja mama byłaby teraz dumna ze mnie, że zaszłam tak daleko!

siebie odkryłam przepiękne miasto – Kraków, w którym obejrzałam m.in. Dzwon Zygmunt, Wawel, Sukiennice. Byłam pod wrażeniem niesamowitych zabytków. Za kilka tygodni wyjeżdżamy w góry, chcemy zobaczyć dzikie Bieszczady!

Warto przypomnieć, że kurs przygotowuje również do wybranego kierunku studiów w Polsce. Moja grupa na przykład złożona z przyszłych dziennikarzy korzysta z warsztatów medialnych oraz marketingowych. Pomimo posiadania tylko wiedzy teoretycznej, już kilka razy udało się nam wziąć udział w nagraniach spotów reklamowych dla Uniwersytetu Rzeszowskiego w ramach współpracy z Agencją Reklamową „Trznadel Media”. Wraz z kolegami z kursu zerowego wystąpiliśmy w roli aktorów. Nagrania odbyły się w Bibliotece Głównej

Inauguracja Roku Ignacego Łukasiewicza na Uniwersytecie Złotego Wieku w Gorlicach 19.01.2022 r.

Sławomir Mrozek

Rok Łukasiewicza

Decyzją Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 29 października 2021 r. rok 2022 ustanowiono **Rokiem Ignacego Łukasiewicza** – „Należy on do zaszczytnego grona Polaków, których działalność odcisnęła wielki

i pozytywny wpływ na rozwój naszej Ojczyzny, jak również całego świata”.

W związku z tym Uniwersytet Złotego Wieku w Gorlicach postanowił rozpocząć cykl wykładów i spotkań dla swoich słuchaczy – studentów właśnie od przedstawienia sylwetki Łukasiewi-

cza, który jest znany przede wszystkim szerszej opinii jako odkrywca i wynalazca lampy naftowej, która zapłonęła po raz pierwszy 31 lipca 1853 r. we lwowskim szpitalu na Łyczakowie, co zapoczątkowało narodziny światowego przemysłu naftowego. W 1854 r.

Na zdjęciu od lewej: Daniel Janeczek – sekretarz miasta Gorlice, dr Sławomir Mrozek, rektor Uniwersytetu Złotego Wieku w Gorlicach Roman Dziubina.

w Gorlicach z inicjatywy Ignacego Łukasiewicza gorliccy rajcy zapalili uliczną lampę naftową. W tym samym czasie powstała pierwsza na świecie kopalnia ropy naftowej w Bóbrce niedaleko Krosna.

Słuchaczy Uniwersytetu Złotego Wieku oraz zebranych przywitał rektor Roman Dziubina, który specjalnie na tę okazję wygłosił okolicznościowy wiersz poświęcony głównemu bohaterowi. Wśród zaproszonych gości był również sekretarz Daniel Janeczek, który reprezentował burmistrza miasta Gorlice. Następnie dr Sławomir Mrozek wygłosił wykład pt. **Życie Ignacego Łukasiewicza w Mieście Światła – Gorlicach nad rzeką Ropą**, w którym przybliżył sylwetkę bohatera, również jego działalność konspiracyjną i spiskową, mniej znaną szerszemu gronu słuchaczy.

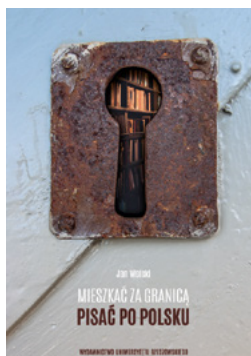
„Ignacy Łukasiewicz – nie tylko był wielkim odkrywcą i naukowcem, również innowatorem oraz nauczycielem

młodych, przedsiębiorcą i milionerem, patriotą i politykiem, filantropem i społecznikiem, ale przede wszystkim był skromnym, dobrym i oddanym innym człowiekiem – dlatego więc okoliczna społeczność, której bezinteresownie pomagał – nazywała go – Ojcem Łukasiewiczem”.

W 2022 r. przypada 200. rocznica urodzin i 140. rocznica śmierci tego wybitnego wynalazcy i pioniera przemysłu naftowego.

Sławomir Mrozek – doktor nauk humanistycznych w zakresie historii, członek Towarzystwa Polsko-Austriackiego/o w Nowym Sączu, nauczyciel historii w Zespole Szkół Zawodowych w Bieczu.

Wydawnictwo UR poleca

Jan Wolski, *Mieszkać za granicą – pisać po polsku (emigracyjne tematy, dylematy i przyczynki)*

ISBN: 978-83-7996-982-1, 2021, 598 ss., format B5, oprawa: broszurowa

Książka zawiera szkice i studia poświęcone życiu i twórczości polskich poetów tworzących na przełomie lat 50. i 60. XX wieku londyńską grupę skupioną wokół czasopisma „Kontynenty”. Autor porusza w monografii ważne zjawiska i problemy, z jakimi borykali się przedstawiciele głównie „drugiej emigracji” (po drugiej wojnie światowej) i „trzeciej emigracji” (postsolidarnościowej). Naznaczeni doświadczeniami wojny, studiami na brytyjskich uczelniach i codziennym funkcjonowaniem w środowisku wielokulturowym wykształcili przez swoją twórczość nowy model pisarza polskiego na obczyźnie, jakże przeciwstawny do sytuacji emigracyjnych polskich romantyków i skamandrytów. Autor w monografii dokonuje uporządkowania analityczno-interakcyjnego obszarów tematycznych utworów odnoszących się do historii, polityki, stosunku do tradycji, wielokulturowości, decyzji o wyborze języka i form wypowiedzi artystycznej. Szkice i studia zebrane w książce podkreślają indywidualności twórcze konkretnych poetek i poetów.

Janusz Polaczek, *Książę Józef Poniatowski. Legenda bohatera narodowego – dzieje, podłoże ideowe i wyraz artystyczny*

ISBN: 978-83-7996-545-8, 2021, 424 ss., format: 210 x 270 mm, oprawa: twarda

Autor przybliży czytelnikowi wyobrażenia związane z osobą księcia Józefa Poniatowskiego, jakie funkcjonowały w sztukach plastycznych. Książka składa się z czterech rozdziałów. W trzech pierwszych rozdziałach wpływ osoby polskiego bohatera ukazany jest nie tylko w odbiorze krajowym, ale i za granicą, głównie we Francji. Pierwszy rozdział poświęcony jest wyobrażeniom księcia w szerokim kontekście ideowym. Drugi ukazuje obraz księcia w oczach mu współczesnych, powstanie swoistej legendy bohatera i jej odzwierciedlenie w ikonografii. Rozdział trzeci prezentuje wyobrażenia plastyczne związane z celebracją kultu Poniatowskiego. Ostatnia część poświęcona jest ikonografii księcia Józefa w kontekście edukacji patriotycznej oraz propagandy w okresie od II Rzeczypospolitej do PRL-u. Praca stanowi upamiętnieniem polskich bohaterów i polskiego czynu zbrojnego w epoce napoleońskiej. Podkreśla znaczenie sztuki narodowej w kształtowaniu wyobraźni zbiorowej Polaków i legend dziejowych.

Marta Uberman, *Obrazowanie figuratywne dziecka*

ISBN: 978-83-7996-979-1, 2021, 340 ss., format: B5, oprawa: twarda

W monografii autorka porusza bardzo ważny temat, jakim jest rola twórczości plastycznej w rozwoju poznawczym i percepcyjno-motorycznym dziecka. Marta Uberman uczy nas patrzeć na twórczość plastyczną dziecka w sposób zmuszający do wyzbicia się utrwalonych schematów i przyjętych sposobów oceny. Autorka pokazuje, jak dziecko obrazuje świat w oparciu o własne „schematy” i dokonuje jego interpretacji dzięki odpowiednim warunkom, które stwarza mu otoczenie. Swoje wnioski autorka oparła na długoletniej pracy z dziećmi i badaniach, których celem było wzbogacenie i unowocześnienie dotychczasowej wiedzy o rozwoju plastycznym dziecka. Badania te pozwoliły na stworzenie nowatorskiego, autorskiego modelu obrazowania figuratywnego dziecka w twórczości plastycznej i wykorzystanie go w kontekście pedagogicznym. Publikacja skierowana jest do studentów i nauczycieli wychowania plastycznego, do osób zajmujących się terapią przez sztukę, pracujących na co dzień z osobami z niepełnosprawnością intelektualną oraz do wszystkich wychodzących naprzeciw potrzebom dzieci i zainteresowanych wychowaniem dziecka przez sztukę.

Jak zostałem językoznawcą?

Kazimierz Ożóg

Może to przypadek, a może przeznaczenie. Wychowywałem się w Górnicy, w dawnej lasowiackiej wsi położonej na terenach Puszczy Sandomierskiej 30 kilometrów na północ od Rzeszowa. Nauka w szkole podstawowej szła mi bardzo dobrze, podobnie i w liceum sokołowskim. Pierwotnym moim językiem była piękna gwara. To właśnie rodzinna gwara dała mi pierwsze refleksje o języku. Pytałem siebie, jak to możliwe, że w Górnicy mówią inną odmianą języka aniżeli w szkole, w radiu czy w kościele. Maturę zdałem z trzema wyróżnieniami i od razu wysoko mierzyłem, przesłałem dokumenty na Uniwersytet Jagielloński na polonistykę. Po czterech – bardzo trudnych – egzaminach wstępnych zostałem przyjęty! W Krakowie spotkałem wspaniałych profesorów. Pięć lat studiów to był cudowny okres intensywnej nauki i uczestnictwa w życiu kulturalnym Krakowa. Na czwartym roku wybrałem seminarium magisterskie u profesora Mieczysława Karasia. Tematyka mojej pracy dotyczyła rodzinnej gwary i mowy Sokołowa Małopolskiego. W czerwcu 1976 r. obroniłem tę pracę i... dwóch profesorów zaproponowało mi pracę na UJ. Aż sam się zdziwiłem, byli to prof. Mieczysław Karas, który chciał, żebym pracował w Instytucie Filologii Polskiej, i profesor Adam Heinz w Katedrze Językoznawstwa Ogólnego. Musiałem wybrać jednego, wybrałem Karasia. Zostałem językoznawcą – w roku 1982 w stanie wojennym obroniłem na

UJ doktorat, w 1991 pomyślnie zaliczyłem kolokwium habilitacyjne, w 2003 r. spadł na mnie tytuł profesorski.

Język polski jest?

Język polski jest naszym ojczystym językiem, który organizuje całą przestrzeń osobistą, rodzinną, przestrzeń w pracy i w narodzie jako całości. Tak mało się mówi o ważności języka ojczystego, który przecież z dóbr naszej kultury jest wartością najwyższą. Język to największy narodowy skarb przekazany nam przez przodków. Jak fizycznie człowiek musi jeść, pić, mieć światło i powietrze, tak dla życia duchowego osoby i każdej wspólnoty język jest światłem, wodą, pożywieniem i powietrzem. Język polski jest dzisiaj świetnie rozwiniętym językiem etnicznym zdolnym do wyrażania nawet najbardziej delikatnych treści, wypełniającym szereg funkcji: jest głównym sposobem ekspresji każdej osoby, wyraża nasze myśli, jest ważnym instrumentem poznawania świata, socjalizacji człowieka, jego zachwyty pięknem, jego uczestnictwa w życiu religijnym, jest mową głównym narzędziem działania każdej grupy, zachowuje całokształt kultury narodu i wyraża jego tożsamość.

„Nowomowa” polityczna, młodzieżowa to normalność?

Nowomowa to termin odnoszący się do języka władzy komunistycznej czy faszyzmu niemieckiego. Na gruncie polskim mówimy dzisiaj o języku poli-

tyki, a o języku młodzieży młodomowa. Język współczesnej polskiej polityki nie jest nowomową, bo każde ugrupowanie mówi po swojemu, aby osiągnąć sukces wyborczy. Złości mnie brutalizacja tego języka, kiedy przeciwnika politycznego „miesza się z błotem”, arbitralność znaczeń, wielka emocjonalizacja wypowiedzi, posiadanie jedynej prawdy i zamknięty charakter dyskursu. Jeśli porównamy dyskursy polityczne PO i PIS, to nie ma między nimi jakiegokolwiek wspólnej płaszczyzny. Są one zamknięte. Jednak jest to dalej język polski.

Czy „ewolucja” języka jest dobra, potrzebna?

Każdy język się zmienia i ewoluuje zarówno w swojej warstwie fonetycznej, jak i znaczeniowej. To uniwersalne prawo obejmuje każdy język. Jak napisałem w redagowanej przeze mnie pracy zbiorowej, język po prostu żyje. Bez ewolucji język zastyga i zamiera. W ciągu mojej pracy naukowej, trwającej już ponad 45 lat, zauważyłem w języku polskim setki zmian fonetycznych, składniowych, zwłaszcza leksykalnych. Przykładowo, „uciekają” nam samogłoski nosowe, w ogóle język polski jest jedynym z języków słowiańskich, który ma te samogłoski. Za 50 lat nie będzie już w polszczyźnie tych dźwięków. Polszczyzna w swoich dziejach przyjęła tysiące zapożyczeń, czyli wyrazów obcych, jesteśmy narodem otwartym na inne kultury i języki i chętnie zapożyczamy obce elementy.

Mamy zapożyczenia łacińskie, greckie, tureckie, tatarskie, arabskie, czeskie, niemieckie, francuskie, rosyjskie, włoskie i szczególnie ekspansywne dzisiaj zapożyczenia angielskie. Zgadzam się na takie pożyczki, które nazywają jakiś produkt czy coś nowego dla nas. Nie zgadzam się natomiast na zapożyczenia, które zastępują już istniejące wyrazy polskie. Wtedy powoli zaczynamy gubić język polski, a nie myślimy już w języku polskim, tylko zaczynamy widzieć świat oczyma Amerykanina. Przykłady są liczne: *lunch, sorry, dedykować, kultowy, charyzmatyczny, legendarny, mega, turbo, ekstremalny* czy liczne cytaty obcojęzyczne, najbardziej denerwujące mnie, polonistę wszystkie *Voice of Poland* – jak to *Głos z Polski* po angielsku? Pawiem narodów byłaś, Polsko, i papuga! Nic się nie zmieniło, przynajmniej w warstwie językowej i medialnej.

Podczas mojej kariery najbardziej mnie drażniło (drażni)?

Najbardziej drażnią mnie i wprost denerwują zjawiska negatywne w języku ojczystym, np. wulgaryzacja, brutalizacja wypowiedzi, ubóstwo leksykalne, pretensjonalna moda na zwroty angielskie. Tych zjawisk jest wiele, bo generalnie nie kochamy języka polskiego. Nie dbamy o jego piękno, celność, bogactwo słów i poprawność zdań. Najbardziej mnie drażni wielka wulgaryzacja polszczyzny. Kiedy pracowałem na UJ w Krakowie, często obcokrajowcy pytali mnie o „najczęściej występujący na ulicach” wyraz na k. Co to znaczy k...? Mówiłem, że ma ten wyraz funkcję pauzy wypełniającej, swoistego przerywnika bądź jest oznaką emocji. Aby dobrze zrozumieli, mówiłem, że to takie śmiecie językowe. W roku 1981 opublikowałem pierwsze opracowanie o wulgaryzmach. Po czterdziestu latach znów wróciłem do tego tematu. Naliczyłem bardzo wiele takich wyrazów, po prostu ogromne fale. Drażni mnie też pretensjonalne używanie wyrazów

obcych w sytuacjach, kiedy mamy stary odpowiednik polski, np. ktoś ostentacyjnie się wzrusza z okrzykiem *wow!* I jeszcze omdlewa!

W badaniach języka najbardziej lubię?

Najbardziej lubię obserwować żywy język, ten z ulicy, sali wykładowej, korytarza uniwersyteckiego, autobusu. Językoznawca może robić badania wszędzie.

Moje ulubione słowo?

Wiele mam takich ulubionych słów, które oddają różne „moje” światy za słowami, np. „czytać”, „góry”, „obrazy mistrzów”, „cisza”, „muzyka”, „kosmos”, „Bóg”.

Moja przygoda z „Gazetą Uniwersytecką”?

Mniej więcej w połowie tzw. kariery naukowej stwierdziłem, że trzeba wyjść z gabinetu i zacząć popularyzować wiedzę o języku polskim. Zdążyłem zrobić setki audycji radiowych, wiele wykładów poza Uniwersyte-tem w szkołach, bibliotekach, domach kultury, na forum UTW itd. Wiele tekstów publikuję w pismach regionalnych, np. w „Kurierze Białowskim”, w „Znad Popradu”, „Roczniku Sokółskim”, „Roczniku Niebyleckim”, w „Znaku Łaski”, także w „Niedzieli”. Ostatnio dużą popularnością cieszy się telewizyjna „Moda na język polski”. Nagraliśmy 60 odcinków, poszły na całą Polskę. „Gazeta Uniwersytecka” to także moja pasja. Pani Wiola Wrona policzyła, że mam pierwsze miejsce z profesorów, jeśli chodzi o liczbę artykułów, ponad 50. Wystarczy.

Na zasłużonej emeryturze zajmę się...

Niczego nie planuję, bo niejedną raz się przekonałem, że „człowiek planuje, a Pan Bóg krzyżuje”. Chcę twórczo odpocząć. I tyle, aż tyle.

Międzynarodowa VIII Konferencja Prawa Lotniczego i Kosmicznego „Międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne – wyzwania i zagrożenia”

Sabina Kubas, Marek Podraza

Przemysł lotniczy i kosmiczny to prężnie rozwijające się dziedziny, których znaczenie i rola w obecnym świecie stale wzrastają. Pojawiające się rozwiązania prawne, a także praktyczne ich zastosowanie umożliwiają ich postęp i rozwój, dzięki czemu wykorzystanie przestrzeni lotniczej i kosmicznej staje się jeszcze bardziej użyteczne. Sytuacja przewoźników w dobie pandemii, perspektywy dla lotnisk regionalnych, realizacja praw pasażerów, ochrona środowiska, status bezzałogowych statków powietrznych, a także turystyka kosmiczna – to tylko niektóre z wyzwań, jakie stoją przed przedstawicielami środowisk naukowych i technicznych w zakresie lotnictwa i kosmonautyki. Istotne znaczenie w tym obszarze odgrywa niewątpliwie ożywiona dyskusja umożliwiająca wymianę poglądów w sferze zgodności, ale także rozbieżności, jakie pojawiają się wśród praktyków oraz teoretyków zajmujących się tego typu zagadnieniami.

Tegoroczna konferencja odbyła się w dniach 21–22 kwietnia, a jej organizatorzy: Zakład Prawa Międzynarodowego i Prawa Europejskiego Instytutu Nauk Prawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Europejskie Stowa-

rzyszenie Studentów Prawa (ELSA) na temat debaty wybrali: „Międzynarodowe prawo lotnicze i kosmiczne – wyzwania i zagrożenia”. Uroczystego otwarcia konferencji dokonał rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr hab. Sylwester Czopek, natomiast powitania zaproszonych gości i prelegentów dokonała prof. dr hab. Elżbieta Dynia. W swoim przemówieniu poruszyła kwestie aktualnych wyzwań dla międzynarodowego prawa lotniczego i kosmicznego, wskazując na potrzebę dynamicznego ich rozwoju. Na wstę-

pie głos zabrali również: poseł na Sejm RP Paweł Poncyłjusz – wiceprzewodniczący Delegacji Parlamentarnej Grupy ds. Przestrzeni Kosmicznej oraz Jacek Kubrak – prezes Zarządu Podkarpackiego Centrum Innowacji. Medialnie pozdrowienia dla uczestników konferencji przekazała również poseł Parlamentu Europejskiego Elżbieta Łukacijewska. Wyświetlony został także film promujący województwo podkarpackie oraz miasto Rzeszów. Otwarcie konferencji zakończył pokaz wykorzystywania dronów w działa-

niach ratunkowych zaprezentowany przez Wojciecha Góreckiego z OSP Niegoszowice. W tym roku głównym partnerem konferencji był Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego. Tradycyjnie konferencję wsparli również: Prezydent Miasta Rzeszowa, Starosta Rzeszowski oraz Wójt Gminy Trzebownisko.

Jak co roku, konferencja zgromadziła przedstawicieli nauki i praktyki specjalizujących się w prawie lotniczym i kosmicznym, tak z polskich, jak i zagranicznych ośrodków naukowych. Wśród prelegentów byli przedstawiciele takich ośrodków naukowych i jednostek, jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Polska Akademia Nauk, Politechnika Rzeszowska, Politechnika Śląska, Uczelnia Łazarskiego, Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Akademia Sztuki Wojennej, Akademia WSB w Dąbrowie Górniczej, University of West London, Université Laval, National Academy of Sciences of Ukraine, Europejskie Centrum Konsumenckie Polska, Urząd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Podkarpackie Centrum Innowacji, RPA-SAR Sp. z o.o. oraz OSP Niegoszowice.

Trwająca dwa dni konferencja została podzielona tematycznie na cztery sesje. Pierwszy dzień poświęcony został problematyce funkcjonowania bezałogowych statków powietrznych i wyzwań dla prawa kosmicznego, w drugim dniu dominowała problematyka bezpieczeństwa transportu lotniczego, a także bezpieczeństwa i ochrony praw człowieka w świetle regulacji prawa kosmicznego. W referatach poruszono zagadnienia związane z funkcjonowaniem bezałogowych statków powietrznych, zarządzaniem ruchem lotniczym UE, zakazem lotów, jako sankcją za naruszenia prawa międzynarodowego, odpowiedzialnością za szkodę wyrządzoną przez obiekt kosmiczny, potrzebą uchwalenia polskiego prawa kosmicznego, stosunkiem prawa kosmicznego i lotniczego do problematyki śmierci, wykorzystywaniem danych z obserwacji ziemi dla ochrony praw człowieka podczas aktu agresji zbrojnej, problematyką bezpieczeństwa we współczesnym prawie lotniczym, w tym również w dobie pandemii, kontrolą graniczną cudzoziemców, funkcjonowaniem Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA), procesem zgłaszania zdarzeń lotniczych, bezpieczeń-

stwem kosmicznym, komercyjnymi załogowymi lotami kosmicznymi, neutralnością klimatyczną w odniesieniu do przestrzeni kosmicznej, obiektami kosmicznymi wytwarzanymi z surowców pozaziemskich, wykorzystaniem przestrzeni kosmicznej w czasie konfliktu zbrojnego, a także projektem pilotażowym „PCI Space Exploration”. W podsumowaniu konferencji pani prof. dr hab. Elżbieta Dynia podziękowała wszystkim gościom i prelegentom za interesujące wystąpienia oraz ożywioną dyskusję. Podkreśliła istotny walor naukowy konferencji, a także znaczenie zacieśnionej współpracy zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym. Pani profesor podziękowała również władzom UR oraz wszystkim władzom województwa podkarpackiego za udzielane w różnej formie wsparcie, a także wszystkim sponsorom: szczególnie firmie „Marma – Polskie Folie”, firmie ubezpieczeniowej „Compensa S.A.” oraz firmie „Małek Media”, których życzliwość mobilizuje do organizowania kolejnych edycji konferencji i podnoszenia ich rangi.

Sprawozdanie z Konferencji Naukowej pt. „Administracja w dobie pandemii. Nowe wyzwania”

Szymon Dubis

W dniach 11–13 maja 2022 r. w Radymnie odbyła się Konferencja Naukowa pt. „Administracja w dobie pandemii. Nowe wyzwania”. Organizatorami konferencji był Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego oraz Stowarzyszenie Ius Publicum funkcjonujące przy Instytucie Nauk Prawnych UR.

Wybór tematu konferencji nie był przypadkowy, albowiem pandemia Covid-19 od początku jej wybuchu wywarła ogromny wpływ na społeczeństwo, w tym na organizację i funkcjonowanie administracji publicznej.

Mając powyższe na uwadze, organizatorzy konferencji obrali za jej cel zwrócenie uwagi na dogmatyczno-prawny aspekt działania administracji publicznej, zestawiając go jednocześnie z praktycznym funkcjonowaniem administracji w czasie pandemii. Urzeczywistniając powyżej określony cel, podczas obrad konferencyjnych skupiono się na materialnoprawnych zagadnieniach funkcjonowania administracji w czasie pandemii, a także poświęcono uwagę problemom procesowym, które pojawiły się w trakcie pandemii. Uwadze organizatorów nie umknęły także finanse w dobie pandemii, co miało też swoje odzwierciedlenie w trakcie wygłoszonych referatów. Uroczystego otwarcia konferencji dokonała prof. dr hab. Elżbieta Ura,

kierownik Zakładu Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych Kolegium Nauk Społecznych UR, witając zebranych gości. Pani profesor przedstawiła cele konferencji, a także wyraziła zadowolenie, że po ponad dwuletniej przerwie spowodowanej pandemią Covid-19 ponownie środowisko administratywistów może się spotkać osobiście celem wymiany doświadczeń oraz spostrzeżeń związanych z pandemią.

Głos zabrała także dr hab. Elżbieta Feret, prof. UR, prorektor ds. Kolegium Nauk Społecznych UR, która w imieniu rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. Sylwestra Czopka przywitała zebranych gości, a także wyrażając zadowolenie ze zorganizowanego wydarzenia, podkreśliła, iż niewątpliwie będzie ono niepowtarzalną okazją do poszerzenia horyzontów naukowych oraz wymiany nowych spostrzeżeń i problemów towarzyszących pandemii Covid-19.

Po uroczystym otwarciu konferencji i powitaniu zebranych gości głos zabrał prof. dr hab. Bronisław Sitek, sekretarz Rady Doskonałości Naukowej, który wygłosił referat pt. *Informatyzacja i digitalizacja procedur awansowych prowadzonych przez RDN*. Kolejno prof. dr hab. Stanisław Wrzosek, przewodniczący Polskiej Komisji Akredytacyjnej,

przybliżył uczestnikom najważniejsze kwestie związane z funkcjonowaniem PKA podczas pandemii, wygłaszając referat pt. *Działalność Polskiej Komisji Akredytacyjnej w dobie pandemii Covid-19*.

W następnej kolejności swoje referaty podczas pierwszej sesji wygłosili prof. dr hab. Piotr Dobosz, który skupił się na przedstawieniu aktualnych wyzwań powstałych w następstwie pandemii Covid-19 i sposobów ich rozwiązywania przez administrację uczelni, prof. dr hab. Marek Górski, który wygłosił referat pt. *Wykonywanie przez gminę w okresie pandemii zadań własnych z zakresu ochrony środowiska (na przykładzie gospodarowania odpadami komunalnymi)*, dr hab. Elżbieta Feret, prof. UR, która uwagę uczestników konferencji skupiła na finansach publicznych w dobie pandemii, przedstawiając referat pt. *Finanse publiczne w dobie pandemii ze szczególnym uwzględnieniem działania jednostek samorządowych*, a także dr Karolina Rokicka-Murszewska, która poruszyła tematykę stanów nadzwyczajnych, wygłaszając referat pt. *(Nie)nowoczesne stany nadzwyczajne. Dlaczego nie wprowadzono stanu klęski żywiołowej w trakcie trwania pandemii Covid-19*. Dr hab. Jerzy Korczak, prof. UW, poruszył temat związany z odbywaniem sesji organów stanowiących jedno-

stek samorządu terytorialnego w trybie zdalnym, wygłaszając referat pt. *Odbywanie sesji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w trybie zdalnym. Problemy ustrojowe, proceduralne i konstytucyjne*. Następnie dr hab. Dorota Dąbek, prof. UJ oraz prof. dr hab. Marek Szewczyk skupili uwagę uczestników na aktach stanowienia i stosowania prawa w dobie pandemii, podejmując kwestię normatywności rozporządzeń wydawanych w związku z rozprzeszczeniem się pandemii Covid-19. Kolejnym punktem konferencji była sesja druga oraz sesja trzecia, którą organizatorzy konferencji podzielili na dwa równoległe panele. Panel pierwszy dotyczył administracyjnego prawa materialnego, zaś panel drugi, odnosił się do prawa procesowego. W trakcie panelu pierwszego swoje wystąpienia wygłosili dr hab. Marek Mączyński, prof. UJ, który poruszył problem dopuszczalności podejmowania w okresie pandemii przez organ stanowiący gminy uchwał w drodze głosowania korespondencyjnego, prof. dr hab. Iwona Niżnik-Dobosz, wygłaszając referat pt. *Prawo administracyjne wobec szczególnie kwalifikowanych stanów faktycznych*, dr hab. Magdalena Sitek, prof. WSGE, przedstawiając zagadnienie dotyczące informatyzacji dostępu do dóbr w kontekście prawa człowieka do wolności, dr hab. Agata Barczewska-Dziabek, prof. UR, która w interesujący sposób przedstawiła temat pt. *Efektywność realizacji zadań w czasie pandemii Covid-19 na przykładzie pracy zdalnej w urzędach administracji publicznej*, a także dr Iwona Florek, która wygłosiła referat pt. *Administracja w szkole wyższej w dobie pandemii*. Równoległe do sesji drugiej toczyła się sesja trzecia, dotycząca prawa procesowego. Swe wystąpienia podczas wspomnianej sesji wygłosili dr hab. Piotr Przybysz, prof. UW, który skupił się na sądownictwie administracyjnym w dobie pandemii, dr hab. Robert Suwaj, prof. PW, podejmując tematykę

sądowej kontroli przyznawania środków na realizację zadań publicznych, dr hab. Joanna Smarż, prof. UTH, która przedstawiła ciekawe z praktycznego punktu widzenia zagadnienie, wygłaszając referat pt. *Zasady przywracania terminów w postępowaniu administracyjnym w związku z epidemią Covid-19*, a także dr Dominika Cendrowicz, przedstawiając referat pt. *Postępowanie w sprawie świadczeń pomocy społecznej w okresie Covid-19*.

Następnego dnia konferencji, tj. 13 maja 2022 r., odbyła się sesja czwarta, podczas której swe wystąpienia wygłosili dr hab. Jarosław Dobkowski, prof. UWM, podejmując referat pt. *Gotowość cywilna w dobie pandemii*, dr Paweł Śwital, który przedstawił temat pt. *Wirtualny urząd jako narzędzie zapewniające ciągłość działania administracji w dobie pandemii*, dr hab. Artur Modrzejewski, poruszając tematykę odpadów medycznych w dobie pandemii w aspekcie międzynarodowym, dr Aleksander Jakubowski, który przybliżył uczestnikom tematykę administrowania przy wykorzystaniu aplikacji mobilnych w odniesieniu do zasady legalizmu i praworządności, a także mgr Jakub Bryła, odnosząc się do działalności organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego w trakcie pandemii koronawirusa.

Wskazać należy, iż po każdej odbytej sesji miała miejsce dyskusja, która była doskonałym polem przede wszystkim do wymiany poglądów, spostrzeżeń oraz doświadczeń związanych z okresem pandemii Covid-19. Głosy w dyskusji wydały się być tym cenniejsze, a to ze względu na fakt, że wyrażane były przez teoretyków, a także praktyków prawa – sędziów, przedstawicieli zawodów prawniczych, pracowników urzędów państwowych czy też pracowników organów odwoławczych. Co więcej, zaproponowany temat konferencji, wygłoszone referaty oraz dyskusja podjęta po zakończonych obradach pokazały, że temat pandemii pozostaje aktualny w odniesieniu

do zasad organizacji i funkcjonowania administracji publicznej.

Wnioski, jakie wyciągnięto po przeprowadzonych obradach, skupiały się wokół faktu, że w dobie pandemii szeroki nacisk w kontekście organizacji oraz funkcjonowania administracji publicznej położono na informatyzację. Uczestnicy doszli do przekonania, że zjawisko powszechnej informatyzacji, w szczególności w dostępie do urzędu, urzędników oraz usług świadczonych przez ogólnie pojętą administrację, miało swoje dobre, jak i złe strony. W kontekście dobrych stron zauważono szybki rozwój aplikacji mobilnych dających możliwość załatwienia sprawy administracyjnej, ale nie wszyscy obywatele byli w stanie z nich skorzystać, a to ze względu na ograniczenia, niejednokrotnie związane z brakiem niezbędnych kompetencji technicznych, szczególnie wśród ludzi starszych. Ponadto zwrócono uwagę na wady i zalety rozwoju informatyzacji w dziedzinie sądownictwa administracyjnego polegającej w głównej mierze na przeprowadzaniu zdalnych rozpraw. Co więcej, w kontekście gospodarowania odpadami stwierdzono, iż administracja publiczna w okresie pandemii nie była odpowiednio przygotowana na gromadzenie, odbiór, a następnie utylizację odpadów, w szczególności odpadów medycznych.

Warto jeszcze odnotować, że wśród gości konferencji znaleźli się wybitni uczeni z największych krajowych ośrodków akademickich, co pokazuje, że Zakład Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego Instytutu Nauk Prawnych UR jest jednym z wiodących ośrodków, który podejmowanymi przez siebie inicjatywami wychodzi naprzeciw ważnym i kluczowym zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem administracji publicznej.

HR Excellence in Research przyznane UR

Maciej Wnuk, Elżbieta Rokosz, Maciej Ulita

11 maja 2022 r. Komisja Europejska przyznała Uniwersytetowi Rzeszowskiemu prestiżowe logo „HR Excellence in Research”. Wyróżnienie przyznaje się instytucjom, które przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności warunków pracy naukowców w Unii Europejskiej i zapewniają pracownikom przejrzysty proces rekrutacji, stabilność zatrudnienia oraz możliwość rozwoju kariery zawodowej. Wyróżnienie zostało przyznane na 2 lata, po którym nastąpi ponowna ewaluacja działań związanych z warunkami pracy oraz zasadami rekrutacji pracowników. Uniwersytet Rzeszowski znalazł się jednocześnie na liście Komisji Europejskiej w portalu Euraxess, co dodatkowo potwierdza przynależność naszej uczelni do grupy instytucji realizujących najwyższe standardy i zasady określone w *Europejskiej karcie naukowca*.

Istotnymi elementami ubiegania się o to wyróżnienie było przeprowadzenie analizy wewnętrznej regulacji prawnych oraz praktyk stosowanych na UR, jak również przeprowadzenie badania ankietowego społeczności akademickiej Uniwersytetu Rzeszow-

skiego dotyczącego realizacji zapisów *Karty* i *Kodeksu* na uczelni w celu identyfikacji obszarów działalności, które wymagały doskonalenia lub podjęcia działań naprawczych. Na tej podstawie została opracowana Strategia HR4R UR na lata 2021–2024 zawierająca plan działań z określeniem rodzaju i opisem merytorycznym działań oraz wskazaniem, które organy i jednostki uczelni są odpowiedzialne za realizację działań w określonych ramach czasowych. Poniżej prezentujemy podsumowanie podjętych i zrealizowanych działań:

- wprowadzono do *Regulaminu pracy* zapis o obowiązku zapoznania się z kodeksem etyki nauczyciela akademickiego;
- uregulowano obieg dokumentów oraz spraw związanych ze zgłaszaniem przez pracowników naukowych projektów finansowanych ze środków zewnętrznych do Działu Nauki i Projektów UR;
- uregulowano zasady gromadzenia dokumentacji dotyczącej projektów i usług badawczych w Dziale nauki i projektów;
- zaplanowano w roku 2022 cykl szkoleń z zakresu zarządzania prawami

autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji;

- dokonano przeglądu funkcjonujących na UR dokumentów oraz uzupełniono stwierdzone braki proceduralne, w szczególności w zakresie ochrony i odzyskiwania danych informatycznych;
- przygotowano informację na stronie internetowej UR dotyczącą *Planu zarządzania danymi (DMP)*;
- dokonano aktualizacji informacji na stronie internetowej UR, Kolegiów UR o osiągnięciach pracowników naukowych;
- udostępniono na stronie internetowej UR informacje na temat zagadnień identyfikacji oraz przeciwdziałania mobbingowi, dyskryminacji i korupcji oraz ich skutkom;
- opracowano nowy system oceny pracowników z uwzględnieniem aktywności publikacyjnej, patentowej, zarządzania badaniami naukowymi, nauczania/prowadzenia wykładów, opieki naukowej, doradztwa, współpracy krajowej lub międzynarodowej, obowiązków administracyjnych, działania w zakresie szerzenia świadomo-

ści naukowej w społeczeństwie oraz mobilności;

- opracowano wytyczne dla Kolegiów w sprawie przeprowadzania procesu zatrudniania na stanowiska nauczycieli akademickich w sposób zgodny z *Kodeksem postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych*;
- uruchomiono system rekrutacji pracowników z wykorzystaniem e-narzędzi;
- utworzono na uczelni stanowisko lidera grupy badawczej jako usankcjonowanie mentorskiej roli najlepszych pracowników naukowych na UR;
- opracowano dokument dot. polityki naukowej UR;
- dokonano przeglądu i modyfikacji *Regulaminu szkoły doktorskiej UR*;
- wprowadzono zasadę regularnego przeglądu zaplecza techniczno-naukowego oraz informowania społeczności akademickiej o jego stanie i możliwościach wzajemnej współpracy oraz udostępniania sprzętu, np. poprzez publikowanie informacji na stronach internetowych jednostek UR;
- dokonano przeglądu regulacji określających zasady udzielenia urlopów oraz pracy zdalnej;
- dokonano modyfikacji regulaminu przeprowadzania czynności w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora oraz stopnia doktora habilitowanego prowadzanych na Uniwersytecie Rzeszowskim;
- utrzymano dodatkową formę wynagradzania pracowników UR za ponadprzeciętną aktywność naukową w formie dodatku pieniężnego;
- włączono mierzalne efekty mobilności do oceny okresowej pracowników;
- wprowadzono doradztwo zawodowe dla naukowców, także w zakresie awansu naukowego;
- uruchomiono online dyżury doradztwa zawodowego;
- uruchomiono online dyżury doradztwa z zakresu ochrony własności intelektualnej za pomocą platformy online;
- zaktualizowano zasady obniżki pensum dydaktycznego uzależnionego

od aktywności naukowej oraz realizacji projektów naukowych;

- uaktualniono Zarządzenia rektora nr 5/2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. w sprawie organizacji przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków w Uniwersytecie Rzeszowskim uwzględniające powstanie zespołu do spraw przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji mającego w kompetencjach rozwiązywanie konfliktów w drodze mediacji;
 - opracowano szczegółowy system/zasad przydzielania kierownictwa zakładów, katedr lub pracowni ze względu na kwalifikacje zawodowe;
 - systematycznie udostępniane są informacje o szkoleniach i możliwościach pozyskiwania środków;
 - opracowano system kontroli właściwej opieki naukowej nad doktorantem;
 - dodatkowo w ramach ułatwienia edycji tekstów naukowych angielskojęzycznych Uniwersytet Rzeszowski zakupił program Wirtefull.
- W najbliższym czasie planuje się wdrożyć następujące działania:
- przygotowanie stron jednostek UR w języku angielskim;
 - uruchomienie stron pracowniczych na serwerach UR;
 - opracowanie regulaminu realizacji projektów finansowanych ze źró-

deł zewnętrznych oraz zasad wsparcia administracyjnego takich projektów.

Zachęcamy do zgłaszania swoich autorskich propozycji działań w zakresie wdrożenia zasad *Europejskiej karty naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych na UR*. Propozycję wraz z opisem merytorycznym zgłaszanego działania lub uwagi dotyczące aktualnego planu działań prosimy kierować do jednej z następujących osób:

- pani prof. dr hab. Idalii Kasprzyk, przewodniczącej Zespołu ds. Monitorowania Wdrożenia Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych – ikasprzyk@ur.edu.pl (Nowe okno);
- pana dra hab. Macieja Wnuk, prof. UR – przewodniczącego Zespołu ds. Wdrożenia Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim – mwnuk@ur.edu.pl (Nowe okno);
- pani dr hab. Elżbiety Rokosz, prof. UR – koordynatorki Zespołu ds. Wdrożenia Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu Postępowania przy Rekrutacji Pracowników Naukowych na Uniwersytecie Rzeszowskim – erokosz@ur.edu.pl (Nowe okno).

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

6 134 890 zł z grantów NCN dla naukowców z UR

Jest nam bardzo miło poinformować, że w wyniku rozstrzygnięcia konkursu OPUS 22 realizowanego przez Narodowe Centrum Nauki czworo naukowców z naszego Uniwersytetu otrzymało środki na realizację projektów badawczych. Sumaryczna kwota 4 grantów wynosi 6 134 890 zł.

Wykaz przyznanych grantów NCN - OPUS 22

– Tytuł: *Rola metylotransferaz 5-metylocytozyny RNA w regulacji odpowiedzi komórek nowotworowych na pozakomórkowe oraz egzogenne RNA.*

Panel: NZ2

dr hab. Anna Karolina Lewińska, prof. UR

Kolegium Nauk Przyrodniczych

Wartość finansowania: 1 629 200,00 zł.

<https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankingowe/2021-09-15oki-pi34a/streszczenia/542853-pl.pdf> (link do innej strony)

– Tytuł: *Nanoplatfoma senolityczna oparta na nanowłóknach elektroprzędzonych dostarczająca pochodne nutraceutyków w celu usunięcia komórek nowotworu raka piersi z zaindukowanym przez chemioterapeutyki starzeniem* (konsorcjum: 1. Uniwersytet Rzeszowski; Kolegium Nauk Przyrodniczych; 2. Uniwersytet Warszawski;

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Wydział Chemii; 3. Sieć Badawcza ŁUKASIEWICZ – Instytut Metali Nieżelaznych).

Panel: NZ7

dr hab. Maciej Antoni Wnuk, prof. UR (lider projektu)

Kolegium Nauk Przyrodniczych

Wartość finansowania: 2 191 240,00 zł.

<https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankingowe/2021-09-15oki-pi34a/streszczenia/540445-pl.pdf> (link do innej strony)

– Tytuł: *Wpływ warunków środowiskowych i procesów ekologicznych na naturalne odnowienie dębu (Quercus robur) w postronniczych krajobrazach Europy Środkowowschodniej.*

Panel: NZ9

dr hab. inż. Andrzej Tomasz Bobiec, prof. UR

Kolegium Nauk Przyrodniczych

Wartość finansowania: 1 332 450,00 zł.

<https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankingowe/2021-09-15oki-pi34a/streszczenia/535758-pl.pdf> (link do innej strony)

– Tytuł: *Początki sąsiedztwa. Chronologia absolutna zespołu osadniczego w Czerwnie-Czerwieniu i formowanie się pogranicza polsko-ruskiego w X–XIII wieku.*

Panel: HS3

dr hab. Marcin Wołoszyn, prof. UR

Kolegium Nauk Humanistycznych

Wartość finansowania: 982 000,00 zł.

<https://www.ncn.gov.pl/sites/default/files/listy-rankingowe/2021-09-15oki-pi34a/streszczenia/543262-pl.pdf> (link do innej strony)

Gratulujemy!

Certyfikat Jakość Roku® 2021 w kategorii „nauka” dla Uniwersytetu Rzeszowskiego

Jest nam niezmiernie miło przekazać informację o przyznaniu Uniwersytetowi Rzeszowskiemu certyfikatu **Jakość Roku® 2021 w kategorii „nauka”** za projekt „Rozwój potencjału badawczego w obszarze nauk rolniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla gospodarki żywnościowej” w ramach konkursu **Regionalna Inicjatywa Doskonałości**.

Posiadanie certyfikatu **Jakość Roku®** podkreśla prestiż Uczelni oraz wysoką jakość realizowanych projektów naukowych.

 Fundacja Qualitas
przyznaje

**GODŁO PROMOCYJNE
JAKOŚĆ ROKU®**

dla
Uniwersytetu Rzeszowskiego

w kategorii: nauka

za: projekt „Rozwój potencjału badawczego w obszarze nauk rolniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego szansą dla gospodarki żywnościowej” w ramach konkursu Regionalna Inicjatywa Doskonałości.

Członkowie Kapituły:

mgr Marcin Kaluźny
Przewodniczący Kapituły

dr inż. Wojciech Henrykowski
Członek Kapituły

dr Joanna Rosak-Szyrocka
Członek Kapituły

dr hab. inż. Marek Roszak, prof. nzw. w Pol. Śl.
Członek Kapituły

www.fundacjaqualitas.pl

nr kontrolny: I-2021/JR/01

Fundacja **Qualitas** jest członkiem

Pięć medali dla wynalazków wytworzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim w ramach realizacji projektów grantowych PCI

W dniach 11–12 maja 2022 r. w katowickim Spodku i MCK odbyły się XV Międzynarodowe Targi Wynalazków i Innowacji INTARG®2022, podczas których pracownicy UCTT wspólnie z przedstawicielami PCI zaprezentowali m.in. ofertę technologiczną Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W programie wydarzenia znalazł się również konkurs wynalazków z nagro-

dami i medalami, a także spotkania networkingowe, panele dyskusyjne poświęcone synergii nauki i przemysłu, transferowi wiedzy i technologii oraz modelom finansowania badań naukowych i wdrożeń w przemyśle.

Podczas targów odbył się konkurs INTARG® 2022, w ramach którego zgłoszone rozwiązania poddane zostały ocenie międzynarodowego jury. Medale otrzymało pięć wynalazków wytworzonych w Uniwersytecie Rzeszowskim w ramach realizacji projektów grantowych PCI.

Złote medale otrzymały wynalazki:

– **Inteligentna technologia optymalizacji zadań logistycznych dla bezzałogowych statków powietrznych**, lider: dr Zbigniew Gomółka

– **Sposób wytwarzania wegańskich batonów o zwiększonej zawartości białka z wykorzystaniem białek z makuchów roślin oleistych o właściwościach immunomodulacyjnych**, lider: dr inż. Tomasz Cebulak

Srebrne medale otrzymały wynalazki:

– **Antybakteryjna powłoka $TiO_2:Ag$, N wytworzona na szkle hartowanym naklejanym na wyświetlacze dotykowe**, lider: dr hab. Andrzej Dziedzic, prof. UR

– **Antynikotynowa guma lecznicza – nowoczesna postać leku w terapii uzależnienia od tytoniu**, lider: prof. dr hab. n. med. Piotr Tutka

– **Nowe wzory użytkowe mankietów naramiennych do pomiaru ciśnienia tętniczego krwi**, lider: dr Justyna Wysznińska

Gratulujemy!

Jubileusz 45-lecia działalności artystycznej Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Rzeszowskiego „Resovia Saltans”

Jadwiga Bär

„Chodźcie do nas wszyscy, chodźcie do nas wraz, zatańczymy razem jeszcze jeden raz, zatańczymy razem, pieśni zaśpiewamy, tyle lat minęło, a my się Kochamy, i wciąż pamiętamy przyjaciela twarz, i nie pozwalamy, by ją zatarł czas” – polonezem powitalnym z tekstem i melodią autorstwa prof. Alicji Ungeheuer Gołab, w aranżacji muzycznej prof. Pawła Palucha, w choreografii Romualda Kalinowskiego rozpoczął się koncert jubileuszowy ZPiT „Resovia Saltans”. Spektakl zorganizowany pod honorowym patronatem JM Rektora UR prof. dr. hab. Sylwestra Czopka oraz Prezydenta Miasta Rzeszowa Konrada Fijołka odbył się 10 kwietnia b.r. w Filharmonii Podkarpackiej.

W dwuczęściowym widowisku taneczno-wokalnym licznie zgromadzona publiczność podziwiała piękno polskiej kultury ludowej i narodowej, którą zaprezentowało kilka pokoleń artystów „Resovii Saltans”: tancerzy, wokalistów i muzyków. Aktualne grupy baletowe A i B przedstawiły suitę tańców podlaskich, krakowiaka narodowego, kujawiaka z oberkiem oraz widowisko taneczne z okresu Księstwa Warszawskiego zatytułowane *W salonie warszawskim*. Bardzo ciepło zostały przyjęte przez widzów grupy absolwentki. Starsza grupa

absolwentów zatańczyła suitę tańców rzeszowskich, natomiast grupa absolwentów młodszych zaprezentowała *Mazura* z opery *Halka* Stanisława Moniuszki i suitę tańców karpaccich pt. *Fantazja karpacka*. Grupy wokalne wraz z solistami wzruszyły widownię najpiękniejszymi przyspiewkami z różnych regionów kraju i pieśniami z południowo-wschodniego pogranicza kulturowego. W czasie koncertu publiczność wysłuchała popisu akordeonowego prof. dr. hab. Pawła Palucha, który zagrał *Taniec ukraiński* Konstantina Miaskowa oraz obejrzała solistów tanecznych Jadwigę Bär i Tomasza Rusina w choreografii walca do muzyki Wojciecha Kilara z filmu *Trędowata*. Dwugodzinny koncert galowy zakończył polonez *Z pieśnią do Was przychodzimy, pieśnią pięknie się żegnamy* w wykonaniu wszystkich grup. Spektakl oprawiła muzycznie orkiestra kameralna „Resovii Saltans” pod kierownictwem prof. dr. hab. Pawła Palucha, autora wielu kompozycji i opracowań muzycznych zespołu. Widzowie zachwyceni wysokim poziomem artystycznym, różnorodnością tańców, piękną choreografią i barwnymi, oryginalnymi strojami z wielkim entuzjazmem reagowali na to, co działo się na scenie, wyrażając swe uznanie dla artystów dużym

aplauzem zarówno podczas, jak i po każdym zaprezentowanym tańcu i śpiewie.

Jak wielokrotnie podkreśla dyrektor Studium Kulturalno-Oświatowego UR, kierownik ZPiT „Resovii Saltans” mgr Romuald Kalinowski, zespół od początku swojego istnienia prezentuje polską kulturę ludową w opracowaniu artystycznym. Oznacza to, że nie jest on zespołem, który tradycje ludowe przedstawia w formie naturalnej. Zgodnie z obraną konwencją prezentacje sceniczne choreografii będących w repertuarze „Resovii” wymagają

dużej sprawności i nabycia bardzo dobrej techniki tanecznej, a więc istnieje konieczność wszechstronnego kształcenia tancerzy w zakresie takich technik ruchowych, jak charakterystyczna, wolna i klasyczna. Głównym celem pracy zespołu jest zatem pielęgnowanie i propagowanie wśród młodzieży akademickiej polskiego dziedzictwa narodowego oraz rozwijanie ich umiejętności taneczno-artystycznych. „Dużym sukcesem szkolenia w naszym zespole – zauważa chórmistrz Sławomir Gołąb – jest właśnie fakt, iż wiele osób, które rozpoczą-

nają przygodę z »Resovią«, nie miało wcześniej kontaktu z tańcem i śpiewem, a kształcenie ich w szeregach »Resovii« powoduje, że stają się oni nie tylko miłośnikami folkloru, ale również prawdziwymi artystami występującymi na scenach krajowych i zagranicznych”.

Koncert jubileuszowy „Resovii Saltans” zaszczyliły swoją obecnością władze Uniwersytetu Rzeszowskiego na czele z JM Rektorem prof. dr. hab. Sylwestrem Czopkiem oraz panią prorektora ds. studenckich i kształcenia dr hab. Elżbietą Rokosz, prof. UR, którzy gra-

tulowali wspaniałego koncertu, widowiskowych choreografii i poziomu wykonawczego. Na uroczystość jubileuszową przybyli wiceprezydent Rzeszowa Krystyna Stachowska, dyrektor Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego Katarzyna Pawlak, wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Podkarpackiego Jerzy Cypryś, prezes Rzeszowskiego Oddziału Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” Mariusz Grudzień, eksperci Polskiej Sekcji CIOFF, a także znani i cenieni w Polsce choreografowie i etnochoreografowie. „Resovia Saltans” otrzymała gratulacje od przedstawicieli najwybitniejszych akademickich zespołów artystycznych w Polsce, m.in. ZPiT „Słowianki” Uniwersytetu Jagiellońskiego, ZPiT Politechniki Warszawskiej, ZPiT Akademii Wychowania Fizycznego z Białej Podlaskiej. Wśród gości obecne były delegacje zaprzyjaźnionych zespołów z różnych krajowych ośrodków kultury. Koncert galowy został zorganizowany przez Studium Kulturalno-Oświatowe UR „Resovia Saltans” oraz prezesa Rzeszowskiego Stowarzyszenia Folklorystycznego „Resovia Saltans” mgr. Jerzego Rembisza. Spektakl opracowali i przygotowali: Agnieszka Momola (kostiumeria), mgr Lidia Chalińska (akompaniarka), mgr Tomasz Blicharz (akompaniator), mgr Ewa Rem-

bisz (instruktor tańca), dr Jadwiga Bär (choreograf), mgr Sławomir Gołąb (chórmistrz), prof. dr hab. Paweł Paluch (opracowanie muzyczne programu i kierownictwo orkiestry), mgr Romuald Kalinowski (scenariusz, reżyseria i przygotowanie choreograficzne koncertu). Jako ambasador polskiej kultury ludowej i narodowej ZPiT „Resovia Saltans” przez 45 lat godnie reprezentował

swoją Uczelnię, Rzeszów i województwo podkarpackie na scenach krajowych i całego świata. Wierzymy, że pozostanie on piękną wizytówką Uniwersytetu i nadal będzie prezentował tradycję tańca polskiego na najwyższym poziomie artystycznym w najpiękniejszych choreografiach i aranżacjach muzycznych.

fot. Latawiec. fot., D. Kopaniszyn

Tempus passionis

Grzegorz Oliwa

„Jak trudno opisać Twoją śmierć, Boże. Jak trudno” – pisał Roman Brandstaetter w wierszu *Takie było Twoje ukrzyżowanie*. Może właśnie poprzez te trudności świat sztuki stara się za pomocą symboli przekazać to, co niewyraźalne słowami. Twórcy chyba każdej formy ekspresji podejmowali temat męki i śmierci Chrystusa zarówno z powodu dramatyczności i wręcz teatralności tych wydarzeń, jak i wielości wątków dziejących się w ciągu niespełna doby.

Muzyka chóralna, czerpiąc zarówno z bogactwa tekstów zawartych w Starym i Nowym Testamencie, jak i inspirowanych opisami w nich zawartymi, posiada przykłady arcydzieł, które na stałe wpisały się w repertuar prezentowany przez zespoły wokalne w tym szczególnym okresie, *in tempus passionis*.

Podczas koncertu o takim właśnie tytule 9 kwietnia 2022 r. w kościele św. Józefa w Rzeszowie prezentowane były pieśni o tematyce pasyjnej w wykonaniu czterech podkarpackich chórów, tworząc szczególne słowno-muzyczne misterium pozwalające na chwilę wyciszenia i zamyślenia, tym bardziej że nie przerywane brawami słuchaczy, o co prosili organizatorzy koncertu.

Pierwszy „muzyczny obraz” tego wieczoru zaprezentował Strzyżowski Chór Kameralny, opisując w utworze *In monte Olivetti* bardzo ludzką prośbę Chrystusa do Ojca o odsunięcie od Niego bólu i cierpienia, jeśli to tylko możliwe. W drugim utworze *Popule meus* Mariana Sawy wybrzmiała skarga i wyrzut Jezusa do ludu Jerozolimy za niezasłużone, wyrządzone krzywdy. Kolejnym zespołem prowadzonym także przez Grzegorza Oliwę był Podkarpacki Chór Męski, który zaprezentował dwie kompozycje współczesnego kompozytora Piotra Jańczaka: *Miserere (zmiłuj się nade mną, Panie, bo ustawicznie wołam do Ciebie)* oraz *De profundis clamavi (z głębości wołam do Ciebie Panie)*, których teksty zaczerpnięte zostały z Księgi Psalmów. W trzecim chóralnym obrazie Chór Akademicki Uniwersytetu Rzeszowskiego pod dyktando Katarzyny Sobas przedstawił

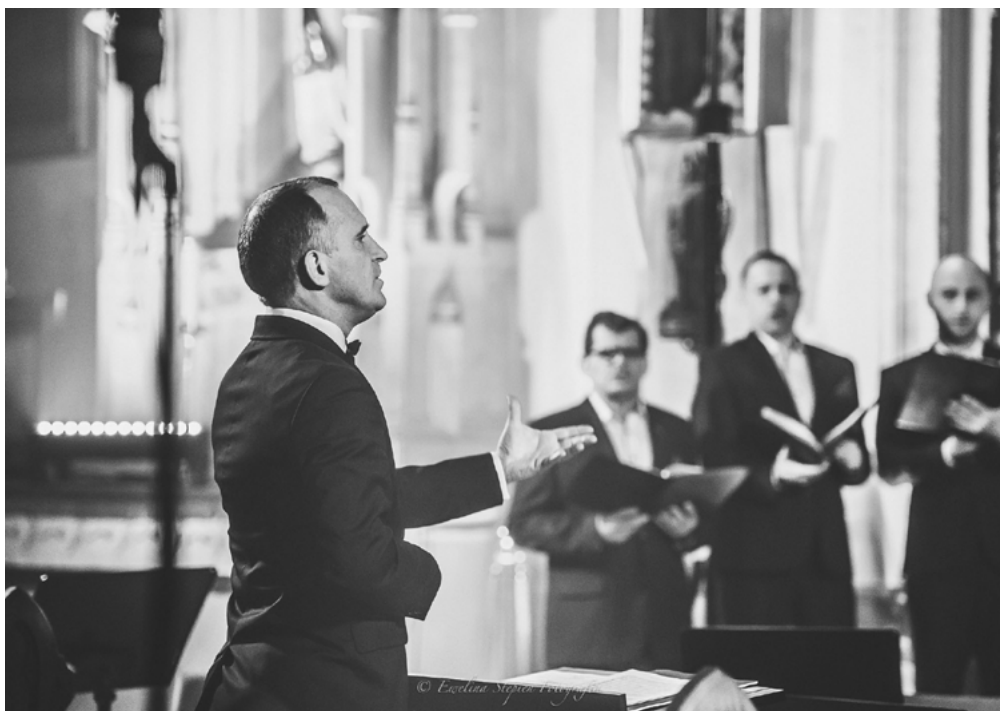
ostatnie słowa Chrystusa na krzyżu: „Pater meus, in manus tuas commendo spiritum meum” (*Ojcze, w twoje ręce składam ducha mego*) w opracowaniu Antonina Tucapsky’ego oraz najbardziej ekspresyjną część z *Requiem, Dies irae* – w efektownym, motoryczno-rytmicznym opracowaniu Michaela Johna Trotty. Chór „Akord” ZNP i SCK w Mielcu pod dyrekcją Grzegorza Oliwy ponownie nawiązał do skargi Jezusa skierowanej do narodu wybranego w pieśni *Ludu, mój ludu* w opracowaniu W. Dębskiego, a w drugim utworze do słów wypowiedzianych przez Piłata *Ecce homo* w muzycznym opracowaniu Mariana Sawy. W zakończeniu pierwszej części koncertu połączone chóry wykonały trzy utwory: dramatyczne *Eli, Eli* węgierskiego kompozytora Georga Deakbardosa, lamentacyjny i niemal intymny anthem Henry’ego Purcella *Hear my prayer, o Lord* oraz pełne apoteozy *Crucem Tuam adoramus, Domine* Pawła Łukaszewskiego.

Drugą część koncertu „Tempus passionis” wypełniła kompozycja wyjątkowa, bo odnaleziona w archiwum

muzycznym w Salzburgu i przygotowana do tego wykonania przez Katarzynę Sobas. Było nią dzieło Johanna Mederitscha oparte na tek-

ście średniowiecznej sekwencji *Stabat Mater* – opisującej boleści Matki Boskiej pod Krzyżem. Utwór pochodzący z ok. 1790 r., w prezentowa-

nej „lwowskiej wersji”, wykonywany był 4 kwietnia 1828 r. w greckokatolickiej katedrze św. Jura we Lwowie pod dyrekcją Franza Xavera Wolfganga Mozarta – syna słynnego Amadeusza. W liście do Ignaza Moschelesa określił je jako „całkiem piękne czterogłosowe *Stabat Mater*” (Michał Piekarski, *Johann Mederitsch i jego „Stabat Mater” w kontekście kultury muzycznej Lwowa* [w:] *Musica Galiciana*, t. XII, red. Grzegorz Oliwa). Po niemal dwustu latach słuchacze zgromadzeni tego wieczoru w kościele św. Józefa w Rzeszowie mogli je podziwiać w niezwykle pięknym, stylistycznie doskonałym i prezentowanym z dbałością o każdy detal wykonaniu połączonych chórów Przemyskiej Orkiestry Kameralnej oraz solistów: Pauliny Makarowskiej – sopran, Natalii Darkowskiej – mezzosopran, Macieja Gallasa – tenor oraz Pawła Bazana – bas. Utwór prowadzony z dużym wyczuciem przez Katarzynę Sobas ukazał subtelne piękno zawarte w kompozycji Mederitscha, który za pomocą klasycznych środków techniki kompozytorskiej porusza naj-

głębsze pokłady ludzkiego współczucia, zwłaszcza w obliczu każdej matki zmuszonej patrzeć na śmierć własnego dziecka. Zarówno chóry, jak i każdy z solistów z niezwykłą wrażliwością i pasją interpretowali każdą z dziesięciu scen obecności i cierpienia Matki Jezusa pod Krzyżem.

Muzyczne doznania dopełniła i wzmocniła niezwykle pięknie dostosowana oprawa świetlna wnętrza kościoła zrealizowana przez firmę Korek Sound z Jasła oraz narracja poezji pasyjnej w wykonaniu Karola Kadłubca.

Należy mieć nadzieję, że ten ponownie przywrócony do życia utwór częściej będzie pojawiał się w programach koncertów, zwłaszcza tych, które stają się szczególnym wprowadzeniem w najważniejszy dla chrześcijan czas: męki, śmierci, lecz w końcu nad nią zwycięstwa.

Organizatorzy koncertu szczególne słowa podziękowania za pomoc w jego organizacji kierują do JM prof. dr. hab. Sylwestra Czopka – rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego, prorektora ds. Kolegium Nauk Humanistycz-

nych prof. dr. hab. Pawła Graty oraz proboszcza parafii św. Józefa w Rzeszowie ks. Waldemara Doparta.

*Stała Matka bolejąca,
koło krzyża łzy lejąca, gdy na krzyżu
wisił Syn (...)
I widziała jak rodzony jej umierał opusz-
czony,
zanim Bogu dusze dał (...)
Kiedy ciało me się skruszy,
oczyszczonej w ogniu duszy glorie zgo-
tuj niebo, raj.*
(tłum. Miron Białoszewski)

fol. E. Stępień

Mirosław Dymon

„Prawdziwą miarą człowieczeństwa nie jest ani inteligencja, ani to, jak wysoką pozycję potrafi człowiek osiągnąć na tym szalonym świecie. Nie, prawdziwą miarą człowieczeństwa jest to, jak szybko potrafi on reagować na potrzeby innych i jak wiele daje z siebie”. Te słowa, których autorem jest Anthony Peake, stały się kanwą do przemyśleń na temat obecnej sytuacji na Ukrainie, w wyniku których postanowiono solidarnie w jakiś wymierny sposób pomóc naszym wschodnim sąsiadom.

Dzięki staraniom pracowników Kolegium Nauk Humanistycznych, a szczególnie prorektora Uniwersytetu Rzeszowskiego, **prof. dr. hab. Pawła Graty**, z inicjatywy Instytutu Muzyki i Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego 11

kwietnia w Instytucie Muzyki Uniwersytetu Rzeszowskiego przy ul. Dąbrowskiego 83 zorganizowano koncert i wystawę prac plastycznych w ramach akcji charytatywnej pt. „(S)Pokój dla Ukrainy”.

W celu nadania większego rozgłosu przedsięwzięciu ideę i program akcji przedstawiono panu rektorowi Uniwersytetu Rzeszowskiego, **prof. dr. hab. Sylwestrowi Czopkowi**, a po Jego akceptacji słuchaczom Radia Rzeszów. W rozgłosni rozmawialiśmy w gronie pomysłodawców z panią **dr hab. Dorotą Sankowską, prof. UR** – dyrektorem Instytutu Sztuk Pięknych, **dr. hab. Łukaszem Cywickim, prof. UR** oraz z **dr. hab. prof. Mirosławem Dymon, prof. UR** – dyrektorem Instytutu Muzyki. Moderatorem audycji był znany rzeszowski słu-

chaczom redaktor Adam Głaczyński. W trakcie koncertu artyści z Instytutu Muzyki zaprezentowali utwory nawiązujące do wielu kultur i reprezentujące różne gatunki muzyczne. Natomiast prace plastyczne w postaci grafik, fotografii, rysunków i obrazów olejnych, autorstwa wybitnych artystów plastyków związanych z Uniwersytetem Rzeszowskim, można było nabyć przekazując wybraną przez siebie kwotę na pomoc humanitarną dla Ukrainy. Koncert połączony z wystawą prac rozpoczął się w poniedziałek o godzinie 18.30. Imprezę poprowadził dziennikarz Polskiego Radia Rzeszów Adam Głaczyński. W koncercie „(S)Pokój dla Ukrainy” udział wzięli: Valentyńska Masłowska, studentka Instytutu Muzyki, która w przejmujący sposób zaśpiewała *a capella* song

Fot. W studio Radia Rzeszów, od lewej: prof. UR Łukasz Cywicki, prof. UR Dorota Sankowska, prof. UR Mirosław Dymon

Роду, Боже, жито. Następnie utwór pt. *Piątkowy wieczór* żydowskiego kompozytora N. Sternheima zamordowanego w gettcie rzeszowskim wykonał prof. UR Jacek Ścibor. Z kolei zespół pracowników i studentów kierunku jazz i muzyka rozrywkowa wykonał standardy jazzowe, w których „ducha wolności” dało się odczuć w improwizacjach poszczególnych członków. Dalej słuchacze usłyszeli fragmenty *Suity hiszpańskiej* ukraińskiego kompozytora A. Biełszczyckiego w wykonaniu Weroniki Sury. Następnie Podkarpacki Kwintet Akordeonowy „Ambitus V” pod kierunkiem prof. UR Mirosława Dymona przedstawił II część *Suity gotyckiej* pod wymownym tytułem *Modlitwa* kompozytora epoki romantyzmu

L. Böllmanna. Z kolei prof. UR Magdalena Prejsnar zagrała dwa utwory F. Chopina *Nocturn b-moll, op. 9 nr 1* i *Impromtu cis-moll*, a tuż przed zakończeniem ponownie Valentyna Masłowska, która tym razem zaśpiewała pieśń pt. *Wolność aż po kres*. Całość koncertu dopełnił Chór Gospel Instytutu Muzyki w repertuarze *work songs* pod kierunkiem prof. Grzegorza Oliwy. Prace plastyczne prezentowane na aukcji po koncercie wykonali: Jacek Balicki, Kamila Bednarska, Stanisław Białogłowicz, Paweł Bińczycki, Magdalena Cywicka, Łukasz Cywicki, Agnieszka Dobosz-Bruchnalska, Małgorzata Drozd-Witek, Marcin Dudek, Grzegorz Frydyk, Łukasz Gil, Wiesław Grzegorzczak, Stanisław Górecki, Marek Haba, Marcin Jachym, Agnieszka Jan-

kowska, Joanna Janowska-Augustyn, Anna Kamycka, Józef Jerzy Kierski, Łukasz Kuśnierz, Agnieszka Lech-Bińczycka, Justyna Łuczaj-Salej, Antoni Nikiel, Karolina Niwelińska, Marek Olszyński, Mirosław Pawłowski, Krzysztof Pisarek, Marek Pokrywka, Dorota Sankowska, Jarosław Sankowski, Jadwiga Sawicka, Maria Siuta-Górecka, Aneta Suslennikow, Renata Szyślak, Katarzyna Tereszkiewicz, Magdalena Uchman, Tadeusz Wiktor, Piotr Woroniec.

Słuchacze nagrodzili artystów rzeszowskich oklaskami, a dochód z koncertu i aukcji przekazano na konto Polskiej Akcji Humanitarnej PAH.

Kontemplacyjna cisza. „Epitafia polskie” Tadeusza Gustawa Wiktora

Joanna Janowska-Augustyn

Od 21 kwietnia do 22 maja 2022 r. w Galerii Instytutu Sztuk Pięknych UR im. prof. Włodzimierza Kotkowskiego można oglądać wystawę malarskiej i graficznej twórczości prof. zw. Tadeusza Gustawa Wiktora. Ekspozycja stanowi zwieńczenie długoletniej pracy artystyczno-naukowej oraz pedagogicznej Profesora na Uniwersytecie Rzeszowskim. Jest to podziękowanie i zarazem hołd złożony wybitnemu Artysty, którego można określić Mistrzem dla wielu pokoleń studentów. Większość z eksponowanych prac zostało dedykowanych bliskiej, ważnej dla Autora osobie, co podkreślają tytuły. W przypadku tej ekspozycji Artysta jednak z nich zrezygnował, poza jednym wyjątkiem. Szczególną uwagę zwracają dwa graficzne dyptyki, których tytuły zawierają się w treści dopełniających je autorskich plakatów. Są to jedyne grafiki, jakie można obejrzeć na wystawie. Wyeksponowano je w miejscu osobnym – na zewnętrznej ścianie galerii oświetlonej dziennym światłem. Sprawia to, że wielowarstwowa materia monochromatycznych kompozycji zdaje się „ożywać”, wibrować pod wpływem słonecznych promieni. Ów proces jest tym bardziej intrygujący, gdyż dzieła te odnoszą się do tajemnicy życia i śmierci. Poświęcone zostały pamięci dwóch niezwykłych i jakże ważnych dla Instytutu Sztuk Pięknych

Osób, które odeszły zbyt wcześnie. Przywołajmy zatem motyw przewodni, a zarazem tytuł niniejszej wystawy – *Epitafia polskie: Epitafium dla Marleny Makiel-Hędrzak, Epitafia polskie: Epitafium dla Włodzimierza Kotkowskiego*. Jest to kontynuacja obszernego cyklu opatrzonego przez Autora wspólnym tytułem: *Epitafia polskie*. Grafiki *in memoriam* łączy format kwadratu, różnicuje barwa. Dyptyk dla Marleny Makiel-Hędrzak złożony jest z bieli i błękitów, których tony subtelnie się przenikają. Nie znajdziemy tu jednak strefy cienia. Kompozycje, nie-

zależnie od kierunku (od- lub dośrodkowego) gradacji półtonów, zdają się być cichą symfonią światła. Przywołują krystaliczną postać Osoby pełnej wewnętrznego blasku i dobra, emanującego ku innym. Epitafium dla Włodzimierza Kotkowskiego zostało utkane ze szlachetnych, niemalże trójwymiarowych szarości przechodzących płynnie pomiędzy tonami jasnymi i ciemnymi. W kompozycjach tych światło i cień wzajemnie się dopełniają, niejako warunkując wzajemne istnienie. Cień nie jest jednak pochłaniającą wszystko głuchą

Tadeusz Gustaw Wiktor

Urodzony w 1946; malarz, rysownik, grafik, plakacista, krytyk i teoretyk sztuki, eseista, poeta, hermeneuta Formy. Absolwent Wydziału Malarstwa w Krakowie; dyplom z wyróżnieniem uzyskał w pracowni prof. Adama Marczyńskiego (1974). Pracował na stanowisku profesora zwyčajnego ASP w Krakowie oraz UR w Rzeszowie. Działalność twórczą łączy z aktywnością teoretyczną, której główny przedmiot stanowi stworzona przez artystę Unitarna/Jednolita Teoria Pola Panobrazu (U/JTTPP). Wybór kluczowych słów/terminów U/JTTPP: Absolut, Logos, Arche/Apeiron, Całość/Matryca Całości, Panobraz, Prapodstawa, Centrum, Oś Świata, Ikonozofia Wieczysta, Metaplastycyzm, Forma, Pozytyw/Negatyw, Doświadczenie, Proces/Transformacja...

Epitafia polskie: Epitafium dla Marleny Makiel-Hędrzak.

Epitafia polskie: Epitafium dla Włodzimierza Kotkowskiego.

21 kwietnia – 22 maja 2022

Galeria Instytutu Sztuk Pięknych UR im. prof. Włodzimierza Kotkowskiego Rzeszów, al. mjr. W. Kopisto 2a

Instytut Sztuk Pięknych UR

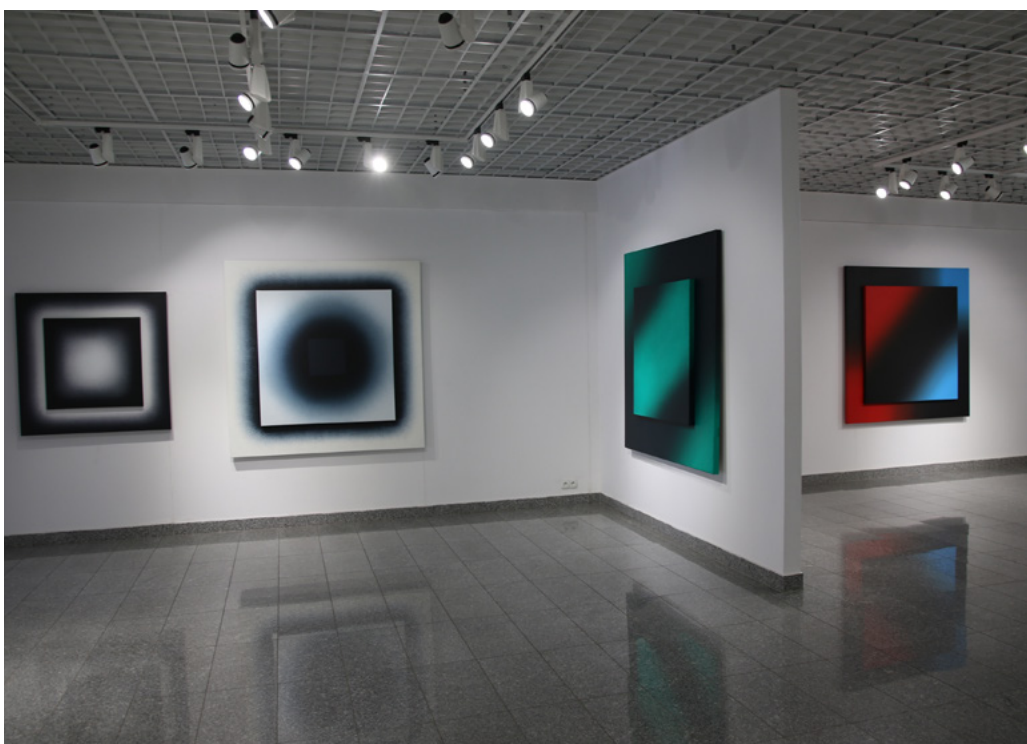
Facebook:

@instytutsztukpieknych.rzeszow

Instagram:

@instytut_sztuk_pieknych_ur

TikTok: @isp_ur

czernią. Ażurowa tkanka nawarstwianych szarości pozostaje łącznikiem pomiędzy skrajnościami, prowadząc oko widza zarówno w stronę światła, jak i mroku. Możemy w tym odnaleźć wizualny hołd złożony wybitnemu Grafikowi, dla którego nieskończona rozpiętość pomiędzy najgłębszą czernią

a najjaśniejszą bielą – skondensowana w symbolizującej „przejście” szarości – zdawała się podstawową zasadą. Przywoływany już kwadrat jest wspólnym formatem również dla monumentalnych obrazów prezentowanych na wystawie. Tadeusz Wiktor po raz kolejny nawiązuje do *Czarnego kwa-*

dratu Kazimierza Malewicza, który uznawał go za „nagą ikonę pozbawioną ram kontekstu”, oddziałującą na widza poprzez wrażenie emocjonalne, a nie estetyczne. Ikona ta wyraża całość: pustkę i pełnię. Jej siłą jest uderzające milczenie. Czerni pochłania wszystkie barwy, a prymarna figura

kwadratu symbolizuje boski ład i harmonię. Ikonę można jedynie kontemlować i spotkać się poprzez nią z Bogiem, Transcendencją – odczuć Obecność Tego, co przekracza naszą skończoność.

W kontekście owych rozważań wybrzmiewa średniowieczna sekwencja *Lux umbra Dei* – Światło [jest] cieniem Boga. Zapożyczając tę frazę, Artysta zatytułował cykl monumentalnych, ascetycznych płócien, z których kilka możemy oglądać na wystawie. Tytuł ten wydaje się nieuchwytny jak światło. Nie został zmaterializowany w postaci podpisu. Jest jednak odczuwalny w spotkaniu z malarską materią, gdzie czerń przenika się z innym kolorem. W niektórych obrazach będzie to relacja z bielą, w innych z ultramaryną, w kolejnych z czerwienią lub chłodną zielenią. Niekiedy czerń spotyka się z dwoma kolorami: czerwienią i niebieskością.

Dopełniające się układy kwadratu w kwadracie o charakterze trójwymiarowego reliefu (gdzie mniejszy kwadrat wychodzi ponad powierzchnię większego, rzucając cień wokół krawędzi) są wypełnione miękką – nadal rządzoną logosem geometrii – plamą łagodnego gradientu układającego się według klucza: pozytyw – negatyw. Reguła ta, stosowana przez Tadeusza Viktora jako swoisty archetyp, symbolizuje pełnię. Paradoksalny *cień Boga*, będącego najdoskonalszą *Pełnią*, może zatem przybierać tylko postać światła. I nie ma w tym sprzeczności.

Tak zaaranżowana rzeczywista przestrzeń galerii staje się miejscem wyciszenia i kontemplacji. Wysublimowane przejścia tonalne, wewnętrzne światło obrazu zintensyfikowane w postaci czystej bieli bądź też nasyconych czerwieni, zieleni i niebieskiego, jak również głębokie ciemne tony, osięgające granicę czerni – to wszystko wciąga w głąb malarskich oraz graficznych przestrzeni wykreowanych przez Artystę. Umożliwia poprzez warstwę widzialną dotknięcie Niewidzialnego.

Wyspa Jacka Kolasińskiego

Wystawa w Galerii ISP UR 3–31 marca 2022

Jarosław Sankowski

Galeria Instytutu Sztuk Pięknych UR im. Włodzimierza Kotkowskiego gościła w swoim wnętrzu artystę i pedagoga Jacka Kolasińskiego. *Królestwo La Gonâve*, bo tak autor zatytułował swój pokaz, to zbiór, archiwum, kolekcja artefaktów związanych z historycznym wydarzeniem. Specyfika ekspozycji i wyjątkowość działania Jacka Kolasińskiego to tworzenie artystycznej dokumentacji problemu lub zdarzenia, na który składają się dzieła graficzne, rzeźbiarskie, aranżacje przestrzenne w stylistyce nawiązującej do muzeów historycznych i etnograficznych. Otwarta 3 marca wystawa to kolejna w Polsce – po Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku – odsłona projektu *La Gonâve*, który jest częścią szerszego projektu: *Archiwum Kreolskie*, w którym autor porusza problemy związane z tożsamością Haiti i regionu Karaibów. Podobnie jak półtora wieku wcześniej Paul Gauguin wspinałymi obrazami opowiadał o Tahiti, wyspie na Pacyfiku, tak Kolasiński pokazuje *La Gonâve* sprzed 100 lat. Widzi tę wyspę oczami swojego bohatera Faustina Edmonda Wirkusa, żołnierza amerykańskiej piechoty morskiej, który w 1926 r. został koronowany na króla wyspy *La Gonâve*.

Autor pokazu stawia się w dwojakiej roli. Jako artysta tworzący obiekty nasycone jaskrawym kolorem neonów, grafiki i wydruków 3D, wykorzystujący współczesne strategie, m.in. powielanie i multiplikację, jako artystyczny środek wyrazu. Z drugiej strony jako badacz, historyk, dokumentalista, a także popularyzator lub menedżer propagujący zalety i zwodniczy podszyty chciwością i deprawacją urok kolonialnej idylli na wyspie. Posługuje się uwierzytelniającym rekwizytem, jak dokument, artykuł, pieczętka, przedruk, stempel, mapa, moneta, które w całości stapiają się w jednolity przekaz artystyczno-historyczny.

Urodzony w Polsce, gdzie studiował historię i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim, Jacek Jerzy Kolasiński czuje się częścią chrześcijańskiej tradycji europejskiej oraz tej wynikającej z pasji poznawania, która skłania do zatopienia się w swoistej egzotyce marzeń o szczęściu i władzy osadzonej geograficznie w rejonie Karaibów. Jako pedagog w ran-

dze profesora nadzwyczajnego na Wydziale Sztuki i Historii Sztuki na Florida International University zainteresowany jest konwergencją, w tym przypadku związkami kulturowymi między Polską a odległym Haiti. Jako artysta interdyscyplinarnej Kolasiński przejawia głębokie zainteresowanie

zaangażowaniem poprzez interakcje międzyludzkie i dyskurs społeczny w sferze publicznej i społecznej.

Inne jego projekty to m.in. *Stadtluft Macht Frei – Powietrze miejskie daje wolność*, *Ezili Dantò – Madonna Kreolska*, *Lapidium*. Prace i projekty kuratorskie Kolasińskiego dotarły do szerokiej międzynarodowej publiczności poprzez prezentacje i wystawy w wielu miejscach, m.in. Teatro Colon, Buenos Aires, Argentyna; Festiwal Internacional Cervantino, Guanajuato, Meksyk; 61 Festival de Cannes – Kącik Filmów Krótkometrażowych; Cinema Politic, Barcelona, Hiszpania; Digital Fringe, Melbourne, Australia; Łotewska Akademia Sztuki; Wileńska Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie; i Tianjin University. Wystawa Kolasińskiego stała się dla mnie okazją do poznania procesu twórczego, który polega na synchronicznym tworzeniu wielowymiarowej treści wizualnej i narracyjnej z wykorzystaniem przestrzeni ekspozycyjnej jako narzędzia podkreślającego specyfikę problemu. Ekspozycja stała się również inspirującym doświadczeniem

dla pedagogów Instytutu Sztuk Pięknych oraz studentów, którzy mieli okazję doświadczyć nieco odmiennych warsztatowo i stylistycznie środków wyrazu i metod pracy wykraczających poza format pojedynczego dzieła.

Piknik Nauki EKSPLOKACJE

Piknik Nauki EKSPLOKACJE to coroczne wydarzenie, którego celem jest popularyzacja nauki. W tym roku składał się z czterech części odbywających się przez kilka dni w różnych częściach miasta. Uroczysta inauguracja odbyła się w sali widowiskowej Wojewódzkiego Domu Kultury w Rzeszowie z udziałem wojewody Ewy Leniart, prezydenta miasta Rzeszowa Konrada Fiołka oraz rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego prof. dr. hab. Sylwestera Czopka. Po uroczystości otwarcia nastąpiła debata o klimacie.

21 maja przy fontannie multimedialnej oraz Zamku Lubomirskich zorganizowano piknik rodzinny, podczas którego odbyły się intrygujące warsztaty, atrakcyjne pokazy naukowe i prezentacje. W organizację zaangażowani byli studenci oraz pracownicy Uniwersytetu Rzeszowskiego. W miasteczku swoje stanowiska mieli: Instytut Biologii

i Biotechnologii, Instytut Technologii Żywności i Żywnienia, Instytut Nauk Rolniczych, Instytut Sztuk Pięknych, Koło Naukowe Animatorów Kultury Literackiej, Koło Naukowe Archeologów, Koło Naukowe BioTech, Koło Naukowe Ferment, Koło Naukowe Fizyków, Koło Naukowe Matematyków, Koło Naukowe Rolników „Włóścianin”, Koło Naukowe Przyrodników, Koło Naukowe Zrównoważonego Rozwoju, Koło Naukowe Nanotechnik, Koło Naukowe Biochemików URCell, Koło Naukowe Położnych oraz Koło Naukowe Lingwistów „Poliglodzi”.

Na pokazach można było zobaczyć m.in. preparaty mikrobiologiczne, hodowle mikroalg, nanocząstki magnetyczne, chemiczne reakcje wykorzystywane w kryminalistyce, porosty, różnokolorowe glony i inne mikroorganizmy, zielniki przyrodnicze, a także dowiedzieć się na temat pro-

filaktyki raka szyjki macicy oraz raka piersi. Uczestnicy mogli degustować wyroby piekarnicze i wędliniarskie.

Organizatorami tegorocznego Pikniku Nauki EKSPLOKACJE byli: Uniwersytet Rzeszowski, Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza, Stowarzyszenie EKOSKOP i Stowarzyszenie ExploRes.

Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawowali: Minister Edukacji i Nauki, Wojewoda Rzeszowski, Marszałek Województwa Podkarpackiego, Prezydent Miasta Rzeszowa, Starosta Rzeszowski, Podkarpacki Kurator Oświaty oraz Prezes Stowarzyszenia „Społeczeństwo i Nauka SPiN”.

Partnerami wydarzenia byli „Rzeszów – Stolica Innowacji” oraz „Podkarpackie – Przestrzeń Otwarta”.

XIII Uniwersyteckie Targi Pracy połączone z Dniem Otwartym UR

Karolina Niemiec

24 maja 2022 r. Dział Rekrutacji i Karier Studenckich zorganizował XIII Uniwersyteckie Targi Pracy. Po raz pierwszy wydarzenie to odbyło się wspólnie z Dniem Otwartym UR.

Uniwersyteckie Targi Pracy to wydarzenia, które **uważane jest za jedno z najefektywniejszych form poszukiwania zatrudnienia**. Umożliwia bezpośredni kontakt z wieloma pracodawcami w jednym miejscu. Jest to także okazja do zaprezentowania firmy, jej profilu działania, metod naboru i selekcji kandydatów, a także zebrania dokumentów aplikacyjnych absolwentów i studentów uczelni oraz wszystkich osób poszukujących pracy.

W tym roku w UTP wzięło udział 49 wystawców – firm, **m.in. z branży administracyjnej, bankowej, budowlanej, finansowej, informatycznej, medycznej, produkcyjnej, ubezpieczeniowej, a także instytucji zajmujących się pośrednictwem pracy**. Każda z nich jest cennym pracodawcą, ponieważ jest gotowa na przyjęcie nowych pracowników, wdrożenie ich do pracy i wciągnięcie w środowisko branżowe. W obecnej edycji brali udział najlepsi polscy pracodawcy mający siedziby i oddziały w województwie podkarpackim, i nie tylko. Z myślą o swoich przyszłych studentach Uniwersytet Rzeszowski zorganizował również **Dzień Otwarty UR**, podczas którego uczniowie szkół ponadpodstawowych mogli zapo-

znać się z ofertą studiów oraz zasadami rekrutacji, a także odwiedzić stoiska informacyjne przygotowane przez poszczególne kolegia i jednostki. Na miejscu byli także przedstawiciele Samorządu Studentów i organizacji studenckich, a także kół naukowych. Odpowiedzi na pytania udzielał także Dział Rekrutacji i Karier Studenckich. Podczas Dnia Otwartego UR uczniowie mogli również uczestniczyć w wykładach z efektownymi pokazami, samodzielnie przeprowadzić eksperymenty

naukowe, a także zwiedzić laboratoria. Dzień Otwarty UR to poza Targami Pracy jedno z najważniejszych cyklicznych wydarzeń Uczelni. W tym roku, po dwóch latach edycji online, obydwie wydarzenia mogły odbyć się stacjonarnie. Obydwie tegoroczne edycje cieszyły się ogromnym zainteresowaniem zarówno uczniów – przyszłych kandydatów na studia, a także studentów i absolwentów.

fol. J. Zydróż

Marco Jačov (1945–2022)

Włodzimierz Bonusiak

Urodził się 6 lutego 1945 r. w Ceranje Donje w Dalmacji (była Jugosławia). Zmarł 8 stycznia 2022 r. Pandemia spowodowała, iż informacja o Jego śmierci dotarła do Uniwersytetu Rzeszowskiego dopiero w maju 2022 r. Był absolwentem Uniwersytetu w Belgradzie i Katolickiego Uniwersytetu w Louvain w Belgii. Jako opozycjonista został zmuszony do opuszczenia kraju i na stałe związał się z uczelniami włoskimi. Studia uzupełniał w Instytucie Historii Europejskiej w Moguncji. Doktorat z historii nowożytnej uzyskał w 1975 r., a habilitację w 1979 r. Od 1985 r. wykładał na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie, a od 2002 r. także w Uniwersytecie w Lecce. W 1991 r. został profesorem historii nowożytnej. Był prezydentem Międzyuniwersyteckiego Centrum dla Śródziemnomorza, Europy Środkowo-Wschodniej i Eurazji (Uniwersytety z Francji, Węgier, Włoch, Austrii i Polski). W 1985 r. został członkiem zagranicznym Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Jego twórczość naukowa oscyluje wokół historii nowożytnej Europy, dziejów Imperium Osmańskiego oraz Watykanu. W języku polskim ukazały się następujące publikacje: *Europa i Osmania w okresie Ligi Świętej. Polska między Wschodem a Zachodem* (2003), *Pierwsze ludobójstwo dokonane na Ormianach 1894–1897* (2012) oraz pod jego redakcją: *Przesłanie Jana Pawła II na XXI wiek* (2010) i *Ormiański pasterz Lwowa Ksiądz Arcybiskup Józef Teodorowicz na tle dziejów Ormian* (2015).

Z historykami rzeszowskimi rozpoczął współpracę w latach 90. XX wieku. Wydawnictwo WSP w Rzeszowie w latach 90. XX wieku przybliżyło polskiemu czytelnikowi dorobek uczonych zachodnich z zakresu nauk społecznych. W ramach tego cyklu wydawniczego historycy włoscy Antonello Biagini i Francesco Guida zaprezentowali swe oceny procesów historycznych, które miały miejsce w tzw. europejskich socjalistycznych krajach po II wojnie światowej [A. Biagini, F. Guida, *Pół wieku realnego socjalizmu. Europa Środkowowschodnia od II wojny światowej do upadku rządów komunistycznych*, Rzeszów 1998]. W pozyskaniu obu autorów i praw wydawniczych uczestniczył Profesor

Marco Jačov, z którym ówczesny dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego Lesław Morawiecki oraz rektor WSP Włodzimierz Bonusiak spotykali się podczas konferencji i sympozjów naukowych. Wydarzenie to zapoczątkowało owocną współpracą między uczelniami, w których pracował Profesor Marco Jačov, a WSP i później Uniwersytetem Rzeszowskim. Naukowcy rzeszowscy wyjeżdżali na staże do Rzymu i Lecce, penetrowali archiwa włoskie i watykańskie, z kolei studenci obydwu krajów korzystali z wymiany międzynarodowej w ramach programów Leonardo da Vinci i Erasmus.

Profesor Marco Jačov był żonaty z Polką i miał z nią syna Miłosza, który obronił doktorat z historii na Uniwersytecie Rzeszowskim. Profesor często bywał w Rzeszowie z wykładami, chętnie także korzystał z możliwości wypoczyniania w Wysowej, której okolice przypominały Mu strony rodzinne w Chorwacji, do której nie wrócił do końca życia. Pozostawił w Rzeszowie po sobie miłe wspomnienia jako Człowiek, Naukowiec i Profesor honorowy naszego uniwersytetu. Tytuł ten przyznał Mu Senat Uniwersytetu Rzeszowskiego 27 czerwca 2007 r. Laudacje wygłosił podczas uroczystego posiedzenia Senatu prof. dr hab. Jerzy Motylewicz.

Profesorze Marco Jačov – cześć Twojej Pamięci
Rzeszów, 16 maj 2022 r.

Prof. dr hab. Feliks Kiryk (1933–2022)

Włodzimierz Bonusiak

24 kwietnia 2022 r. dowiedzieliśmy się o śmierci Prof. dr hab. Feliksa Kiryka, doktora honoris causa Uniwersytetu Rzeszowskiego. Będąc profesorem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, zgodził się wspomóc naszą ówczesną uczelnię (czyli Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Rzeszowie) swą osobą, podejmując w niej pracę na ½ etatu. Jego osoba była niezbędna do powołania studiów dziennych na kierunku historia. Studia zaoczne i wieczorowe na tym kierunku WSP w Rzeszowie prowadziła od roku akademickiego 1973/74. Kadra naukowa składała się wówczas zaledwie z czterech osób (doc. dr hab. Józef Półcwiartek, dr Alojzy Zielecki, dr Stanisław Dobosz i dr Marian Stolarczyk). Konieczne było pozyskanie do pracy innych pracowników samodzielnych i przykład prof. Feliksa Kiryka zadziałał pozytywnie. Prace w WSP podjęli na kierunku historia także doc. dr hab. Henryk Kocój (1975/76), doc. dr hab. Stanisław Cynarski (1976/77) i prof. dr hab. Aleksander Krawczuk (1977/78). Pozytywny stosunek do WSP w Rzeszowie prof. dr hab. Adama Przybosia (prorektora WSP w Krakowie), prof. dr hab. Mieczysława Karasia (rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego), prof. dr hab. Antoniego Podrazy (dyrektora Instytutu Historii UJ) – wszyscy urodzeni w Rzeszowie lub na Podkarpaciu – spowodował, iż Ministerstwo Nauki wyraziło zgodę na uruchomienie od roku akademickiego 1977/78 studiów stacjonarnych na kierunku historia. Decyzja ta w konsekwencji przyniosła szybki roz-

wój kadrowy oraz awans dydaktyczny i naukowy rzeszowskich historyków. Prof. dr hab. Feliks Kiryk jako jedyny spośród osób, które wspomagały historię w tym początkowym okresie, pracował w WSP w Rzeszowie przez 23 lata. Urodzony w Bukowsku koło Sanoka czuł się związany z ziemią, na której przyszedł na świat i związek ten udowodniał swą pracą naukową do końca życia. W 1963 r. ukazała się pierwsza Jego praca poświęcona historii lokalnej – *Zarys dziejów Bukowska do roku 1795*, kilka lat później spłacił „dług” wobec rodzinnej miejscowości, publikując *Zarys dziejów Bukowska w latach 1793–1914*. Opublikowana w 1974 r. monografia Dąbrowy Tarnowskiej zapoczątkowała serię kilkudziesięciu opracowań historii poszczególnych miast Małopolski. W ciągu prawie 60 lat spod Jego pióra wyszło kilkadziesiąt prac związanych z Polską południowo-wschodnią, których był redaktorem naukowym lub samodzielnym autorem. Były to opracowania o dziejach Bochni, Tarnowa, Rudawy, Mielca, Rymanowa, Ropczyc, Sanoka, Dębicy, Przemyśla, Tarnobrzega. Rzeszów zawdzięcza Mu trzy tomy *Dziejów Rzeszowa*, które ukazały się w latach 1994–2001. Był także recenzentem kolejnych dwóch tomów *Dziejów Rzeszowa* oraz autorem lub recenzentem prac, których nie był redaktorem naukowym (*Żołynia, Brzoza Królewska, Dzieje Ziemi Grodziskiej, Dzieje Ropczyc u schyłku PRL i w III Rzeczypospolitej, Łańcut*). W swych badaniach nad historią lokalną nie ograniczał się do Podkar-

Źródło: <http://biografik.up.krakow.pl/>

pacia czy nawet Małopolski, publikując m.in. dzieje miasta Nowego Sącza, Trzebini, Kłobucka, Limanowej, Sławkowa, Częstochowy, Ożarowa, Kamieńca Podolskiego, Sandomierza, Opatowa, Radłowa, Starego Sącza. Te opracowania i szereg artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych, a związanych z historią lokalną spowodowały, że słusznie określano Go „ojcem i nauczycielem historii regionalnej” i „historykiem małych i wielkich ojczyzn”. Profesor współpracował przy wspomnianych monografiach z ponad setką autorów. Pozyskiwał do współpracy historyków, historyków sztuki, urbanistów, archeologów, językoznawców, geografów i biologów. Włączał do zespołów autorskich lokalnych miłośników i badaczy przeszłości swych miej-

scowości, upowszechniając dzięki temu znajomość lokalnej tradycji i historii poszczególnych miejscowości. Opracowania monograficzne miast małopolskich wypełniały lukę w historiografii i zapoczątkowały odrabianie wieloletnich zapóźnień. Stanowiły także przykład dla Jego współpracowników i następców.

Losy dziejowe rzuciły Feliksa Kiryka w 1946 r., po spaleniu Jego wsi, na Pomorze Zachodnie, gdzie spędził dzieciństwo i wczesną młodość. Powrócił do południowej Polski na studia do Krakowa, a w Wyższej Szkole Pedagogicznej w 1956 r. uzyskał magisterium. W uczelni tej podjął pracę naukową i dydaktyczną, uzyskując w 1961 r. stopień doktora na podstawie rozprawy *Jakub z Dębna na tle wewnętrznej i zagranicznej polityki Kazimierza Jagiellończyka*. Jej promotorem był prof. Józef Garbacik. Następnie dr Feliks Kiryk podjął współpracę z prof. Karolem Buczkiem, który w dużym stopniu ukierunkował Jego dalszy rozwój naukowy. Pod jego wpływem rozpoczął badanie historyczno-osadnicze, a ich efektem była habilitacja w 1974 r. *Rozwój urbanizacji Małopolski w XIII – XVI wieku*. W 1981 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w 1989 został profesorem zwyczajnym. W swej uczelni pełnił szereg funkcji: dyrektora i wicedyrektora Instytutu Historii (1970–1989, z przerwami), prorektora (1986–1989) i rektora (1993–1999). Lata dziewięćdziesiąte zapoczątkowały zmiany w szkolnictwie wyższym. Powstała sieć uczelni prywatnych, a uczelnie państwowe podjęły próby przekształcenia się w uniwersytety. Trend ten dotyczył prawie wszystkich szkół wyższych. Wydawać by się mogło, że największe szanse zostania uniwersytetem ma Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie. Była to wówczas najsilniejsza uczelnia pedagogiczna w Polsce, a na dodatek jej rektor pełnił funkcję przewodniczącego sekcji pedagogicznej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Było Mu więc łatwiej niż innym pozyskać pozytywne opinie

trzech uniwersytetów (tyle wymagano w sprawie przekształcenia WSP w Krakowie w uniwersytet. Starania takie musiały być poparte przez władze wojewódzkie oraz posłów z Krakowa i Małopolski. Gdy okazało się, że władze nie są zainteresowane utworzeniem drugiego uniwersytetu w mieście, trzeba było szukać innej możliwości. W rezultacie rektor F. Kiryk na zakończenie swej kadencji doprowadził do przekształcenia WSP w Akademię Pedagogiczną (1 X 1999 r.). Status uniwersytecki uzyskała Akademia dopiero w 2008 r. i odtąd funkcjonuje pod nazwą Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie. Pracę dydaktyczną i naukową prof. Feliks Kiryk potrafił umiejętnie połączyć z działalnością społeczną w Polskim Towarzystwie Historycznym. W organizacji tej był członkiem Zarządu Głównego (1976–1990), wiceprzewodniczącym ZG oraz przewodniczącym Komisji Historii Regionalnej (1989–1992). Przez wiele lat był także jednym z twórców stacji naukowych i ich opiekunem w Przemyślu i Nowym Sączu. Do swej śmierci był członkiem honorowym PTH. Swą działalność na polu ogólnopolskim profesor nie ograniczał do PTH. Jest autorem około 100 haseł w *Słowniku biograficznym*, twórcą koncepcji *Wielkiej historii Polski* i autorem połowy tekstów w dwóch jej tomach (1998) oraz koncepcji 43 zeszytów i autorem dwóch z nich w serii wydawniczej *Dzieje narodu i państwa polskiego* (1986–1990). Osobne miejsce w twórczości Profesora zajmują dzieje miast na Rusi Czerwonej i na Podolu. Od lat osiemdziesiątych XX wieku prowadził regularne kwerendy w archiwach lwowskich oraz współpracował z historykami i archiwistami lwowskimi. Doprowadził do systematycznych krakowsko-lwowskich konferencji naukowych pod nazwą „Lwów – miasto – społeczeństwo – kultura” (od 1996 r.). Jego współpraca z Uniwersytetem Lwowskim zaowocowała nadaniem Mu na tej uczelni doktoratu honoris causa w 1998 r. Od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku Profesor

Feliks Kiryk prowadził systematyczne badania nad przeszłością Kamieńca Podolskiego. Pod jego kierunkiem zespół naukowców polskich i ukraińskich opracował dwutomową historię miasta i regionu *Kamieniec Podolski. Studia z dziejów miasta i regionu* (2000–2005). Opublikował także szereg studiów szczegółowych związanych z tą problematyką. W 2001 r. Uniwersytet w Kamieńcu Podolskim nadał mu godność profesora honorowego tej uczelni. Wielkim zainteresowaniem badawczym i sentymentem Profesor obdarzał Sandomierz. Od 1980 r. opublikował kilkadziesiąt artykułów poświęconych historii tego miasta i ludziom z nim związanym. Wiele czasu poświęcił zbiorom sandomierskiego Archiwum Kapitulnego. Opracował i opublikował *Pergaminy Archiwum Kapituły Katedralnej Sandomierskiej. Katalog* (2002) oraz *Inwentarz rękopisów Kapituły Kolegiackiej i Katedralnej w Sandomierzu XIII–XX wieku* (2010). Drugi tom *Inwentarza* opublikowano w 2018 r. Jego zasługi naukowe i organizacyjne zostały docenione przez władze miasta Sandomierza, które nadały Mu tytuł obywatela honorowego (2005). Ostatnia publikacja Profesora *Sandomierskie żywoty średnowiecznych władców Polski* (2021) stanowi trwałą pamiątkę obecności Profesora w życiu naukowym i kulturalnym miasta. Uniwersytet Rzeszowski zawdzięcza Profesorowi nie tylko zaangażowanie w tworzenie i umacnianie kierunku historii, czego wyrazem było uzyskanie praw doktoryzowania (marzec 1993 r.) i habilitowania (wrzesień 1999) dla Wydziału Socjologiczno-Historycznego, ale także szybki rozwój kadrowy na kierunku historia. Był on możliwy dzięki włączeniu rzeszowskich naukowców w poczet autorów monografii miast, udziałowi w konferencjach polsko-ukraińskich oraz zaangażowaniu Profesora Kiryka, aby ułatwić rzeszowianom korzystanie z archiwów lwowskich i słowackich. W maju 2003 r. Senat Uniwersytetu przyjął *Regulamin akademickiego ceremoniału w Uniwersytecie*

Rzeszowskim. Sprecyzowano wówczas wymogi stawiane przy przyznawaniu przez uczelnię tytułu doktora honoris causa i profesora honorowego Uniwersytetu. Pierwszy tytuł doktora honoris causa Senat przyznał papieżowi Janowi Pawłowi II w 2005 r. W czerwcu 2007 r. nadano tytuły doktora honoris causa prof. Józefowi Szajnie i prof. Felisowi Kirykowi. Recenzentami dorobku prof. dr. hab. Feliksa Kiryka byli prof. zw. dr hab. Henryk Samsonowicz – członek rzeczywisty PAN oraz dr hab. Józef Półćwiartek, profesor UR, założyciel Instytutu Historii WSP w Rzeszowie. Laudację wygłosił prof. Henryk Samso-

nowicz, charakteryzując prof. dr. hab. Feliksa Kiryka jako wybitnego badacza i znawcę historii średniowiecza, wiceprezesa PTH, współtwórcę kierunku historii w WSP w Rzeszowie, autora ponad 350 prac naukowych. Profesor Feliks Kiryk sprezentował Uniwersytetowi Rzeszowskiemu faksymile *Kodeksu Baltazara Bohema*. Do końca swego życia Profesor dr hab. Feliks Kiryk współpracował z Uniwersytetem Rzeszowskim na polu naukowym i dydaktycznym. Razem z częścią historyków podejmował się kolejnych opracowań historii miejscowości. Brał udział w konferencjach naukowych i recenzował bardzo

często ich prace zbiorowe i indywidualne. Utrzymując przyjacielskie stosunki z nimi, wspólnie zwiedzili wiele krajów europejskich, uczestnicząc w podróżach organizowanych przez geografów krakowskich. Pozostanie w pamięci wszystkich, którzy mieli zaszczyt z nim współpracować, a zwłaszcza tych, którym obdarzał przyjaźnią. Jako autor ponad 500 opracowań naukowych pozostawił swój trwały ślad w polskiej historiografii. Cześć Jego pamięci.

Rzeszów, 11.05.2022

Polsko-ukraiński studencki dialog naukowy

Teresa Mazepa, Kinga Fink

20 maja 2022 r. za pośrednictwem platformy Zoom odbyła się Międzynarodowa Studencka Konferencja Naukowa „Sztuka muzyczna i edukacja: relacje międzykulturowe między Ukrainą a Polską” / „Музичне мистецтво та виховання: міжкультурні зв'язки України та Польщі”. Organizatorami konferencji byli: Ministerstwo Edukacji i Nauki Ukrainy, Instytut Muzyki Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Katedra Sztuki Muzycznej Wydziału Kultury i Sztuki Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki. Konferencję można uznać za wydarzenie wyjątkowe z kilku powodów. Po pierwsze była ona poświęcona ukraińsko-polskim relacjom na polu sztuki muzycznej i edukacji, stając się symbolicznym gestem poparcia polskich

studentów dla kolegów z Ukrainy. Po drugie wydarzeniu towarzyszyła wojna na Ukrainie, której polscy uczestnicy stali się bezpośrednimi świadkami. Niejednokrotnie w trakcie trwania obrad rozbrzmiewał alarm bombowy i ukraińscy moderatorzy oraz prelegenci byli zmuszeni przerwać obrady, udając się do schronów. To uświadamiało polskim uczestnikom konferencji, w jakim niebezpieczeństwie przebywają ich koledzy z Ukrainy, którzy po ustaniu alarmów jednak wracali i kontynuowali obrady i wystąpienia. Po trzecie – co jest szczególnie nobilitujące zarówno dla organizatorów, jak i dla uczestników – konferencja odbyła się w ramach Ogólnoukraińskiego Festiwalu Nauki 2022. Obrady konferencji wspólnie otworzyli dr hab. Wołodmyr Kaczmar, pro-

rektor ds. nauki i nauczania oraz spraw społecznych i rozwoju Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki oraz dr hab. Mirosław Dymon, prof. UR, dyrektor Instytutu Muzyki Kolegium Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Podkreślili oni wagę współpracy naukowej i studenckiej między Ukrainą a Polską, której wartość wzrosła zwłaszcza w czasie obecnie trwającej wojny. Dr hab. Wołodmyr Kaczmar wyraził przekonanie, że zorganizowanie konferencji wspólnie z polskimi naukowcami oraz studentami jest dziś szczególnie ważne i godne uwagi: „Jak wiecie, prawdziwi przyjaciele poznają się w biedzie. A Polska po prostu okazała się naszym najlepszym przyjacielem. Doceniamy wszystko, co dziś dla nas robią nasi przyjaciele Polacy, dlatego jestem

Wizyta studyjna w Szwajcarii w ramach projektu POWER Studenci UR w Zuryskiej Wyższej Szkole Nauk Stosowanych (ZHAW)

Paulina Bilas, Wiktoria Czerwonka, Karolina Kloc, Agnieszka Wilk, Iwona Szwed

W dniach od 3 do 10 kwietnia grupa 30 studentów II i III roku lingwistyki stosowanej pod opieką doktor Iwony Szwed oraz doktor Agnieszki Buk miała okazję wziąć udział w wizycie studyjnej w Zuryskiej Wyższej Szkole Nauk Stosowanych w Winterthur w Szwajcarii zorganizowanej dzięki finansowaniu z programu POWER realizowanego na Uniwersytecie Rzeszowskim.

Wizyta była częścią projektu SIBAST („Student in business and scientific translation”), w którym biorą udział członkowie Studenckiego Koła Naukowego Lingwistów „Poligłoci” pod kierunkiem dr Iwony Szwed. Celem wizyty było zapoznanie studentów lingwistyki stosowanej UR z założeniami, metodami i specyfiką studiów tłumaczeniowych pierwszego i drugiego stopnia w jednym z najlepszych europejskich ośrodków badawczo-dydaktycznych z zakresu translologii – Department Angewandte Linguistik, Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften (ZHAW) z siedzibą w Winterthur, a także nawiązanie ściślejszej współpracy UR z tym ośrodkiem.

Pierwszego dnia studenci zwiedzili budynek uniwersytetu ZHAW Angewandte Linguistik oraz wzięli udział

w powitaniu zorganizowanym przez kierowniczkę toku studiów pierwszego stopnia na kierunku lingwistyka stosowana ZHAW dr. Raquel Montero Muñoz oraz kierowniczkę Biura Kontaktów Międzynarodowych Christine Benson w uniwersyteckiej kafeterii. Następnie miało miejsce spotkanie z władzami wydziału, podczas którego nasi studenci przedstawili prezentację o Uniwersytecie Rzeszowskim, jak również o naszym Instytucie oraz o projektach koła „Poligłoci”. Wysłuchali również informacji o studiach pierwszego i drugiego stop-

nia na kierunku lingwistyka stosowana w ZHAW, po czym wywiązała się dyskusja na temat różnic w studiowaniu w Polsce i w Szwajcarii, a także odpowiadali na pytania dotyczące ich zaangażowania w projekty Koła Naukowego. Tematem rozmowy stała się również aktualna sytuacja na świecie i wsparcie dla Ukrainy w związku z wojną.

W kolejnych dniach studenci mieli okazję uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w Instytucie Tłumaczeniowym (IUED) na Wydziale Lingwistyki Stosowanej, m.in.: *Simultan- und Kon-*

sektivdolmetschen, Audiovisuelles Übersetzen, Fachübersetzen, Sprachkompetenz czy też *Mündliche Sprachmittlung*. Podczas zajęć studenci UR i ZHAW wymieniali się doświadczeniami i wspólnie pracowali nad wyznaczonymi zadaniami, włączali się też w opracowywanie napisów do filmów podczas tłumaczeń audiowizualnych. Dużym zaskoczeniem dla studentów UR był fakt, że zajęcia z tłumaczeń symultanicznych odbywają się w IUED w małych, liczących jedynie 3–5 osób grupach, a studenci mogą również po zajęciach indywidualnie i na własną rękę ćwiczyć w kabinach tłumaczeniowych, wpisując się wcześniej na listę. Duże zainteresowanie wzbudziła wizyta w działającym w Instytucie laboratorium Usability Labor badającym użyteczność i skuteczność komunikacyjną rozwiązań stosowanych w różnych urządzeniach technicznych, także tych codziennego użytku. Gospodarz laboratorium pan Martin Schuler opowiedział o celach działania laboratorium i współpracy ze środowiskiem zewnętrznym, w tym również wykonywaniu badań komercyjnych, a także zaprezentował m.in. narzędzia do śledzenia wzroku podczas przeglądania stron internetowych. Studenci mieli możliwość samodzielnego wypróbowania tych narzędzi. Ostatniego dnia pobytu na uniwersytecie odbyło się spotkanie podsumowujące, podczas którego nasi studenci

mogli się podzielić swoimi wrażeniami z wizyty. Były one bardzo pozytywne, wszyscy byli pod wrażeniem poziomu prowadzonych zajęć, wyposażenia technicznego, a także samego gmachu ZHAW. Okazało się też, że było kilka kwestii, które zaskoczyły studentów, takie jak np. drzwi otwierające się w inną stronę niż w Polsce (do wewnątrz).

Podczas rozmów pomiędzy władzami Wydziału Lingwistyki Stosowanej ZHAW a pracownikami Katedry Lingwistyki Stosowanej UR (dr Agnieszka Buk i dr Iwoną Szwed) wstępnie uzgodniono podpisanie umowy o współpracy umożliwiającej wymianę studentów i kadry naukowo-dydaktycznej. Bardzo cenna była również wymiana doświadczeń dydaktycznych i badawczych między pracownikami UR i ZHAW.

Studenci współorganizatorami wizyty studyjnej

Wyjazd do Szwajcarii był dla studentów nie tylko okazją do pogłębiania znajomości języków obcych, lecz także wykazania się w innych obszarach. Dołożyli oni wszelkich starań, aby tygodniowy pobyt w Winterthur został dobrze przygotowany oraz przebiegł w przyjaznej atmosferze. W tym celu grupa podzieliła się na kilkosobowe zespoły. Pierwszy z nich był odpowiedzialny za logistykę. Do zadań członków należało m.in. sprawdzanie rozkładu lotów, podział na

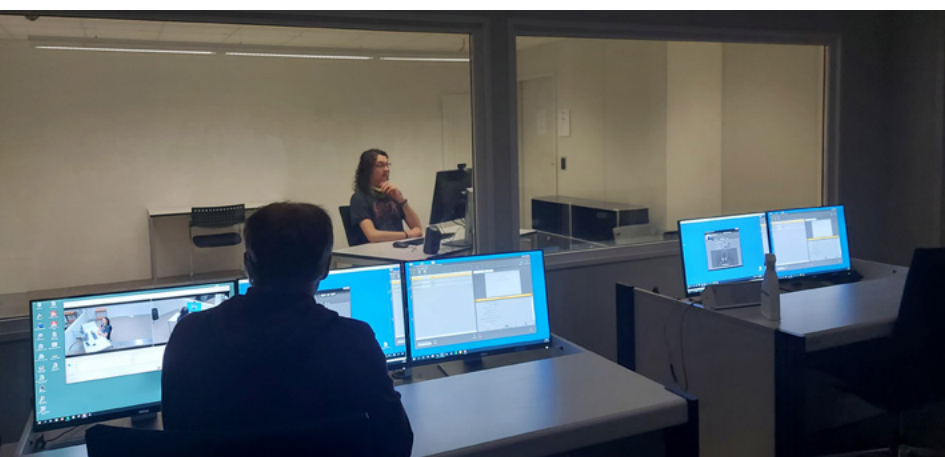

pokoje w hotelu, informacje o kursie waluty. Kolejna grupa zajęła się przygotowaniem drobnych upominków dla wykładowców i pracowników uniwersytetu ZHAW. Podarunki te miały przybliżyć im nieco polską kulturę. Podczas wyjazdu studenci mieli okazję podziwiać walory przyrodnicze Szwajcarii oraz odkryć najciekawsze zakątki tego pięknego kraju. Nie odbyłoby się to bez pomocy grupy turystycznej, która pełniła rolę przewodników i zajmowała się m.in. oprowadzaniem po Zurychu i po Winterthur oraz przygotowaniem informacji o najciekawszych zabytkach i przyrodzie Szwajcarii. Ważną rolę odegrała też niewątpliwie grupa reprezentacyjna, która przygotowała prezentację multimedialną dotyczącą Uniwersytetu Rzeszowskiego. Wykładowcy uniwersytetu ZHAW mieli okazję dowiedzieć się o działalności naszego koła naukowego „Poliglotti” oraz o poszczególnych projektach, w których nasi studenci biorą udział. Ostatni z zespołów informował o pilnych sprawach oraz był odpowiedzialny za zebranie numerów kontaktowych oraz listy osób uczestniczących w wyjeździe.

Aspekty kulturowo-poznawcze wizyty studyjnej

Wizyta w Zurychu

Dokładnie w połowie naszego wyjazdu, tj. w środę 6 kwietnia udaliśmy się na całonocne zwiedzanie Zurychu, naj-

większego miasta Szwajcarii. Zaczęliśmy je od porcji wiedzy, a mianowicie od wykładu na Uniwersytecie Zuryckim na temat lingwistyki komputerowej i technologii językowych wygłoszonego dla nas przez dr. Manfreda Klennera z Instytutu Lingwistyki Komputerowej. Następnie już pod przewodnictwem członków grupy Guide rozpoczęliśmy zwiedzanie miasta. Zurych, nazywany często „metropolią doświadczeń” ma wiele do zaoferowania, dlatego ograniczony czas postanowiliśmy wykorzystać jak najlepiej. Kolejką szynową Polybahn dojechaliśmy do Politechniki Zuryckiej, gdzie mogliśmy zwiedzić imponujący budynek główny uczelni, odwiedzić targi pracy, a z tarasu podziwiać panoramę miasta. Następnie podczas długiego spaceru zobaczyliśmy najważniejsze miejsca stolicy kantonu, takie jak plac Lindenhof z widokami na rzekę Limmat i kościół Grossmünster czy kościół Fraumünster z witrażami Chagalla. Wędrując między malowniczymi kamieniczkami i okazałymi budynkami, dotarliśmy do przystani Jeziora Zuryckiego, skąd wypłynęliśmy w półtoragodzinny rejs, podczas którego zza burt statku mogliśmy obejrzeć dalszą część miasta i podziwiać górujące w oddali Alpy, słuchając informacji kulturowo-historycznych dotyczących regionu. Ostatnią atrakcją dnia była podróż pociągiem na górę Uetliberg, gdzie po krótkim spacerze czekał na nas piękny widok na cały Zurych i jego okolice, który był doskonałym zakończeniem wycieczki.

Szafoza – Rheinfal

Jednym z punktów wyjazdu było odwiedzenie miasta Szafoza oraz wodospadu Rheinfal, który jest największym pod względem przepływu wodospadem w Europie. Mogliśmy podziwiać wodospad z licznych punktów widokowych w miejscowości Neuhausen am Rheinfal, a następnie zwiedzić zamek Laufen, który nad nim góruje.

Szafoza jest stolicą kantonu o tej samej nazwie i leży na północy Szwajcarii.

Miasto może się poszczycić przepiękną starówką, której budowle pochodzą z czasów gotyku i baroku. Symbolem miasta jest twierdza Munot, z której szczytu można podziwiać piękną panoramę, a po wyjściu z twierdzy przechodzi się do ogrodu różanego. Szafoza jest malowniczym miastem, które ma swój wyjątkowy urok.

Wizyta w Szwajcarii była dla nas okazją nie tylko do zapoznania się ze specyfiką studiów translatorskich w tym kraju, ale również sprawdzenia i rozwoju swoich umiejętności językowych w zakresie j. niemieckiego i angielskiego poprzez uczestniczenie w zajęciach w tych językach na uczelni, a także dzięki konieczności załatwiania różnych codziennych

spraw w języku niemieckim w hotelu, na uczelni, na dworcach czy w sklepach. Dodatkowym wyzwaniem były codzienne zadania w ramach „Rally miejskiego” przydzielane przez opiekunki wyjazdu – dr Buk i dr Szwed. Dzięki tym zadaniom skonfrontowaliśmy naszą znajomość języka niemieckiego z jego użyciem w sytuacjach codziennych, a w wieczornych podsumowaniach z udziałem całej grupy mogliśmy podzielić się doświadczeniami z zajęć oraz z realizacji zadań kulturowo-poznawczych w ramach Rally. Dzięki wyjazdowi zdecydowanie pewniej możemy posługiwać się językiem niemieckim.

Sześć medali dla studentek i studentów UR w AMP w Trójboju Siłowym Klasycznym

W dniach 6–8 maja w Katowicach odbyły się Akademickie Mistrzostwa Polski w Trójboju Siłowym Klasycznym. Uniwersytet Rzeszowski reprezentowało 10 zawodników, w tym 4 kobiety i 6 mężczyzn.

Studenci wywalczyli łącznie 6 medali (3 złote, 2 srebrne i 1 brązowy).

Osiągnięte wyniki:

1. **Aleksandra Blajer** – uzyskała wynik 352,5 kg, zdobywając złoty medal w kategorii do 52 kg w typach „Uniwersytetów” i tym samym zajęła 3 miejsce w klasyfikacji OPEN kobiet.

2. **Gabriela Blajer** – uzyskała wynik 366 kg, zdobywając dwa złote medale w typie „Uniwersytetów” oraz klasyfikacji generalnej kategorii do 57 kg. Gabriela podczas swojego startu ustanowiła akademicki rekord Polski w przysiadzie, uzyskując 141 kg.

Pozostały skład drużyny to Aleksandra Zajdel oraz Zuzanna Rykiel.

W klasyfikacji drużynowej „Uniwersytetów” dziewczyny zajęły 2 miejsce.

W kategorii mężczyzn **Karol Budziwół** uzyskał 615 kg, zdobywając srebrny medal w typach „Uniwersytetów” oraz 4 miejsce w klasyfikacji generalnej, startując w kategorii do 83 kg.

W skład drużyny mężczyzn weszli również: Dawid Kuczowski, Michał Chrzanowski, Daniel Kozik, Kacper Mazurkiewicz, Piotr Kotyla.

Serdecznie gratulujemy.

Akademickie Mistrzostwa Polski w Brydżu Sportowym, Katowice 1-3 kwietnia 2022 r.

Emilia Dąbek, Adam Maryniak

W dniach od 1 do 3 kwietnia 2022 r. w Katowicach rozgrywano Akademickie Mistrzostwa Polski w Brydżu Sportowym, których organizatorem był Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Śląskiego. Spory sukces odniosła reprezentacja AZS Uniwersytetu Rzeszowskiego, która zdobyła trzy medale w typie „Uniwersytety”. Drużyna złożona ze studentów oraz pracowników uczelni w składzie: Anna Cisek, Monika Skrobacz, Dominik Puchała, Patryk Leszczak, Ksawery Pragłowski, Ilona Bobko, Aleksander Bobko, Robert Brak, Jacek Bartman, Adam Najdecki, Janusz Słonina oraz Tadeusz Marut, który pełnił obowiązki kapitana zespołu podczas AMP-u w Katowicach. Drużyna Uniwersytetu Rzeszowskiego zajęła wysokie 5 miejsce w klasyfikacji generalnej wśród 23 uczelni, zdobywając 1958 punktów, w tym 1118 pkt za wyniki trzech najlepiej punktujących par z UR (Dominik Puchała & Patryk Leszczak, Ilona Bobko & Aleksander Bobko i Anna Cisek & Robert Brak) i 840 pkt za występ UR I w Turnieju Teamów (Ilona Bobko, Aleksander Bobko, Anna Cisek, Robert Brak, Monika Skrobacz i Ksawery Pragłowski). Drugi zespół UR II (Dominik Puchała, Patryk Leszczak, Jacek Bartman, Adam Najdecki, Janusz Słonina, Tadeusz Marut) zajął 27 miejsce w stawce 41 teamów z Polski.

Niespodziewany, ale jednocześnie świetny okazał się występ duetu Dominik Puchała & Patryk Leszczak w turnieju par Akademickich Mistrzostw Polski w Katowicach, w którym zajęli 6 miejsce w Polsce na 89 startujących par i tym samym wywalczyli brązowy medal w typie „Uniwersytetów” z wynikiem 60,97% i wyprzedzili wiele renomowanych par brydżowych z Polski. Te wyniki pozwoliły Uniwersytetowi Rzeszowskiemu zdobyć brązowy medal w klasyfikacji drużynowej w typie „Uniwersytety”. Gratulujemy!!!

Opiekunem Sekcji Brydża Sportowego KU AZS UR jest mgr Adam Maryniak

Wyniki szczegółowe:

https://www.ampy.pl/files/docs2122/wyniki/2122_brydz_wyniki.pdf

<http://slzbs.pl/protokoly/01/amp/>

fot. Agencja Foto, T. Marut

Medale dla UR w ergometrze wioślarskim

Studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego rewelacyjnie zaprezentowali się na Akademickich Mistrzostwach Polski w Ergometrze Wioślarskim.

W kategorii „Uniwersytetów” drużyna męska obroniła zdobyty rok temu złoty medal. Studenci naszej uczelni kolejny raz zdominowali kategorię OPEN. Po wspaniałym finiszu zwyciężył **Piotr Kotyla** (2:47,00) przed drugim **Bartkiem Paczkowskim** (2:49,40) również reprezentantem UR. Obaj panowie dodatkowo otrzymali medale klasyfikacji indywidualnej wśród Uniwersytetów. W skład drużyny weszli: Piotr Kotyla, Bartek Paczkowski, Tomasz Hulewicz,

Piotr Świczka, Piotr Hryszko, Łukasz Gołąb, Dawid Kijowski, Maciej Tomaszewski (link do innej strony) oraz startujący trener Miłosz Szczudło. Warto dodać, że drużyna studentek w składzie: Magdalena Hulewicz, Natalia Szymańska, Monika Sieńko, Anna Podraza, Jagoda Misiuk, Paulina Pelic oraz Natalia Południak zajęła bardzo wysokie piąte miejsce w kategorii „Uniwersytetów”.

Studenci ścigali się na 1000 metrów w seriach po dwanaście osób według czasów, które zostały zadeklarowane przed zawodami.

W tym roku, w zorganizowanych w dniach 9–10 kwietnia w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie zawodach uczestniczyło ponad 600 osób.

Gratulacje!

Medale studentek i studentów UR na Akademickich Mistrzostwach Polski w Lekkiej Atletyce

Jest nam bardzo miło poinformować, że podczas AMP w lekkiej atletyce w Poznaniu medale dla Uniwersytetu Rzeszowskiego zdobyli następujący zawodnicy:

- **Wiktoria Miąso** – złoto, skok wzwyż w klasyfikacji generalnej oraz w typach „Uniwersytetów”,
- **Marcin Jachym** – srebro, skok wzwyż w klasyfikacji generalnej,

- **Judyta Zwolińska** – 100 m i 200 m, złoto w kategorii „Uniwersytetów”,
- **Emilia Dąbek** – 200 m, srebro w kategorii „Uniwersytetów”,
- Sztafeta 4 x 100 kobiet, srebro w kategorii „Uniwersytetów”.

Skład:
Wiktoria Wrońska
Emilia Dąbek

Magdalena Prokopska
Magdalena Golec

- Sztafeta 4 x 400 mężczyzn, brąz w kategorii „Uniwersytetów”,

Skład:
Kacper Szwedo
Damian Kic
Konrad Bernal
Paweł Furman

Podwójne złoto dla siatkarzy Uniwersytetu Rzeszowskiego w Akademickich Mistrzostwach Podkarpacia w Siatkówce Plażowej

Wojciech Bajorek

13 maja 2022 r. na obiektach Politechniki Rzeszowskiej przy ul. Poznańskiej odbyły się Akademickie Mistrzostwa Podkarpacia w Siatkówce Plażowej. Znakomicie zaprezentowali się w tych zawodach studenci Uniwersytetu Rzeszowskiego, zdobywając złote medale zarówno w kategorii drużynowej, jak i indywidualnej. Po raz kolejny PIERWSZE miejsce wywalczyła para **Kamil Warzocha/Piotr Świeczka**, pokonując w drodze do „Złota” wszystkich rywali. Trzecie miejsce w turnieju w znakomitym stylu wywalczyła para **Dominik Czaja/Bartosz Kozek**, natomiast na cztery pozycji w klasyfikacji generalnej uplasowali się **Dawid Woźniak/Bartosz Lasocki**. Bardzo dobre wyniki w klasyfikacji generalnej pozwoliły odebrać z rąk organizatorów puchar za pierwsze miejsce w klasyfikacji drużynowej. Wymienione pary uzyskały awans do turnieju półfinałowego Akademickich Mistrzostw Polski, który odbędzie się w dniach 24–26 maja 2022 r. w Lublinie.

Gratulujemy i trzymamy kciuki!

fot. W. Bajorek

Uniwersytet Rzeszowski
al. T. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów
tel.: +48 17 872 10 00 (centrala)
ur.edu.pl